

Heerhugowaard
Stad van kansen

Jaarstukken 2012

Inhoudsopgave

Inleiding

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Programma 1. Veiligheid

Programma 2. Stedelijk beheer

Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving

Programma 4. Sociale samenhang

Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering

Paragrafen

Paragraaf A: Lokale heffingen

Paragraaf B: Weerstandsvermogen

Paragraaf C: Onderhoud Kapitaalgoederen

Paragraaf D: Financiering

Paragraaf E: Bedrijfsvoering

Paragraaf F: Verbonden Partijen

Paragraaf G: Grondbeleid

Jaarrekening

Programmarekening

Overzicht baten en lasten

Algemene dekkingsmiddelen en bedrag voor onvoorziene uitgaven

Toelichting op de programmarekening

Balans

Balans

Grondslagen consolidatie, waardering en resultaatbepaling

Toelichting Activa

Toelichting Passiva

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Bijlagen

Bijlage 1. Classificatie begrotingsafwijkingen

Bijlage 2. Verklaring met betrekking tot topinkomens

Bijlage 3. SISA verantwoordingsinformatie

Controleverklaring

Heerhugowaard
Stad van kansen

Inleiding

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 23 april 2013

Voor u liggen de jaarstukken 2012. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en uit de jaarrekening.

Dit boekwerk is het sluitstuk van onze budgetcyclus 2012 en is de verantwoording van het college aan de raad over het in 2012 gevoerde beleid en beheer. Hiermee wordt u in staat gesteld om invulling te geven aan de controlerende functie.

Hoewel hierboven nog wordt gesproken van boekwerk ontvangt u deze jaarstukken voor het eerst in digitale vorm. Wij hebben ons best gedaan om er, ondanks het feit dat u niet meer fysiek door het boekwerk kunt bladeren, toch een leesbaar document van te maken. Wij zijn dan ook erg benieuwd naar uw ervaringen met deze nieuwe vorm en de bruikbaarheid en het gebruik van de functies die wij in het document hebben opgenomen.

Rekeningresultaat 2012

De jaarrekening sluit met een positief resultaat na bestemming van € 1.324.000 Het resultaat voor bestemming is € 3.928.000 negatief. Op grond van de verwerking van raadsbesluiten (conform het be-

leidskader over de omgang met reserves: de Reservekeeper) is in de rekening als mutatie reserves totaal € 5.252.000 opgenomen.

Praat met de raad van 4 oktober 2012, met als thema Veiligheid

Vanaf pagina 166 van dit document is een overzicht van baten en lasten opgenomen.

In het raadsvoorstel tot actualisering van de budgetten 2012 van 18 december 2012 staat een prognose van een positief rekeningresultaat van afgerond € 925.000. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage wijkt het rekeningresultaat dus positief met € 399.000 af. Hoewel dit verschil niet zo heel groot is ten opzichte van de tweede bestuursrapportage 2012 is het wel relevant om te benoemen dat na deze rapportage een groot aantal mutaties, zowel positief als negatief, is verwerkt die naar de situatie en de inzichten per medio augustus nog niet bekend waren. Het betreft de mutaties in de niet in exploitatie en in exploitatie genomen grondexploitaties als gevolg van de gewijzigde voorschriften van de commissie BBV van februari 2012, de afwaardering van de schoolwoningen omdat de marktwaarde onder de boekwaarde is gezakt, de opbrengst van het pand aan de Bickerstraat. Daarnaast bleek het mogelijk om uitgaven in het kader van het armoedebeleid te categoriseren ten laste van het Participatiebudget, waardoor de voorgestelde onttrekking aan de algemene reserve niet noodzakelijk was en wij minder geld hoeven terug te betalen aan het Rijk.

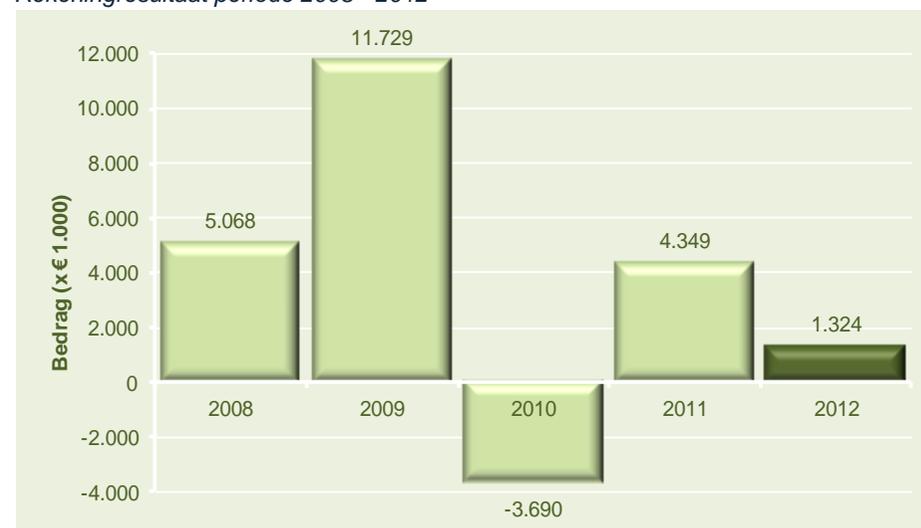
In voorgaande jaarstukken werden de toelichtingen op de afwijkingen opgenomen in een aparte paragraaf 'Toelichting op programmekening'. Met ingang van deze jaarstukken zijn de verklaringen van de verschillen per programma direct in het programma opgenomen. Met als doel om de jaarstukken eenvoudiger leesbaar te maken.

Het positieve rekeningresultaat van € 1.324.000 is onder te verdelen in incidentele afwijkingen met een per saldo positief resultaat van € 724.000 en in structurele afwijkingen met een positief resultaat van € 600.000.

Het effect van de structurele afwijkingen uit de jaarstukken 2012 wordt in de Voorjaarsnota 2013 in het meerjarenperspectief opgenomen.

Onderstaande figuur geeft de lijn van het verloop van het rekeningresultaat van de laatste jaren weer.

Rekeningresultaat periode 2008 - 2012

Voorstel nog te bestemmen resultaat 2012

In 2012 zijn er voorstellen gedaan over de gedeeltelijke bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2012. Dit leidt tot het volgende overzicht:

Rekeningresultaat 2012	+ €	1.324.000
Bestedingsvoorstellen		
Gemeentelijke bijdrage in éénmalige oprichtingskosten Regionale uitvoeringsdienst (RUD): Op 20 december 2012 is de decembercirculaire 2012 verschenen. Daarin is een éénmalige uitkering van het Rijk opgenomen in verband met de éénmalige transitiekosten van de Regionale Uitvoeringsdiensten. Het college heeft op 22 januari besloten om uw raad bij de bestemming van het rekeningresultaat voor te stellen dit bedrag te bestemmen als gemeentelijke bijdrage voor de transitiekosten RUD.	-/- €	51.000
Rente egalisereserve In deze jaarstukken is een aantal complexen uit de Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) opgenomen onder de materiële vaste activa op grond van de notitie van de commissie BBV van februari 2012. Consequentie hiervan is dat de rentekosten niet meer kunnen worden geactiveerd en deze rechtstreeks ten laste van de exploitatie komen. Dit betekent een nadeel van ca. € 235.000 voor de begroting 2013 en verder. Het college stelt uw raad voor om uit het positieve rekeningresultaat een bestemmingsreserve rente egalisatie van € 1,175 miljoen te vormen en het	-/- €	1.175.000

nadelig rente-effect gedurende 5 jaar ten laste van deze egalisereserve te brengen.		
Reserve Primair onderwijs/Voortgezet onderwijs. In de raadsvergadering van 22 januari 2013 heeft uw raad ingestemd (RB2012-070) met de vorming van een reserve PO/ VO en deze reserve te vullen met de middelen die vrijkomen bij het afstoten van onderwijslocaties basisonderwijs c.q. het rekeningresultaat (na aftrek van de benodigde middelen voor lopende financiële verplichtingen).	-/- €	98.000
Nog te bestemmen	+ €	0

In de Voorjaarsnota 2013 wordt ook ingegaan op de actualisering van de reservepositie van de gemeente. Via dit document krijgt u periodiek inzicht in de stand van het vermogen in relatie tot de omvang van de risico's van de gemeente.

Op 18 december 2007 heeft de raad besloten dat als zogenaamde ratio de waardering met categorie B (ruim voldoende) wordt gehanteerd. Daarbij hoort een bandbreedte van 1,4 - 2,0. De ratio drukt de beschikbare weerstandscapaciteit (weerstandsvermogen) uit in een cijfer ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit (het resultaat van de risicosimulatie).

Uit paragraaf B 'Weerstandsvermogen' van deze jaarstukken blijkt dat de ratio ultimo 2012 1,41 is.

Grondexploitatie

In paragraaf G. '*Grondbeleid*' is de onderstaande prognose opgenomen van de resultaten die naar verwachting in de desbetreffende complexen worden gerealiseerd. Daar is ook een toelichting gegeven op de gevolgen van de notitie van de commissie BBV van februari 2012. De voorspelling van de resultaten is, gelet op de lange exploitatieperiode, onderhavig aan afzet- en renterisico. Het uiteindelijk resultaat wordt definitief bepaald via de vaststelling van de zogenaamde slotinventarisatie.

Een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties is opgenomen in de '*Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG)*' dat tegelijkertijd met deze jaarstukken aan u is verstrekt.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Complex	Prognose resultaat vol- gens jaar- stukken 2011	Prognose resultaat jaarstukken 2012	Risico
Actief grondbeleid			
Westpoort	269	274	Klein
HHW-Zuid	4.926	2.118	Gemiddeld
Recreatiegebied HHW- Zuid	493	111 ¹⁾	Klein
Stadshart	98	1	Gemiddeld
Zandhorst III	617	668	Klein
Beveland	782	879	Klein
De Vaandel	3.883	-/- 3.000 ²⁾	Groot
De Draai	-10.036	-/- 7.200 ²⁾	Groot
De Horst	538	415	Geen
Totaal	1.570	-/- 5.834	

¹⁾ In de jaarstukken 2012 is op dit complex een winst genomen van € 250.000. ²⁾ In de extra raadscommissie van 27 maart 2013 bent u uitgebreid geïnformeerd over de herziene grondexploitaties De Draai en De Vaandel en de aanpassingen die binnen deze complexen zijn doorgevoerd.

Overige informatie

Programmaverantwoording en programmarekening.

In de programmaverantwoording is opgenomen:

- wat er in 2012 is bereikt. Ook staat daar vermeld wat daarvoor is gedaan en wat dit heeft gekost;
- een toelichting *op hoofdlijnen* op de belangrijkste afwijkingen (zowel incidenteel als structureel) van de cijfers in deze jaarstukken ten opzichte van de cijfers in de tweede bestuursrapportage 2012. Per programma wordt gegeven een overzicht van het totale verschil tussen begroting en realisatie, gesplitst in lasten en baten.

In de programmarekening wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- het verloop van het rekeningresultaat sinds 2008;
- de verschillen tussen begroting en realisatie 2012 voor wat betreft de algemene dekkingsmiddelen;
- de verschillen tussen begroting en realisatie 2012 voor wat betreft de reserves. Ook staat daar een overzicht van onttrekkingen en dotaties aan reserves.

Verantwoording Paragrafen.

De verantwoording van de paragrafen geeft als dwarsdoorsnede van de programma's informatie over:

Paragraaf A. '*Lokale heffingen*';

Paragraaf B. '*Weerstandsvermogen*';

Paragraaf C. '*Onderhoud kapitaalgoederen*';

Paragraaf D. '*Financiering*';

Paragraaf E. '*Bedrijfsvoering*';

Paragraaf F. '*Verbonden partijen*'; en

Paragraaf G. '*Grondbeleid*'.

Wethouder Dickhoff in actie in de Chill zone tijdens de nieuwjaarsreceptie 2012

Balans

In de balans (het jaarrekeningdeel) en de toelichting daarop is de ontwikkeling van activa, vorderingen, reserves, voorzieningen en schulden weergegeven.

Hier vindt u bijvoorbeeld antwoord op de vraag: *‘Zijn onze reserves gegroeid of niet?’* en *‘Lenen we meer of minder dan in het vorig jaar?’* en *‘Wat staan voor bezittingen tegenover de leningen?’*. Ook vindt u daar de stand van zaken voor de lopende grondexploitaties.

Relevante onderwerpen in dit rekeningjaar

Hierna wordt op hoofdlijnen ingegaan op een aantal items die volgens ons college relevant genoeg zijn om apart te vermelden. Een uitgebreidere toelichting vindt u bij de desbetreffende raadsprogramma's. Onderstaande informatie is samen met relevante onderwerpen uit de Voorjaarsnota 2013 input voor een bijlage bij het Stadsnieuws die medio juni 2013 verschijnt.

Programma 1. ‘Veiligheid’

- In 38% (2011 37%) van alle uitrukken is de Heerhugowaardse brandweer op tijd gearriveerd. In 2013 is de procedure met betrekking tot de uitruk gewijzigd. Iedere werkdag van 8.00 tot 17.00 uur zijn tenminste 6 brandweermensen in de kazerne aanwezig om een eventuele uitruk te verzorgen. De eerste cijfers laten het effect van deze maatregel zien;

- De wet Veiligheidsregio's verplicht de gemeente Heerhugowaard per 1 januari 2014 de brandweerorganisatie over te dragen aan de Veiligheidsregio. De voorbereidende werkzaamheden hiertoe zijn in 2012 gestart. Per 1 januari 2015 zal deze overdracht zijn afgerond.
- In 2012 is een nulmeting uitgevoerd naar de staat van veiligheid rond Middenwaard. Deze nulmeting wordt gebruikt als referentiekader voor toekomstige metingen.
- In het vierde kwartaal is de notitie Strategie Verkeersveiligheid aan de Raad aangeboden (RB2012-141 d.d. 22 januari 2013).

Programma 2 ‘Stedelijk beheer’

- In 2012 zijn de volgende beleidsplannen geactualiseerd:
  - Verhuur gemeentegrond voor terrassen (RB2012-084 d.d. 11 september 2012);
  - Uitvoeringsprogramma Rivierenwijk 2012 - 2015 (RB2012-114 d.d. 16 oktober 2012);
  - Integraal huisvestingsplan onderwijs (RB2012-070 d.d. 22 januari 2013).
- In 2012 is het groot onderhoud in een gedeelte Edelstenenwijk afgerond en is een start gemaakt met de herinrichting van de Robijn. Tevens zijn participatiegesprekken gestart over het groot onderhoud van het laatste deel Edelstenenwijk, het laatste deel van de Schrijverswijk en de Sportlaan;

- Vanuit het Agentschap NL hebben wij recent het bericht ontvangen dat wij 100% duurzaam inkopen;
- In het kader van de samenwerking hebben de gesprekken met Alkmaar en Langedijk voorsnog geresulteerd in uitwisseling van kennis en materieel en het gezamenlijk op de markt brengen van enkele bestekken;

Nieuwjaarsduik 2012

- De vernieuwde huisvesting op de gemeentewerf is in 2012 afgerond.

Programma 3. 'Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving'

- Op 26 juni 2012 heeft de raad het programma Duurzaamheid 2012 - 2015 vastgesteld (RB2012-057 d.d. 26 juni 2012);
- In 2012 zijn in De Draai de eerste woongebieden in aanbouw genomen;
- In 2012 is de Ashok Bhalotra fietsbrug geopend evenals de fietstunnel N242 bij Park van Luna;
- In 2012 heeft de raad besloten om de Zuidtangent bij het Stads hart op te knappen en is het bestemmingsplan voor een crematorium/ uitvaartfaciliteit vastgesteld.
- Eind 2012 is de energieneutrale school Huygenscollege / Polstok aan Umbriëllaan opgeleverd;
- In januari 2013 is de structuurvisie Stationsgebied vastgesteld door de raad (RB2012-154 d.d. 22 januari 2013). De verkeerstunnel onder spoor Zuidtangent is daarin meegenomen.

Programma 4. 'Sociale samenhang'

- In 2012 zijn de volgende kaderstellende nota's door de raad vastgesteld:
  - Re-integratieverordening Wet Werk en Bijstand 2012 (RB2012-020 d.d. 27 maart 2012)

- Verordening participatie schoolgaande kinderen 2012 (RB2012-020 d.d. 27 maart 2012).
  - BTW-belaste exploitatie gemeentelijke sportaccommodaties (RB2012-024 d.d. 27 maart 2012);
  - Een kansrijk sport - en beweegklimaat in Heerhugowaard: Beleidskader sport 2012-2016 (RB2012-022 d.d. 27 maart 2012);
  - Kadernota handhaving WWB/WIJ 2011-2014 (RB2011-047 d.d. 26 april 2011);
  - Kadernota vrijwilligersbeleid (RB2012-033 d.d. 22 mei 2012);
  - Gezondheid Dichtbij In Heerhugowaard: Kadernota Lokaal gezondheidsbeleid 2012-2016 (RB2012-076 d.d. 25 september 2012);
  - Popbeleid Heerhugowaard 2012-2016 (RB2012-097 d.d. 25 september 2012);
  - Beleidsplan integrale schuldhulpverlening (RB2012-096 d.d. 16 oktober 2012);
  - Verordening langdurigheidstoelage 2012 (RB2012-107 d.d. 16 oktober 2012);
  - De Kracht van Cultuur: Cultuurbeleid Heerhugowaard 2013-2016 (RB2012-138 d.d. 18 december 2012);
  - Strategische kadernota sociaal domein (RB2012-137 d.d. 18 december 2012).
- Het aantal bijstandsgerechtigden per 31 december 2012 bedraagt 539. Ten opzichte van 2011 is sprake van een toename van het aantal cliënten met ca. 39 personen.
  - In 2012 is onderzocht of de uitvoering van wetten op het gebied van sociale zekerheid in 2014 aan één regionale sociale dienst kan worden uitbesteed. De implementatie van deze nieuwe organisatie kan in 2013 beginnen en zal naar verwachting begin 2014 geëffectueerd worden.
  - In september 2012 is er binnen het (speciaal) Leerlingenvervoer een (kleinschalige) pilot, gehouden, waarbij in samenwerking met scholen en Kern8 een alternatieve vorm van leerlingenvervoer geïntroduceerd is.
Deze pilot is succesvol gebleken en zelfs bekroond met de WMO-Award 2012.

Programma 5. 'Dienstverlening, communicatie en informatisering'

- In 2012 is het website bezoek ten opzichte van 2011 met 10% gestegen. Hiertegenover staat een daling van het aantal telefoontjes en een daling van het aantal cliënten aan de balie.

In paragraaf E 'Bedrijfsvoering' wordt nader ingegaan op de volgende onderwerpen:

- De invulling van de permanente aandacht voor de personele capaciteit in de organisatie:

- van 412,50 fte in 2009 naar 404,88 fte in 2012;
- de formatie is 7,7 fte per 1.000 inwoners (versus 8,6 fte per 1.000 inwoners in de klasse 50.000 - 100.000 inwoners).
- de kwalitatieve en kwantitatieve richting en het kader voor formatieve aanpassingen 2009 - 2014 is met het '*Strategisch personeelsplan 2009 - 2014*' vastgesteld. Daarnaast geldt dat op basis van besluitvorming Voorjaarsnota 2011 de loonsom als gevolg van de bezuinigingen met 0,5% per jaar afneemt.
- De ontwikkeling van het ziekteverzuim is van 4,20% in 2011 naar 4,40% in 2012. De oorzaken van het ziekteverzuim zijn over het algemeen niet werkgerelateerd. Per 1 mei 2013 stopt het contract met de huidige arbodienst, de Arbo Unie. Bij de aanbesteding voor het vervolg wordt gezocht naar een nieuwe manier van werken waarbij medewerkers en leidinggevenden nog meer uitgedaagd worden om met elkaar de dialoog aan te gaan, middels een inzetbaarheidscoach / bedrijfsarts.

Voor meer gedetailleerde informatie over deze onderwerpen wordt u verwezen naar de informatie en de gegevens die hierna in dit boekwerk zijn opgenomen.

Planning

Gepland is dat in de vergadering van de commissie Middelen van 27 mei 2013 de jaarstukken technisch wordt besproken in aanwe-

zigheid van de accountant. U hebt verder de gelegenheid tot het stellen van technische vragen tot 17 mei 2013. Op 13 juni 2013 is er een extra uitgebreide vergadering van de commissie Middelen. Bij die vergadering is het gehele college aanwezig. De bedoeling daarvan is een laatste '*veegactie*' om te voorkomen dat in de raadsvergadering van 20 juni 2013 technische onderwerpen aan de orde komen.

Het raadsvoorstel dat hoort bij deze jaarstukken, wordt u op 6 juni 2013 toegezonden. Dat voorstel is ook de rode draad met de Voorjaarsnota 2013 en de Reservekeeper 2013 en gaat ook over de mogelijke effecten van de eerste bestuursrapportage over 2013.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard

Heerhugowaard
Stad van kansen

Jaarverslag

Heerhugowaard
Stad van kansen

Programmaverantwoording

Programma 1. Veiligheid

Oud Blusvoertuig in de brandweerkazerne aan de Zuidtangent.

Thema

Veiligheid is één van de taken van de gemeente. Veiligheid betreft niet alleen fysieke veiligheid (verkeers- en brandveiligheid en ram-

penbestrijding), maar ook sociale veiligheid: zorgen dat iedereen zich binnen en buiten veilig voelt. Dat uit zich in de aanpak van pro-

blematiek in de woon- en leefomgeving, bedrijven en winkelcentra en uitgaan tot de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Het te bereiken doel is dat iedere burger op een prettige en veilige wijze in Heerhugowaard kan leven, wonen, recreëren en werken. Voor een effectieve aanpak van al deze veiligheidsvraagstukken, is de samenwerking met tal van partijen en regie vanuit de gemeente essentieel. Daarbij moet een goede balans worden gezocht tussen preventie en repressie.

Context en achtergrond

Brandweer

De ontwikkeling van de brandweer wordt meer en meer beïnvloed door de regionale en ook landelijke ontwikkelingen. Verschillende landelijke commissies hebben uitgesproken dat de brandweer anders kan functioneren, waarbij op de langere termijn meer aandacht moet gaan naar de preventie: het voorkomen van brand. De uitwerking van deze *'strategische reis'* zoals dit wordt genoemd vindt zijn weerslag voor een deel in het regionale project binnen de regio Noord-Holland Noord dat *'Brandweer 2.0'* wordt genoemd. Deelprojecten zijn onder andere het ontwikkelen van een visie op de risico-beheersing, visie op vakbekwaamheid, visie op de variabele voertuigbezetting en een nieuw dekkingsplan opkomsttijden. Vooral dit nieuwe dekkingsplan zal zeer bepalend zijn hoe de moderne *'Brandweer 2.0'* in de toekomst wordt vormgegeven. Dat de vrijwill-

ligheid een belangrijk uitgangspunt bij deze nieuwe vormgeving blijft, staat buiten kijf.

Uitdagende factor is dat ook moet worden bezuinigd. Het resultaat moet leiden tot een kleinere, efficiëntere en ook goedkopere brandweer die niet minder effectief mag werken.

De wet Veiligheidsregio's verplicht de gemeente Heerhugowaard per 1 januari 2014 de brandweerorganisatie over te dragen aan de Veiligheidsregio. Per 1 januari 2015 zal deze overdracht zijn afgerond. De brandweer zal deze uitdaging dan ook moeten realiseren onder verantwoordelijkheid van de Veiligheidsregio.

Sociale veiligheid

Driekwart van de inwoners van Heerhugowaard heeft aangegeven zich veilig te voelen in de stad. Dat percentage moet nog verder omhoog naar 80%. De enkele jaren geleden ingezette activiteiten zoals de inzet van een jongerencoach, mobiele surveillance rond Middenwaard en vanzelfsprekend goede afspraken met de politie blijven daarom van kracht.

Door middel van een Integraal Veiligheids Plan (IVP) is in 2012 het beleidskader in beeld gebracht waarbinnen concrete plannen moeten worden uitgewerkt. Deze plannen zijn gebundeld rond de thema's: 'Veilig wonen', 'Veilig opgroeien', 'Veilig ondernemen' en 'Geweldloos samenleven'. Heel concreet gaat het dan om voorkomen van woninginbraken, hoe om te gaan met overspannen perso-

nen, tegen gaan van vernieling, bereiken van verkeersveiligheid, omgang met drugs en alcohol, om gaan met relationeel geweld, veilig uitgaan en zo voorts.

Veiligheid zien wij in Heerhugowaard als is een zaak van iedereen. De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt niet alleen bij de gemeente, maar bij samenleving als geheel: veiligheid is een coproductie.

In 2012 is een nulmeting uitgevoerd naar de staat van veiligheid rond Middenwaard. Deze nulmeting wordt gebruikt als referentiekader voor toekomstige metingen.

Kaderstellende beleidsnota's

Veiligheidsregio Noord Holland Noord gemeenschappelijke regeling	RB november 2003
Duurzaam veilig fase 2	RB december 2004
Cameratoezicht openbare ruimten	RB mei 2006
Bouwverordening Heerhugowaard 2006	RB december 2006
Evenementenbeleid	RB februari 2007
Kadernota Handhaving	BW december 2007
Integraal Veiligheidsbeleid 2008	RB maart 2008
Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	RB maart 2013
Het Heerhugowaards Verkeersveiligheidsplan	RB januari 2013

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
Collegedoelstellingen	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
1.1	Voorkomen van hinderlijk gedrag van overlastgevende en criminele jongeren.	Door inzet van de jongerencoach wordt getracht de overlast zo veel mogelijk preventief te beperken.	<ul style="list-style-type: none"> De jongerencoach richt zich op contact leggen met jongeren en het toe leiden naar scholing en/of zinvolle vrijetijdsbesteding. Handhaving door mobiele surveillance in het stadshart. In het voorjaar 2012 is een nulmeting uitgevoerd waarmee een ontwikkeling kan worden vastgesteld. Integrale aanpak groepen jongeren in Jongeren In Beeld (JIB) met als resultaat dat een gedeelde analyse van de problematiek bestaat.
1.2	Cameratoezicht en preventief fouilleren daar waar noodzakelijk	Inzet proef met mobiele surveillance zal worden geëvalueerd, in relatie met 'Keurmerk Veilig Uitgaan'.	<ul style="list-style-type: none"> De jongerencoach richt zich op contact leggen met jongeren en het toe leiden naar scholing en/of zinvolle vrijetijdsbesteding. Het monitoren van de resultaten gebeurt aan de hand van de registraties uit het jaarverslag. De nulmeting is uitgevoerd. Ondanks toename van 'Stadse problematiek', is er geen sprake van structurele problematiek rondom uitgaan. Ter borging van veiligheid is gestart met 'Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan'. Het monitoren van de effecten gebeurt op basis van de jaarcijfers van de politie en de wijkmonitor.
1.3	Verruiming van de openingsuren van het politiebureau.	Geen nadere activiteiten. In 2010 heeft politie 'Touchscreen' geplaatst bij politiebureau waarmee ook buiten de openingstijden contact kan worden gemaakt met de politie.	In het Stadshart wordt preventief het toezicht uitgevoerd voor mobiele surveillance, met als resultaat een goed beheersbare veiligheidssituatie (conclusie nulmeting).
		Geen nader resultaat.	

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
Collegedoelstellingen	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
1.4	Indien noodzakelijk voorkomen van ordeproblemen in aanvulling op politie-inzet.	Activiteiten gericht op het instellen van een regionaal serviceteam van veiligheidspersoneel, mogelijk als werkgelegenheidsproject.	Landelijk is een ontwikkeling gaande om de inzet van de Boa's te verbreden. Verwacht wordt dat de nadere invulling in 2012 zijn weg zal vinden. Deze verbreding van de boa-taak komt in plaats van een regionaal serviceteam.
1.5	Voorkomen van alcohol en drugs-misbruik.	Door middel van maatregelen op het gebied van handhaving en regelgeving wordt gewerkt aan de alcoholmatiging van jeugd. Daarnaast wordt het APV-artikel 'drugs en alcohol' geëvalueerd.	<p>In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de mogelijkheden van inzet van BOA's.</p> <p>In 2011 heeft de Raad naar aanleiding van een evaluatie over de proefperiode besloten deze proef niet verder voort te zetten. De (regionale) aanpak van drank- en drugsgebruik door jongeren wordt voortgezet (Kadernotitie Jeugd, Alcohol en Drugs 2013-2015). Belangrijkste pijlers zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preventieve activiteiten zijn gericht op jongeren en ouders. • De implementatie van de Dranken horecawet, met daarin bepalingen voor de paracommercie, detailhandel en de horeca. <p>Uitkomst evaluatie APV artikel: het blowverbod zal uit de APV worden gehaald, wat betreft het alcoholverbod zal een gebied worden aangewezen (het centrumgebied).</p>
1.6	Verbetering opkomsttijden	Oplossingen moeten gezien worden in samenhang met de samenwerkende buurgemeenten Schermer en Langedijk en de Veiligheidsregio. Oplossingsrichtingen die binnen de gestelde begroting mogelijk zijn,	<p>Het onderzoek naar een verregaande samenwerking tussen de brandweerkorpsen van Heerhugowaard, Langedijk en Schermer (HLS) moet leiden tot een brandweerorganisatie die kan voldoen aan de wettelijke</p> <p>In dit onderzoek wordt nauw samen gewerkt met de Veiligheidsregio. De voortgang en resultaat wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio. De voortgang hangt samen met de opzet van het</p>

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	
Collegedoelstellingen	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
	zullen worden doorgevoerd.	eisen onder andere de opkomsttijden. In dit onderzoek wordt nauw samen gewerkt met de Veiligheidsregio. Het onderzoek van HLS is volledig geïntegreerd in het project 'Brandweer 2.0 via dekkingsplan 2.0'. Dit is in feite een regionaal project. De voortgang en resultaat wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio.	dekkingsplan 2.0. Dit dekkingsplan moet gezien worden als een kapstok waar het onderzoek van HLS aan wordt opgehangen. Het dekkingsplan is in maart 2013 voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Als concrete activiteit is per 28 januari 2013 gestart met een daguitruk. Iedere werkdag van 8.00 tot 17.00 uur zijn tenminste 6 brandweermensen in de kazerne aanwezig om een eventuele uitruk te verzorgen.
1.7 Aanpak black-spots	Tenminste één 'black-spot' per jaar verkeersveiliger maken.	Kruispunt Westtangent-Robijn zit in de planning voor groot onderhoud. Vanuit de black-spot middelen zal worden bijgedragen aan het verkeersveilig maken van het kruispunt.	De aanpassing van het kruispunt Westtangent-Robijn is in het derde kwartaal aanbesteed en aansluitend uitgevoerd. Vanuit de reserve 'Blackspot' vindt een bijdrage plaats. Het restant van de 'blackspot' gelden is benut voor onder andere het Octopusplan voor de Zonnewijzer en de Fonkelsteen en andere diverse kleine verkeersveiligheidsverbeteringen.
1.8 Verdere aandacht verkeersveiligheid rondom de basisscholen	Evaluatie 'octopus-concept'.	Als integraal onderdeel van de notitie 'Strategie Verkeersveiligheid 2030'.	De notitie Strategie Verkeersveiligheid is in het vierde kwartaal aan de Raad aangeboden (RB2012-141, d.d 22 januari 2013).

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
Sociale veiligheid.				
Oordeel burger over handhaving van de regels.	Staat van de gemeente	6,2		2)
Aantal incidenten jeugdoverlast.	Veiligheidsrapportage	Geen meting		Geen meting
% inwoners dat de jongerenoverlast in de wijk als groot probleem ervaart.	Wijkmonitor	14%		2)
Aantal incidenten burenruzies.	Veiligheidsrapportage	Geen meting		Geen meting
% inwoners dat de overlast van omwonenden in de wijk als groot probleem ervaart.	Wijkmonitor	5%		2)
Aantal incidenten vernielingen.	Veiligheidsrapportage	Geen meting		Geen meting
% inwoners dat het vandalisme in de wijk als groot probleem ervaart.	Wijkmonitor	11%		2)
% inwoners dat probleem snelheidsovertredingen groot noemt.	Wijkmonitor	31%		2)
% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt.	Wijkmonitor	25%		2)
% inwoners dat tevreden is over de veiligheid in Heerhugowaard.	GGD			
% van de norm opkomsttijden.	Richtlijn brandweezorg	37%	80% ¹⁾	38%
Fysieke veiligheid.				
% van de huizen dat tenminste één werkende rookmelder in huis heeft.	Omnibusonderzoek/ Wijkmonitor	73%	90%	2)
Aantal ernstige ongevallen met ziekenhuisopname tot gevolg.	Rapportage WB	24	max. 24	3)
Aantal ongevallen met dodelijke afloop.		2	max. 2	3)

Voor zover de streefwaarden niet zijn overgenomen uit door de raad vastgestelde beleidsnotities zijn de in de tabel opgenomen streefwaarden indicatief. Aanpassing van de streefwaarden heeft veelal financiële gevolgen.

¹⁾ De door de raad in oktober 2008 vastgestelde streefwaarden zijn gebaseerd op rijksnormen. Inmiddels is gebleken dat deze onrealistisch zijn.

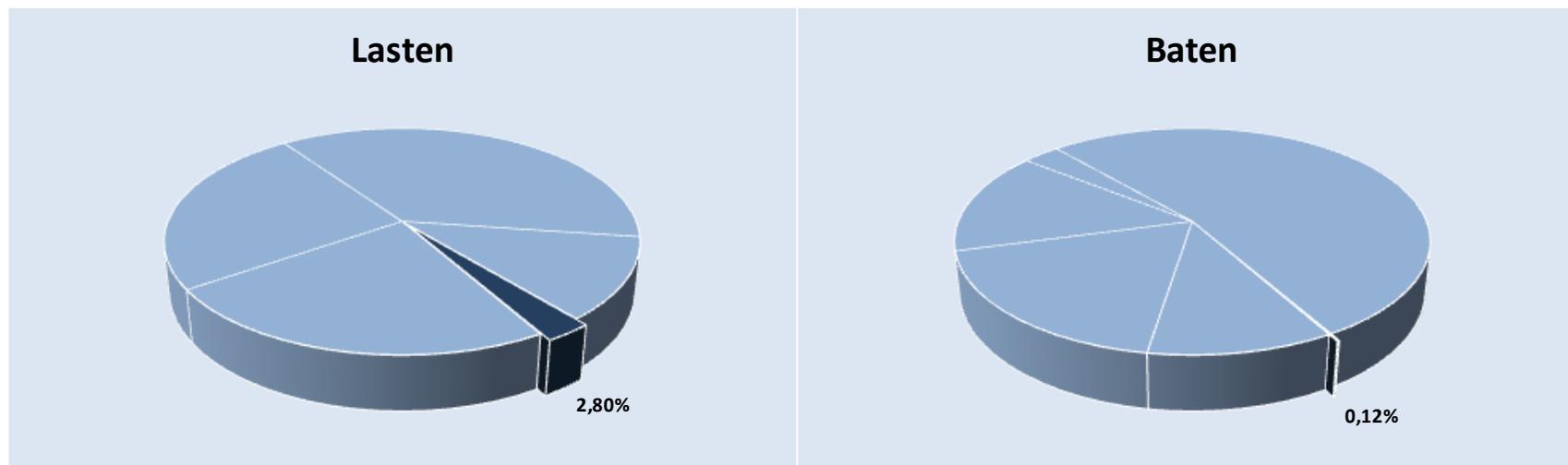
²⁾ De metingen voor de wijkmonitor en Staat van de gemeente vinden weer plaats in 2013. Om die reden zijn geen realisatiewaarden in 2012 opgenomen

³⁾ De gegevens waren ten tijde van de jaarrekening nog niet bekend. De gegevens worden eind juni 2013 verwacht.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Programma 1: Veiligheid	2011 realisatie	2012 primair vastgestelde begroting	2012 actuele begroting	2012 realisatie	Afwijking realisatie tov actuele begroting
Lasten	3.374	3.396	3.457	3.412	45 V
Baten	109	80	120	145	25 V
Saldo Programma 1	-3.265	-3.316	-3.337	-3.267	70 V

Aandeel programma 1 in het totaal aan baten en lasten.

Verklaring afwijking realisatie ten opzichte van actuele begroting.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Brandbestrijding	I	3 V	25 V
<i>Lasten</i>	S	40V	
<p>Op de uren wordt een voordeel gerealiseerd van € 70.000. Dit wordt veroorzaakt doordat bij de begroting ervan uit is gegaan dat de volledige formatie productief tijd schrijft. In werkelijkheid schrijven ondersteunende functies echter niet rechtstreeks op producten.</p> <p>In de tweede bestuursrapportage is al aangegeven dat het budget voor consignatievergoeding niet volledig zou worden uitgegeven. Het uiteindelijke voordeel ten opzichte van deze rapportage viel € 23.000 hoger uit. Dit voordeel werd teniet gedaan doordat op onderhoud, kleding, opleiden en oefenen et cetera € 50.000 meer werd uitgegeven dan in de tweede bestuursrapportage was aangegeven.</p> <p><i>Baten</i></p> <p>Op de baten is een voordeel behaald van € 25.000 in verband met de extra inzet van de hoogwerker voor andere gemeenten.</p>			

Gezamenlijke actie van de Brandweer en de Politie bij een ongeval gevaarlijke stoffen op 13 juni 2012.

Programma 2. Stedelijk beheer

Thema

Heerhugowaard heeft de afgelopen jaren veel (nieuwe) voorzieningen gerealiseerd. De uitdaging voor de komende jaren zal vooral gericht zijn op het in stand houden en het beheren van al deze voorzieningen. Ook het groot onderhoud in de wijken heeft geleid tot een duidelijk zichtbare kwaliteitsimpuls. Het op peil houden van de voorzieningen en openbare ruimte vormt een belangrijke basis voor de toekomst van onze gemeente.

Programma 2. 'Stedelijk Beheer' omvat in beginsel de taken van de sector Stadsbeheer, zoals: onderhoud wegen, reiniging, groenbeheer, waterbeheer etc. maar ook het beheer van de onderwijsvoorzieningen en het vastgoedbeheer.

Naast het onderhoud van veel zichtbare voorzieningen valt binnen dit programma ook de opdracht om de voorzieningen zo efficiënt mogelijk te laten gebruiken.

Context en achtergrond

Onderhoud

In 2012 is het groot onderhoud in een gedeelte Edelstenenwijk (Granaat en omgeving) afgerond en is een start gemaakt met de herinrichting van de Robijn. Tevens zijn participatiegesprekken gestart over het groot onderhoud van het laatste deel Edelstenenwijk (Briljant en omgeving), het laatste deel van de Schrijverswijk (Ter

Braaklaan en omgeving) en de Sportlaan. De uitvoering van deze werkzaamheden vindt in 2013 plaats.

Het laten begrazen van het openbaar groen door een schaapskudde.

Onderhoud openbaar groen

In 2012 zijn nadrukkelijk de effecten van de bezuinigen in het groen bemerkbaar. Een aangepast maaibeeld heeft in het voorjaar van 2012 geleid tot een groot aantal klachten. Gaandeweg het jaar is er

Afvalbrengdepot van de gemeente Heerhugowaard.

een vorm van acceptatie ontstaan. Als proef heeft een schaapskudde door een deel van Heerhugowaard gegraasd. Op basis van een evaluatie zal het maaibeleid in 2013 enigszins worden aangepast en wordt opnieuw gebruik gemaakt van een schaapskudde bij het beheer van een deel van de ecologische bermen.

Duurzaam inkopen en ontwikkelen

Vanuit het Agentschap NL hebben wij recent het bericht ontvangen dat wij 100% duurzaam inkopen. Het efficiënt gebruik van voorzieningen vindt inmiddels in toenemende mate op duurzame principes plaats. De verkenning van de mogelijkheden van de zogenaamde 'social return' bij aanbestedingstrajecten is door het Bureau inkoop opgestart maar nog niet afgerond.

Samenwerking

In het kader van de samenwerking hebben de gesprekken met Alkmaar en Langedijk voornamelijk geresulteerd in uitwisseling van kennis en materieel en het gezamenlijk op de markt brengen van enkele bestekken.

De samenwerking in de afvalwaterketen tussen verschillende gemeenten en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft in 2012 verder vorm gekregen. Verschillende werkgroepen richten zich op concrete samenwerking (bijvoorbeeld: gezamenlijke beleidsplannen, inkoop, onderzoeken et cetera).

Gebiedsgericht werken

Gaandeweg is in 2012 duidelijk geworden dat de traditionele gedachte over gebiedsgericht werken achterhaald is. Nieuwe ontwikkelingen maken het noodzakelijk om een visie te vormen over de toekomst van het totale Sociale Domein. De uitwerking van een

innovatief plan van aanpak waarbij informele en formele wijkteams elkaar versterken zal in 2013 gestalte krijgen.

Huisvesting gemeentewerf

De vernieuwde huisvesting op de gemeentewerf is in 2012 afgerond. De medewerkers van de afdeling Stadsbedrijf hebben de semi-permanente huisvesting na ruim 40 jaar verlaten voor een nieuw onderkomen. Een nieuw gebouw, een nieuwe manier van (samen)werken

Sinds januari 2012 zijn cliënten van Esdégé-Reigersdaal werkzaam op de gemeentewerf als dagbesteding. Zij hebben een aparte vleugel op de benedenverdieping van het nieuwe pand. Op vrijdag 9 november 2012 is het pand officieel geopend voor genodigden. Tijdens een druk bezochte open dag op zaterdag 10 november 2012 hebben belangstellenden kunnen zien wat de nieuwe werf allemaal te bieden heeft.

Inventarisatie vastgoed

In 2011 en 2012 zijn de eerste panden die geen functie hebben in de beleidskaders in de verkoop gezet. Gezien het economisch tij is het niet verstandig te veel in de verkoop te zetten. In 2012 is de voormalige Don Bosco mavo aan de Bickerstraat verkocht. Het pand aan de Genestetlaan staat in de verkoop.

Verder is 2012 het jaar geweest van de sport. Hoe om te gaan met de sportaccommodaties en het vaststellen van de verhuurprijzen is de raad voorgelegd en in 2012 geïmplementeerd.

Met de buurthuizen zijn, conform de vastgestelde kaders, huurovereenkomsten afgesloten. Gezien de ontwikkeling in het sociaal domein is een pas op de plaats gewenst wat betreft de beoordeling van het maatschappelijk vastgoed. Er moet eerst meer duidelijkheid zijn over het gemeentelijk takenpakket om een goede afweging te maken.

Kaderstellende beleidsnota's

Betaald parkeren als onderdeel van het beleidsplan Stadshart.	RB oktober 2002
Plaatsing herdenkingstekens in de openbare ruimte.	RB februari 2003
Terrassenbeleid.	RB juni 2003
Aanpak hondenoverlast.	RB november 2004
Parkeerbeleid.	RB maart 2005
Geactualiseerd meerjarenplan groot onderhoud openbare verlichting 2005 - 2065.	RB oktober 2005
Gemeentelijk waterplan 2006 - 2015.	RB mei 2006
Categorisering fiets- en voetpaden ten behoeve van verlichting.	RB mei 2006
Beheerplan openbare ruimte (IBOR-plan).	januari 2007 (t.k.a.)
Beheerplan bewust ontwerpen.	januari 2007 (t.k.a.)

Gemeentelijk verkeer en vervoer plan.	RB januari 2008	en Verordening en Exploitatie begraafplaat-	
Gebruik bestrijdingsmiddelen bij het onder-	RB januari 2008	sen Heerhugowaard	
houd van verhardingen.		Gemeentelijk rioleringsplan 2011 - 2015	RB januari 2011
Openbare verlichting in relatie tot het Keur-	RB mei 2008	Speelruimtebeleidsplan 2011 - 2016	RB maart 2011
merk Veilig Wonen.		Vaststellen nieuw betaalregime voor betaald	RB maart 2011
Europese Kaderrichtlijn 'Water.'	RB juni 2008	parkeervoorzieningen in het Stadshart	
Afvalbeleidsplan 2008 - 2012.	RB juni 2008	Beleid uitgifte openbaar groen 2011	RB mei 2011
Beëindiging gebruik bestrijdingsmiddelen bij	RB januari 2009	Beleidsplan openbare verlichting 2012 -	RB november 2011
het onderhoud van openbaar groen.		2016	
Groot onderhoud wijken.	RB juni 2009	Beleidsplan sneeuw- en gladheidbestrijding	RB november 2011
Dierenwelzijn.	RB maart 2009	2011 - 2016	
Groenbeleidsplan 2010 - 2015.	RB maart 2010	Herziening Nota Bovenwijkse Kosten (NBK)	RB februari 2012
Groot onderhoud en herinrichting wijken	RB april 2010	deel 1 Hoofdinfrastructuur 2012 inclusief	
2010.		verloop reserve NBK 1 vanaf 2012	
Startnotitie integrale gebiedsgerichte aan-	RB oktober 2010	Verhuur gemeentegrond voor terrassen	RB september 2012
pak.		Uitvoeringsprogramma Rivierenwijk 2012-	RB oktober 2012
Verloop reserve 'Beheer en Sociale Struc-	RB november 2010	2015	
tuur' in relatie tot NBK 1 en NBK 2, groot		Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	RB januari 2013
onderhoud wijken en Stad van de Zon.			
Wijkvisie Rivierenwijk 2025	RB januari 2011		
Visie 2011 - 2020, Beleidsplan 2011 - 2015	RB januari 2011		

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
2.1	Beheersbaar blijven van onderhoud wijken binnen het beschikbare budget.	<p>Jaarlijks vindt bij het opstellen van de reservekeeper een actualisatie van budgetten groot onderhoud plaats in relatie tot het verloop van de reserve 'Beheer en sociale structuur'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Is onderdeel van de actualisering van de Reservekeeper. • Realisatie groot onderhoud wijken conform de door de raad vastgestelde planning.
2.2	Meer openbaar groen door inruil van openbare verharding en met meer variatie in de wijken.	<p>Bij de herinrichting van bestaande wijken en nieuwe wijken worden de mogelijkheden hiertoe direct meegenomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Als onderdeel van de actualisering van de Reservekeeper (RB2012-072 d.d. 28 juni 2012). • Realisatie groot onderhoud wijken heeft plaatsgevonden conform de door de raad vastgestelde planning. <p>De uitvoering van de werkzaamheden is overeenkomstig het door de raad vastgestelde programma (RB2011-137 22 november 2011).</p>
2.3	Donkere plekken in de wijken in kaart brengen en eventueel voorzien van extra energiezuinige verlichting.	<p>Het in kaart brengen van donkere plekken in de wijken wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan de herinrichting van de wijken.</p>	<p>Bij herinrichting Edelstenenwijk (vlek D) mogelijkheden gezien tot het inruilen van openbare verharding naar groen. De volgende dilemma's komen hierbij vaak naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanleg extra parkeervakken (norm 1,5:1); • Huidige parkeervakken worden groter. • De wegbreedtes worden daarentegen smaller. <p>In het kader van Groot Onderhoud Wijken en reguliere onderhoud/klachtenafhandeling worden knelpunten aangepakt met als doel minder donkere plekken in de gemeente en een groter gevoel van veiligheid onder de inwoners van Heerhugowaard.</p> <p>De uitvoering van de werkzaamheden heeft plaatsgevonden overeenkomstig het door de raad vastgestelde programma (RB2011-137 22 november 2011).</p>

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
2.4	Beleed verstrekken kapvergunningen beeldbepalende bomen.	Afgerond in 2011.	<ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerd in 2011 (RB2011-105 d.d. 27 september 2011). Continu proces.
2.5	Duurzaam ontwikkelen.	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik energiebesparende maatregelen en toepassen duurzame (energie) voorzieningen Aanpak Rivierenwijk; van 'bloemkoolwijk' naar 'zonnebloemwijk'. 	<ul style="list-style-type: none"> De voorbereiding en uitvoering van werken vindt plaats middels het stramien van duurzaam ontwikkelen. Het Uitvoeringsprogramma Rivierenwijk 2012 - 2015 is door de raad vastgesteld (RB2012-114 d.d. 16 oktober 2012). De voorbereiding van de eerste fase start in 2013 in vlek F Rivierenwijk.
2.6	Bij herinrichting van wijken meer aandacht voor trapveldjes en de kwaliteit verblijfs-, ontmoetings- en speelgebied.	Via een inspraak- en communicatieplan worden de inwoners betrokken bij de herinrichting van de wijken.	<ul style="list-style-type: none"> Binnen beschikbare middelen bestaande voorzieningen in stand houden/uitbreiden middels inpassing/uitbreiding informele speelruimte. De uitvoering van de werkzaamheden is overeenkomstig het door de raad vastgestelde programma (RB2011-137 22 november 2011). Binnen beschikbare middelen worden bestaande voorzieningen in stand gehouden/ uitgebreid door inpassing/ uitbreiding informele speelruimte. Het door de raad vastgestelde budget is hierbij taakstellend. Bij de herinrichting van bestaande wijken worden bewoners uitgenodigd om hun wensen kenbaar te maken. Op basis hiervan worden er ontwerpen gemaakt, waaruit de be-

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
2.7 Verminderen van afvalstroom en betere afvalscheiding.	<ul style="list-style-type: none"> • Continu aandacht voor verbeteringen. • In 2012 doet de gemeente mee aan de acties van 'Gemeente schoon'. 	Actualisatie afvalbeleidsplan.	<p>woners een keuze kunnen maken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij de vervanging worden de bewoners waar mogelijk betrokken bij de keuze van nieuwe toestellen • Streven was in het vierde kwartaal het nieuwe afvalbeleidsplan voor de periode 2013-2017 aan te bieden aan de raad. • In maart is de landelijke opschoon dag gehouden. • In december is de Z(werf)A(fval)P(akken)-dag georganiseerd.
2.8 Minimale parkeernorm van 1,8 (inclusief parkeren op eigen erf).	Bij herinrichting van de wijken worden eventuele parkeerplaatstekorten zoveel als mogelijk opgelost. Continue proces.	De parkeernorm wordt per herinrichting afgestemd met de bewoners.	<ul style="list-style-type: none"> • In het algemeen voorziet de parkeernorm van 1,5 in de huidige parkeerbehoefte in de wijk. De parkeernorm wordt per herinrichting afgestemd met de bewoners. In nieuwe wijken zoals De Draai en de laatste plandelen van Stad van de Zon is 1,8 het uitgangspunt. • De vaststelling van de Parkeernormennota was gepland in het vierde kwartaal van 2012.

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?	
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat		
2.9	Onderzoek naar andere wijze van betaald parkeren in het Stadshart, mogelijk met een gratis periode.	<ul style="list-style-type: none"> Besluitvorming in 2010. In commissie Stadsbeheer is een voorstel hiertoe besproken. Onderzoek naar mogelijkheden van ander maximaal dagtarief en het toepassen van avond- dan wel weekendtarieven is in 2011 afgerond (RB2011-034 d.d. 22 maart 2011). Evaluatie in voorjaar 2013. 	<ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerd in 2010. Gerealiseerd in 2011. Als onderdeel van de Voorjaarsnota 2013. 	Eind 2012 is met de evaluatie gestart. Deze is begin 2013 afgerond (BW13-0025) en wordt in de Voorjaarsnota 2013 geëffectueerd (conform raadsbesluit).
2.10	Maatwerk leveren bij verkoop stukjes gemeenteground (openbaar groen).	Continu proces		In 2012 is totaal 3.226 m ² verkocht met een waarde van € 134.000.
2.11	Opnemen van onderhoud openbaar groen in werkgelegenheids-, re-integratie- en resocialisatieprojecten.	Jaarlijks wordt een gedeelte van uit te voeren onderhoudswerkzaamheden gegund aan het WNK.	In 2012 wordt 50% van al het schoffelwerk aan WNK gegund. Dit is de maximale hoeveelheid die het WNK aankan in 2012.	In 2012 is iets meer dan 50% van al het schoffelwerk aan WNK gegund.
2.12	Evaluatie markten.	Bij de Voorjaarsnota 2012 zal er een evaluatie van zowel de vrijdag- en de stationsmarkt worden aangeboden.	Inzicht in de kostendekkendheid en maatschappelijke functie van de verschillende markten.	De evaluatie is opgenomen in de Voorjaarsnota 2012.

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
Wegen, straten en pleinen				
% tevredenheid	Wijkmonitor ¹⁾	80		2)
Fietspaden				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	87		2)
Trottoirs				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	79		2)
Openbare verlichting				
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	88		2)
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	94		2)
Waterkering / afwatering / landaanwinning.				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	70		2)
Onderhoud bermen en wegsloten				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	73		2)
Wijkgericht werken ¹⁾				
% tevredenheid (participatie)	Wijkmonitor			
% tevredenheid (betrokkenheid)	Wijkmonitor			
% tevredenheid (klachten en meldingen)	Wijkmonitor			
Speelvoorzieningen				
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	56		2)
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	57		2)
Openbaar groen				

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	77		2)
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	76		2)
Inzameling huishoudelijk afval				
% tevredenheid met betrekking tot het scheiden van afval	Statistisch jaarboek	Geen meting		Geen meting
Scheidingspercentage nuttige toepassing huishoudelijk afval	Intern rapport 2005	59	56	58
Riolering				
Aantal klachten riolering	Meldingen Gemeentelijk Contact Centrum (GCC)	570		605

¹⁾ Vanaf de Wijkmonitor 2007 worden deze indicatoren niet meer gemeten.

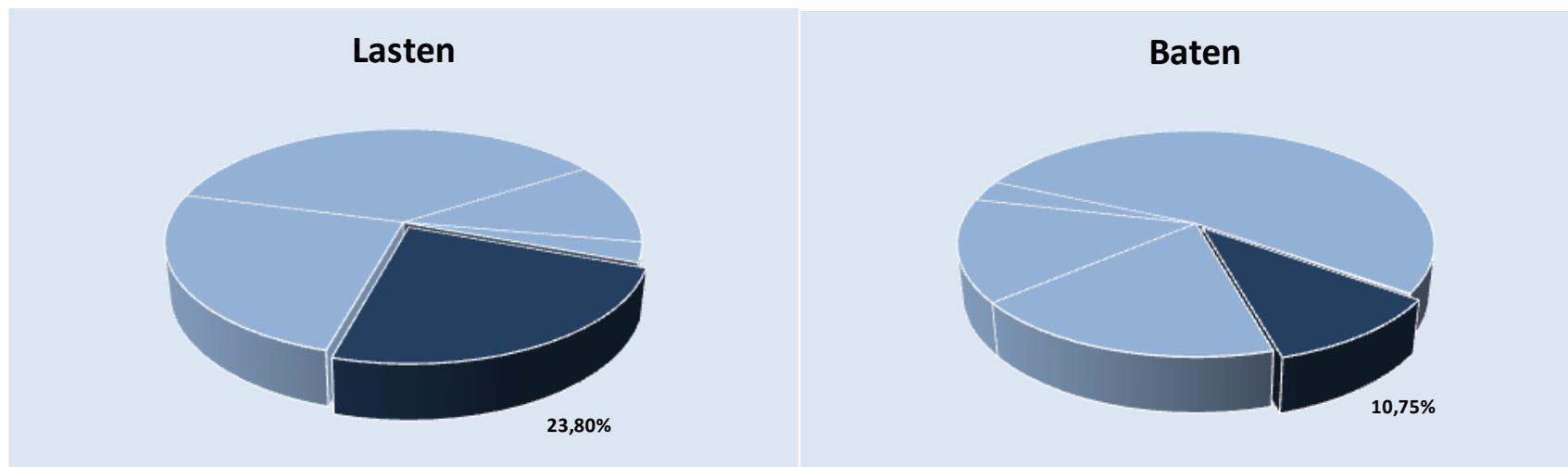
²⁾ De wijkmonitor wordt eens per twee jaar uitgevoerd. Dat is weer in 2013. Om die reden zijn geen streefwaarden en realisatiecijfers opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma 2: Stedelijk beheer	2011 realisatie	2012 primair vastgestelde begroting	2012 actuele begroting	2012 realisatie	Afwijking realisatie tov actuele begroting
Lasten	28.169	27.560	28.829	29.033	204 N
Baten	11.323	10.542	11.573	12.694	1.121 V
Saldo Programma 2	-16.846	-17.018	-17.256	-16.339	917 V

Aandeel programma 2 in het totaal aan baten en lasten.

Verklaring afwijking realisatie ten opzichte van actuele begroting.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Openbaar basisonderwijs:</p> <p><i>Baten</i></p> <p>In 2011 zijn nagekomen energielasten opgenomen voor de locatie Anna Polaktuin. Afgesproken is dat deze lasten door de schoolbesturen moeten worden vergoed. Voor de tweede bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van de te ontvangen vergoeding (€ 165.000). Deze vergoeding is uiteindelijk € 29.000 lager uitgevallen, omdat ten onrechte geen rekening was gehouden met het gemeentelijk deel.</p>	I	4 V	26 N
<p>Onderwijshuisvesting openbaar basisonderwijs:</p> <p><i>Lasten</i></p> <p>De schoolwoningen moeten op de balans gewaardeerd worden tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde. Door de ontwikkeling in de waarde van het onroerend goed is de marktwaarde onder de aanschafwaarde gekomen en heeft een afwaardering moeten plaatsvinden van € 293.000.</p>	I	288 N	9 V
<p>Onderwijshuisvesting bijzonder basisonderwijs:</p> <p>De schoolwoningen moeten op de balans gewaardeerd worden tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde. Door de ontwikkeling in de waarde van het onroerend goed is de marktwaarde onder de aanschafwaarde ge-</p>	I	386 N	

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>komen en heeft een afwaardering moeten plaatsvinden van € 420.000.</p>			
<p>Vandalisme schoolgebouwen:</p> <p>In 2011 is het budget voor vandalismeschade teruggebracht van € 200.000 naar € 128.000 als gevolg van het afnemen van vandalismeschade. In 2012 heeft een verdere afname plaatsgevonden naar € 60.000 waardoor een voordeel is ontstaan van € 68.000. In 2013 wordt beoordeeld in hoeverre het restant van dit voordeel eveneens structureel is.</p>	I S	53 V 30 V	
<p>Vastgoedbeheer gemeentelijk eigendom:</p> <p>In 2012 is het onroerend goed Bickerstraat 31 verkocht. De boekwaarde van de grond aan de Bickerstraat 31 bedroeg € 30.000; dit bedrag is ten laste van de exploitatie gebracht. Dit bedrag was niet begroot. (nadeel lasten) Vanzelfsprekend was de opbrengst hiervan ook niet begroot waardoor op de batenkant een voordeel is ontstaan van € 650.000. Het resterende voordeel op de baten is ontstaan doordat er meer snippergroen is verkocht dan begroot en incidenteel hogere inkomsten uit pacht.</p>	I S	39 N	717 V
<p>Wegen, straten en pleinen:</p> <p>Door een wijziging in de omslag- en kosten-toedelingssystematiek van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is een nadeel ontstaan van € 48.000 waarvan al</p>	I S	14 N 42 N	16 V

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>€ 36.000 was gemeld in de twee bestuursrapportage. Met betrekking tot preventief onderhoud zijn extra werkzaamheden uitgevoerd waardoor een overschrijding is ontstaan van € 24.000. In verband met dit extra onderhoud zijn ook extra uren door de organisatie gemaakt wat tot een overschrijding leidt van € 19.000.</p>			
<p>Parkeren: <i>Baten</i> Het voordeel op het product parkeren wordt veroorzaakt doordat de opbrengsten van het betaald parkeren € 33.000 hoger uitvallen dan werd aangenomen bij de tweede bestuursrapportage (totaal verwachte opbrengst tweede bestuursrapportage € 243.000; werkelijk opbrengst € 268.000). Daarnaast viel de opbrengst parkeerboetes € 8.000 hoger uit dan begroot.</p>	I	10 N	33 V
<p>Waterkering/afwatering/landaanwinning: In de tweede bestuursrapportage is een overschrijding gemeld in verband met het ontgraven van de oevers in het Fabritiuspark van € 22.000. De kosten zijn lager uitgevallen waardoor een voordeel is ontstaan van € 9.000 In de voorgaande boekjaren zijn bedragen opgenomen als nog te betalen aan het HHNK voor het afvoeren van maaisel. Het HHNK heeft te kennen gegeven af te zien van het doorbelasten van deze kosten waardoor een voordeel is ontstaan van € 55.000. Dit voor-</p>	I	75 V	

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>deel is al in de begroting 2013 verwerkt en daarom als incidenteel aangemerkt.</p>			
<p>Onderhoud bermen en bermsloten: In de voorgaande boekjaren zijn bedragen opgenomen als nog te betalen aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voor het afvoeren van maaisel. Het hoogheemraadschap heeft te kennen gegeven af te zien van het doorbelasten van deze kosten waardoor een voordeel is ontstaan van € 55.000. Dit voordeel is al in de begroting 2013 verwerkt en daarom als incidenteel aangemerkt.</p>	I	52 V	
<p>Openbaar groen/parken/plantsoenen: Op de post omvorming groen is een voordeel ontstaan van € 118.000. Door een scherpe inschrijving en het nog niet volledig op de markt zetten van de totale opdracht is niet het gehele budget besteed. Het totaal van de omvang van de omvormingen was te ingrijpend om in één jaar uit te voeren. In 2013 zullen aanvullende omvormingen groen uitgevoerd gaan worden. Hierover bent u in de vergadering van de Commissie Stadsbeheer van 10 januari 2013 geïnformeerd. De resterende middelen (€ 110.000) zullen in 2013 worden ingezet voor aanvullende omvormingen. Als uitvloeisel van het nieuwe beleid is er in 2012 minder gemaaid waardoor een voordeel is ontstaan van € 21.000. Het Maabeleid 2013 is door de politiek goed-</p>	I	140 V	7 V

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
gekeurd met als gevolg dat er nieuwe maai-bestekken zijn opgesteld waarin een intensievere bemaaiing is opgenomen. Het voordeel is derhalve niet structureel			
Inzameling huishoudelijk afval: De baten blijken bij het opstellen van de jaarrekening aanzienlijk hoger te zijn dan bij de tweede bestuursrapportage werd aangenomen. Dit werd mede veroorzaakt door een onvoorziene nabetaling van Nedvang over de periode 2009 tot en met 2011 (€ 110.000). Overigens lijkt het erop dat aan de batenkant structureel een voordeel wordt behaald. In 2013 zal dit nader worden onderzocht. Eventuele uitkomsten hiervan zullen worden meegenomen in de begroting 2014 en dus ook in de tariefberekening voor 2014. In 2012 is minder huisvuil aangeboden bij de HVC waardoor een voordeel is ontstaan van € 68.000 (voordeel lasten). De gemeentelijke reservekeeper voorziet niet in een automatische toevoeging aan de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing. Deze voorziening heeft de maximale omvang van € 7,50 per huishouden ultimo 2012 bereikt. Het is aan de raad om over de bestemming van dit resultaat te beslissen.	I	71 V	347 V

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Riolering: De afgelopen jaren zijn de budgetten voor het onderhoud en beheer van het riool als gevolg van groei behoorlijk toegenomen terwijl het volume kosten gelijk is gebleven. Hierdoor is in de jaarrekening 2012 een aanzienlijk voordeel ontstaan. Bij het opstellen begroting 2014 (en RB2013-059 Herijking kostendekkingsplan gemeentelijk GRP 2011-2015 d.d. 19 maart 2013) zullen (zijn) de lasten realistischer worden bepaald. De gemeentelijke reservekeeper voorziet niet in een automatische toevoeging aan de voorziening egalisatie riolering. Het is aan de raad om over de bestemming van dit resultaat te beslissen.	I	164 V	33 V

A person in a blue jacket is sailing a small white boat on a canal. The boat has a white sail with the number '13' and 'CH' visible. The canal is flanked by modern, multi-story residential buildings with large windows and balconies. The sky is filled with large, dramatic clouds, some illuminated by a low sun, creating a warm, golden light. The water reflects the sky and the buildings.

**Programma 3. Stedelijke voorzieningen
en duurzame leefomgeving**

Thema

Dit thema bevat onder meer de werkgebieden Stadsontwikkeling, verkeers- en vervoersbeleid, ruimtelijke ordening, woonbeleid, economische zaken en grondexploitaties. Onderwerpen die van levensbelang zijn voor de ontwikkeling van Heerhugowaard, Stad van Kansen.

De ruimtelijke economische kaart van Heerhugowaard laat een mix zien van ontwikkeling in nieuwe uitleggebieden (De Draai, Broekhorn, De Vaandel, Westpoort en afronding Heerhugowaard-Zuid) en de binnenstedelijke gebieden waaronder het Stationsgebied. Ze zijn van belang voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van onze stad. Goede bereikbaarheid is daarvoor een voorwaarde. Veel aandacht is er daarom voor verdere verbetering van de infrastructuur voor de auto, fiets en openbaar vervoer.

Met de groei in omvang en leeftijd van de stad verschuift de aandacht steeds meer naar de bestaande gebieden. Ontwikkelingen daar dragen bij aan de versterking van de sociale structuren voor onze inwoners van alle wijken.

Context en achtergrond

Heerhugowaard heeft ook in 2012 in het perspectief van de onzekere economie en de stagnerende woningmarkt zijn naam als Stad van Kansen eer aan gedaan. In De Draai zijn de eerste woongebieden in aanbouw genomen. In plandeel 3 in Heerhugowaard-Zuid zijn woningen opgeleverd. De uitvoerende werken voor de kruising

Westtangent-Zuidtangent zijn gestart, de Ashok Bhalotra fietsbrug is geopend. De voorbereidingen voor de komst van het Regionaal Topklinisch Interventie Centrum (RTIC) zijn in volle gang. De raad

Op 31 oktober 2012 is het bouwboard op toekomstige MCA locatie geplaatst.

heeft het besluit genomen om de Zuidtangent bij het Stadshart op te knappen en het bestemmingsplan voor een crematorium/ uitvaartfaciliteit vastgesteld. De aanleg van het noordelijke deel van de

Oosttangent is afgerond en aan het laatste deel langs de Waarderhout is begonnen. Het voorzieningenniveau is onverminderd goed gebleven en wordt waar mogelijk verbeterd. Voor het Stationsgebied is gewerkt aan een structuurvisie annex 'bidbook' voor de gewenste ontwikkeling van dit belangrijke gebied. Aan het Stationsplein is een kantoorgebouw omgezet in een verzorgingshuis en er is geld beschikbaar gesteld voor een fietsbrug Stationsweg - Broekhorn. Een programma duurzaamheid voor de komende jaren is vastgesteld. Allemaal tekenen die erop wijzen dat Heerhugowaard ook in economisch en financieel mindere tijden voldoende ondernemingszin toont om verder te kunnen.

Duidelijk is wel dat het veel creativiteit, financieel bewustzijn en intensieve begeleiding vraagt om de ontwikkeling op gang te houden. De kans dat plannen toch aangepast moeten worden of vertraagd tot uitvoering komen, ondanks een uitgebreide en intensieve voorbereiding, is beduidend groter dan we jaren gewend waren.

Deze complexe periode van planontwikkeling valt samen met de overgang van 'opgroeiende' naar volwassen stad. Heerhugowaard is gegroeid tot een zelfbewuste stad van kansen met een eigen identiteit en bouwt daarop voort. En dat gebeurt in een zeer veranderlijke context: marktomstandigheden veranderen, er is toenemende aandacht voor het sociaal domein en steeds meer zijn vormen van samenwerking aan de orde, waaronder de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Binnen het programma 3 spelen deze elementen allemaal een rol.

Kaderstellende beleidsnota's

Bestemmingsplan Heerhugowaard-Zuid	RB 2001
Structuurplan De Draai 2002	RB 2002
Stadsvisie Heerhugowaard, stad van Kansen	RB juni 2002
Structuurbeeld Heerhugowaard 2015, inclusief bouwstenen:	RB februari 2004
• Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard Herzien	RB februari 2004
• Woningbehoefte ontwikkeling	RB februari 2004
Nota Wonen, Welzijn & Zorg (WWZ) - Thuis zijn in De Waard	RB april 2005
Bestemmingsplan De Vork	RB mei 2005
Aanpak binnenstedelijke locaties	RB september 2005
Regionale woonvisie	RB januari 2006
Regionale bereikbaarheidsvisie, deel A	RB maart 2006
Kadernota Brede School	RB mei 2006
Gebiedsvisie Voorzieningen gebied 2	RB juni 2007
Beleidsnota Wonen Heerhugowaard 2007 - 2015	RB oktober 2007
Plan wonen	RB november 2007
Kadernota Handhaving	BW december 2007
Regioakkoord West-Frisiaweg	RB januari 2008
Strategisch Beleidskader van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)	RB februari 2008

Coolplein op een zomerase dag.

Beleidsplan Duurzame Ontwikkeling 2008 - 2012	RB maart 2008
Nota Grondbeleid	RB juni 2008
Bestemmingsplan Broekhorn	RB juni 2008
Kadernotitie De Vork	RB september 2008
Bestemmingsplan Oosttangent langs Waar- derhout	RB maart 2009
Nota grondprijnsbeleid	RB mei 2009
Visie Hugo-Oord e.o.	RB juni 2009
Meerjarenontwikkelingsprogramma ISV 2010 - 2014 (ISV3)	RB april 2010
Beleidsnota Externe veiligheid	RB juni 2010
Erf Goed; archeologie in Heerhugowaard	RB juni 2010
Masterplan voorzieningen 2010 - 2025	RB september 2011
Verloop <i>reserve 'Beheer en sociale struc- tuur'</i> in relatie tot NBK1, NBK2, Stad van de Zon en groot onderhoud wijken	RB november 2010
Actualisatie NBK 1 en 2	RB juni 2011
Bestemmingsplan De Draai	RB september 2011
Structuurvisie Heerhugowaard ' <i>Stad van Kansen</i> ' 2020	RB september 2011
Visiedocument windenergie	RB januari 2011
Bestemmingsplan Kern Noord	RB maart 2011
Bestemmingsplan Schrijverswijk/ Planeten- wijk Horst 2 ^e fase	RB mei 2011

Bestemmingsplan HHW-Zuid/de Grachten	RB 2011
Bestemmingsplan HHW-Zuid/Jan Glijnisweg 17	RB februari 2011
Bestemmingsplan HHW-Zuid/plandeel 4/sport	RB mei 2011
Verlengen voorbereidingsbesluit Schoorlaan/Leekstraat	RB november 2011
Huisvestingsverordening Heerhugowaard	RB oktober 2011
Planboek De Vaandel	RB oktober 2011
Bestemmingplan Uitvaartfaciliteit Heerhugowaard	RB mei 2012
Programma Duurzaamheid 2012-2015	RB juni 2012
Bestemmingsplan Heerhugowaard Zuid West	RB oktober 2012
Afwijking Ruimtelijke visie Beukenlaan	RB december 2012
Visie en Ontwerp Zuidtangent	RB december 2012

Eerste paal woningen in de Draai.

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
3.1 Ontwikkeling huisvesting voor verschillende doelgroepen.	<ul style="list-style-type: none"> Aandacht voor jongerenhuisvesting met verschillende financieringsmogelijkheden om de toegankelijkheid van de woningmarkt te vergroten. Ontwikkeling seniorenhuisvesting op maat in combinatie met zorg om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Ontwikkeling Wonen Welzijn Zorg complexen; Hugo-Oord, Arboretum. 	Geactualiseerd woonbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> Inzet van Stichting Primeurfonds is hiervoor nog in onderzoek. Besluitvorming in afwachting van resultaat rekenkamer. Het lokale woonbeleid is dit jaar niet meer aan de orde. Dit komt omdat het samenhangt met het regionale beleid. Pas als dat klaar is vindt een 'vertaling' plaats naar lokaal beleid. Dat is dus pas in 2013 aan de orde. De eerste palen van de Timpaanwoningen zijn inmiddels geslagen. Wonen en zorg heeft regionaal de volle aandacht. Winst is te halen in de bestaande woningvoorraad. Ingezet wordt op het levensloopgeschikter maken daarvan, bijvoorbeeld door opplussen en toepassing van domotica. Continue focus op totale woningmarkt. (Regionale) woonvisie wordt opgesteld. Planning eerste kwartaal 2013. Zie stand van zaken Hugo-Oord (zie doelstelling 3.9).

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?	
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat		
3.2	Ontwikkeling van Heerhugowaard als fietsstad	<ul style="list-style-type: none"> Goede fiets- en loopverbindingen in nieuwe woonwijken realiseren. Stimuleren gebruik openbaar en stadsvervoer. Stimuleren gebruik duurzame fiets. Realisatie fietstunnels onder N242. Vorbereiden verkeerstunnel onder spoor Zuidtangent. 	<ul style="list-style-type: none"> Fietsplan HAL 2002 is vrijwel uitgevoerd; doelstellingen sluiten daar nog bij aan. Fietstunnel N242 bij Park van Luna is eerste helft 2012 opgeleverd. Vorbereidingskrediet voor planvorming tunnel Zuidtangent, daarna planvorming starten. 	<ul style="list-style-type: none"> Continu aandachtspunt bij herinrichtingen, aanleg fiets- voetgangerstunnels en -bruggen, fietspaden uitvoeren in asfalt en creëren van stallingen. Frequent overleg en afstemming met Provincie over OV-routes en -haltes. De evaluatie van de HUGO-hopper is in het voorjaar 2013 vastgesteld (BW13-0157). Besluitvorming over de (toekomstige) financiën van de HUGO-hopper is onderdeel van de Voorjaarsnota 2013 Fietspaden en verbindingen worden verbeterd Fietstunnel N242 bij Park van Luna is eerste helft 2012 opgeleverd. Fietsbrug (Ashok Bhalotra) is opgeleverd. Fietstunnels maken onderdeel uit van herinrichting van N242. Volop in voorbereiding door de Provincie (kruising N242 en Zuidtangent). Verkeerstunnel is meegenomen in de structuurvisie van het Stationsgebied (zie 3.9 voortgang Stationsgebied).
3.3	Behouden van de in Heerhugowaard gerealiseerde voorzieningen	Jaarlijkse actualisering 'NBK 1 en 2' en Reserve 'Beheer en sociale	Toekomstbestendig en integraal financieel kader.	Is onderdeel van de actualisering van de Reservekeeper (RB2012-072)

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
ingen.	<i>structuur</i>		d.d. 28 juni 2012). In 2012 zijn diverse voorzieningen opgeleverd zoals het laten vestigen van de VIVA zorggroep in het stationsgebied, Focus en de aanleg van de Oosttangent. Ondertussen wordt hard gewerkt aan het regionaal topklinisch interventiecentrum (RTIC). Het besluit om de Zuidtangent bij het Stadshart herin te richten draagt bij aan goed functioneren van Stadshart.
3.4	Realisatie van een bij Heerhugowaard passend rouwcentrum	<ul style="list-style-type: none"> Planontwikkeling door externe partij, in combinatie met crematorium Realisatie voorziening. In 2012 bestemmingsplanprocedure, eind 2012 doorlopend naar 2013 realisatiefase. 	<ul style="list-style-type: none"> Bestemmingsplan is in mei 2012 door de raad vastgesteld (RB2012-054 d.d. 22 mei 2012). Omgevingsvergunning is verleend. De voorbereidingsfase is afgerond, de grondoverdracht heeft plaatsgevonden. De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart en start van de bouwwerkzaamheden zal medio april 2013 plaatsvinden.
3.5	Realisatie van de doelstellingen uit het beleidsplan 'Duurzame ontwikkeling 2008 - 2012'	<ul style="list-style-type: none"> Er is een reserve 'Duurzaamheid' gevormd (RB2010-145 d.d. 14 december 2010). De zonnepanelen op de gemeentewerf zijn in gebruik genomen; onderzoek naar mogelijkheden zonnepanelen gemeen- 	<ul style="list-style-type: none"> Bestedingsplan 2012. Realisatie. Het programma Duurzaamheid 2012 - 2015 is door de raad vastgesteld (RB2012-057 d.d. 26 juni 2012). Op de werf zijn zonnepanelen gerealiseerd. Voor de plaatsing van zonnepanelen op het gemeentehuis is

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
	<p>tehuis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opening regionaal energieloket. • Particuliere wooneigenaren stimuleren mee te doen aan energiemaatregelen • Woonlasten omlaag door energiebesparende maatregelen en het toepassen van duurzame energievoorzieningen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaal loket is gerealiseerd. • Collectieve energie-inkoop. • Collectieve inkoop zonnepanelen. 	<p>een krediet beschikbaar gesteld (RB2012-132 d.d. 22 januari 2013).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitaal loket is gerealiseerd • Continue aandacht, nu actueel gezamenlijke energie-inkoop. • Actie Zonnesteek en Temporegeling zijn afgerond. Collectieve inkoop PV panelen succesvol en loopt. In NH zijn 2700 systemen gekocht, in Heerhugowaard ca. 300. Omzet ca. 1 miljoen. in Heerhugowaard, kosten voor gemeente circa. € 2.500 (exclusief. uren). Herhaling in 2013. Nieuwe Tempo regeling in voorbereiding. • Projectopdracht is vastgesteld en wordt uitgevoerd. • Website NME geopend (zie www.nmeheerhugowaard.nl) Aanbod en gebruik zullen verder worden uitgebreid, waar mogelijk gekoppeld aan ontwikkeling Poldermuseum • Het programma Duurzaamheid 2012 - 2015 is door de raad vastgesteld (RB2012-057 d.d. 26 juni 2012) en wordt in overeenstemming uitgevoerd.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling plan Natuur en Milieu Educatiecentrum (NME). 	<ul style="list-style-type: none"> • Projectopdracht, subsidieaanvraag, financiering; organisatievorm en start uitvoering. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering jaarplan 'Duurzaamheid'. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vastgesteld meerjarenplan voor de komende vier jaar op het gebied van duurzaamheid inclusief een eenduidige en transparante monitor voor Heerhugowaard. 	

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
3.6	Faciliteren in een zo volledig mogelijk onderwijsaanbod waarbij een goede huisvesting essentieel is.	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek naar dekking ten behoeve van nieuwbouw Huygenscollege aan Middenweg. Vorbereiding, start bouw en voltooiën energieneutrale school Huygenscollege / Polsstok aan Umbriëllaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Haalbaarheidsonderzoek. Eerste paal is geslagen; oplevering eind 2012.
3.7	Intensiveren maatschappelijke participatie van jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering en jongeren met een beperking.	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met ROC's en het bedrijfsleven zorgen voor voldoende stageplekken. Aanbieden van leerwerktrajecten aan jongeren tot 27 jaar in de bijstand. 	<ul style="list-style-type: none"> Ingebracht in de Voorjaarsnota 2012 (zie 4.3.B van dat document). Intentie tot instellen van reserve raad januari 2013 (RB2012070 d.d. 22 januari 2013). School is opgeleverd eind 2012. Heeft doorlopend de aandacht. Het actieplan Jeugdwerkgelegenheid voorziet hierin.
3.8	Ontwikkeling nieuwe uitleggebieden: <ul style="list-style-type: none"> De Draai. 	<ul style="list-style-type: none"> Afronden bouwrijpmaken en start bouw woningen eerste fase. 	<ul style="list-style-type: none"> Bouwactiviteiten in De Draai
	<ul style="list-style-type: none"> Broekhorn 	<ul style="list-style-type: none"> Bouwrijpmaken. 	<ul style="list-style-type: none"> Start bouwrijpmaak, omleiding N242 in opdracht van Bouwfonds/provincie
	<ul style="list-style-type: none"> Afronden Heerhugowaard - Zuid 	<ul style="list-style-type: none"> Afronden plandeel 2; bouwen plandeel 4 langs Oosttangent, 	<ul style="list-style-type: none"> Laatste blokken grachten gestart.
			<ul style="list-style-type: none"> Bouwrijp maken eerste velden gestart. Bouwactiviteiten eerste bouwveld zijn gestart (veld 1b). Oplevering voorjaar 2013 eerste woningen. De eerste woningen in bouwveld 1a zijn succesvol verkocht en de bouw daarvan start voorjaar 2013. Overeenkomst met Bouwfonds is in november 2011 getekend. Bouwrijp maken voor het Havenkwartier en Rietwonen-Oost is gestart. In plandeel 2 (het Carré) zijn bijna alle woningen gebouwd. In

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
	bouw plandeel 3 eerste fase.	<ul style="list-style-type: none"> • Timpaan en andere bouwvelden. • Eerste oplevering 	<p>plandeel 3 is het eerste deel in aanbouw en deel opgeleverd. Voor plandeel 4 zijn juridische procedures afgerond en gestart vierde kwartaal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iedere nog te bouwen woning wordt in principe standaard voorzien van zonnepanelen
3.9 Ontwikkeling binnenstedelijk gebied: <ul style="list-style-type: none"> • Stationsgebied 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiden en vaststellen structuurvisie. • Fietsbrug Stationsgebied. • Aansluiting N242 / Westtangent • Openbaar vervoer Stationsgebied vs RTIC. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd en vastgesteld • Subsidie aangevraagd voor brug Stationsweg - Broekhorn in voorbereiding, zie 3.2. • Voorbereiding aanleg (provinciaal project) en start uitvoering. • Vastleggen toekomstige route (provincie NH) • Inrichtingsplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • In januari 2013 is de structuurvisie vastgesteld door de raad (RB2012-154 d.d. 22 januari 2013). • Subsidie is toegekend; voorbereiding gestart, uitvoering in 2013. • Uitvoering gestart vierde kwartaal 2012. <p>Gesprekken met alle betrokken partijen zijn gaande, heeft relatie met voorbereidingen van spoortunnel Zuidtangent.</p> <p>De exploitatieovereenkomsten met de Pieter Raat Stichting en Woonwaard zijn vastgesteld en wacht op ondertekening door partijen. Deel Woonwaard gesloopt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling Hugo Oord e.o. 	Faciliteren start bouw.	<ul style="list-style-type: none"> • Start bouw. 	

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
Verbeteren hoofdverkeersinfrastructuur gemeente Ring rond Heerhugowaard over 4 jaar klaar	Structuurbeeld 2005 - 2015	Verbeteren van de bereikbaarheid. Snelle aan- en afvoer van verkeer (stroomfunctie).		
Oosttangent		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
Westfrisiaweg		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase
Ontwikkelen van De Draai en De Vaandel	Structuurbeeld 2005 - 2015	Voorzien in woningbehoefte van de eigen inwoner/ Creëren extra werkgelegenheid.		
De Draai fase 1.		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
De Draai fase 2.		ontwerpfase	realisatiefase	ontwerpfase
De Draai fase 3.		ontwerpfase	ontwerpfase	ontwerpfase
De Draai fase 4.		ontwerpfase	ontwerpfase	ontwerpfase
De Draai fase 5.		ontwerpfase		
De Vaandel		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
De Noord 1 ^e fase		nazorgfase	nazorgfase	nazorgfase
De Noord 2 ^e fase		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
Broekhorn		ontwerpfase	realisatiefase	ontwerpfase
Windmolens	nazorgfase			
Afmaken Stadshart	Structuurbeeld 2005 - 2015	Stedelijke voorzieningen in het Stadshart met als doel huidige en nieuwe Heerhugowaarders aan de gemeente te binden.		
Stadshart - stadsterras		nazorgfase	nazorgfase	nazorgfase
Stadshart - AH				
Stadshart - parkeergarage Zuidtangent				

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
Stadshart - horecaplein		nazorgfase	nazorgfase	nazorgfase
Stadshart - koraallocatie		ontwerpfase	ontwerpfase	initiatiefase
Afmaken Heerhugowaard-Zuid				
Plandeel 1, Stad van de Zon		nazorgfase		
Plandeel 2, Stad van de Zon		nazorgfase		
Plandeel 3, Stad van de Zon		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
Plandeel 4, Stad van de Zon		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
Antonia Korvezeetuin		nazorgfase	nazorgfase	nazorgfase
Geen grootschalige bouw realisatie van De Draai	Structuurbeeld 2005 - 2015	Verenigen van dorpse waarden met stadse waarden. Landelijk gebied blijft landelijk en open.		
Integraal verkeers- en vervoersplan opstellen	Gemeentelijk Verkeer en vervoerplan (GVVP)	Het aanbieden van een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving. De kwaliteit wordt binnen aanvaardbare normen gewaarborgd of gebracht.		
Leefbaarheid		1)		
Bereikbaarheid				
Gemotoriseerd verkeer: geen files op aansluiting met het provinciale wegennetwerk tijdens spitsperiode				
Fiets: % verplaatsingen op fiets binnen Heerhugowaard			45%	1)
Realiseren minimaal twee 'Brede school' concepten	Kadernota Brede School	De samenwerking tussen meerdere instellingen en meerdere disciplines als een permanente en onmisbare schakel bij het voorkomen, signaleren en oplossen van problemen van kinderen en hun omgeving.		
De Draai		initiatiefase	ontwerpfase	initiatiefase

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
Molen & Rivierenwijk		ontwerpfase	initiatiefase	initiatiefase
Schilderswijk		ontwerpfase	initiatiefase	initiatiefase
de Horst		nazorgfase		
Bevorderen en instand houden peuterspeelzaalwerk, kinderdagverblijven en voor- en naschoolse kinderopvang				
Visie agrarisch gebied				
% CO2 neutraliteit van de gemeente		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
			6 %	13 % (zie monitor)
Duurzame ontwikkeling van de Draai en de Vaandel		Beoogd maatschappelijk effect: Energieneutrale gemeente rond 2030		
CO2 neutraal ontwikkelen nieuwbouw De Draai, De Vaandel, Broekhornpolder. 30-40% energiezuiniger ten opzichte van landelijke norm en door in resterende energievraag te voorzien met lokaal opgewekte duurzame energie.	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 5)	Op projectniveau specifieke doelstellingen en maatregelen, met ruimte voor nieuwe oplossingen		
Duurzaamheid inbedden in alle ruimtelijke plannen		Beoogd maatschappelijk effect: Energieneutrale gemeente rond 2030		
Duurzaam bouwen paragraaf in 90% bestemmingsplannen en in bouwverordening	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 4)		90 %	90 %
Als gevolg van een verlaging van de energieprestatiecoëfficiënt (EPC) en energiestatistiek op locatie (EPL) worden zuinigere eisen gesteld aan nieuwbouw dan de landelijke EPC norm in 2011 van 0,8:	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 6)			
<ul style="list-style-type: none"> woningen 40% (0,48) zuiniger kantoren 30% (0,56) 		30% onder geldende EPC norm	0,6-30 % 1,1-30 %	0,6-30 % 1,1-30 %
Bevorderen gebruik duurzame energiebronnen/ energiebesparing				
Aantal geplaatste windmolens in Stad van de Zon	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (K 6)		3	3

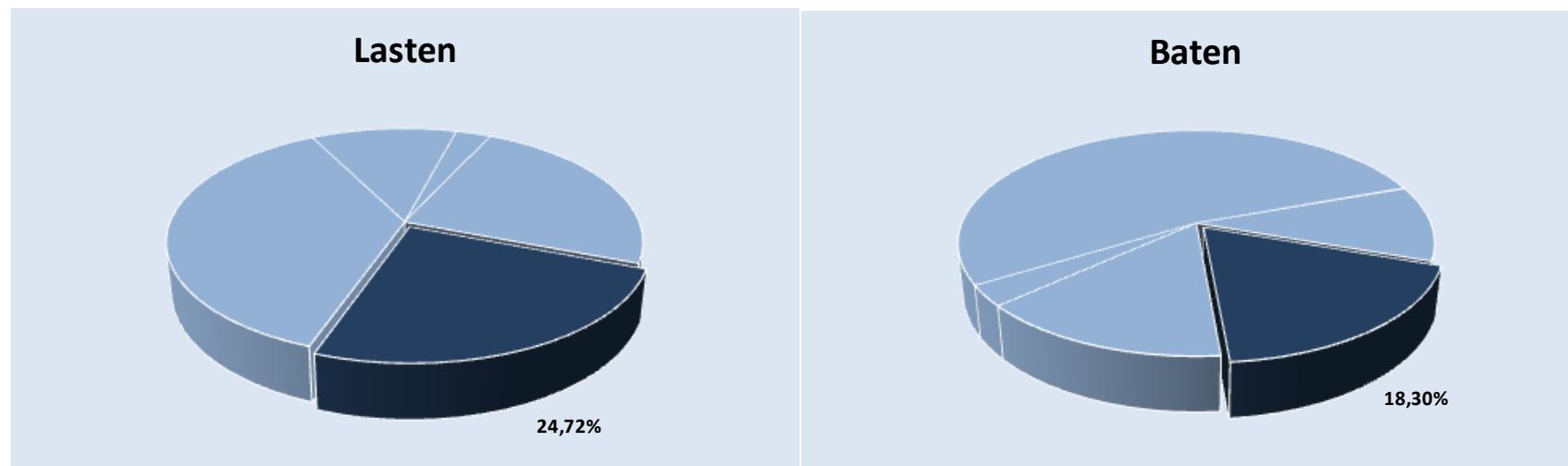
Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
% energiegebruikers met een zogenaamde 'slimme' meter	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 10)	Iedere nieuwbouwwoning	10 %	Niet bekend
% van de totale woningvoorraad dat gebruik maakt van toepassing warmte-koudeopslag (met als einddoelstelling 65%)	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 12)	onbekend, niet vergunningsplichtig	6 %	Onbekend, niet vergunningsplichtig
% gemeentelijke gebouwen dat gebruik maakt van groene energie	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DGB 4)	nieuwbouw: >80 % bestaande bouw: ca 1 %	100 %	100 %
Duurzame (integrale) renovatie van bedrijventerreinen en woonwijken		Beoogd maatschappelijk effect: Energieneutrale gemeente rond 2030		
CO2 neutraal door 50% energiezuiniger opwekken duurzame energie.	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 9)	In afwachting van een nog te ontwikkelen monitor		
% van de bestaande woningen dat wordt voorzien van zonnecollectoren en zonnepanelen	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 11)	niet bekend	15 %	Ca. 10 %

¹⁾ Gegevens niet bekend ten tijde van het opstellen van de jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Programma 3: Stedelijke voorzieningen en duurzame samenleving	2011 realisatie	2012 primair vastgestelde begroting	2012 actuele begroting	2012 realisatie	Afwijking realisatie tov actuele begroting
Lasten	51.997	37.352	21.414	30.149	8.735 N
Baten	44.812	31.831	15.783	21.595	5.812 V
Saldo Programma 3	-7.185	-5.521	-5.631	-8.554	2.923 N

Aandeel programma 3 in het totaal aan baten en lasten.

Verklaring afwijking realisatie ten opzichte van actuele begroting.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Evenementen: In voorgaande jaren was een budget beschikbaar van € 50.000 om het jaarlijkse exploitatietekort van Hartje Winter te dekken. Dit budget is komen te vervallen op basis van bezuinigingsscenario 2. In de Voorjaarsnota 2012 (zie 4.3.G van dat document) is door de raad € 70.000 beschikbaar gesteld voor Hartje Winter en de Nieuwjaarsduik vanaf 2013. Abusievelijk is daar geen budget opgenomen voor de jaarschijf 2012. Dat had wel moeten. De lasten voor Hartje Winter 2012 vallen binnen het door de raad geaccordeerde budget van € 70.000.</p>	I	104 N	51 V
<p>Milieubeleid: In het kader van de Natuur en Milieu Educatie (NME) is een specifieke uitkering ontvangen van € 85.000. Dit bedrag is gestort in de voorziening NME. Omdat zowel de ontvangst als de storting in de voorziening niet geraamd waren leidt dit aan de batenkant tot een voordeel van € 85.000 en aan de lastenkant tot een nadeel voor hetzelfde bedrag. Op de uren wordt een voordeel behaald van € 110.000. Dit wordt veroorzaakt doordat is gebleken dat uren die werden ingezet voor duurzaamheid subsidiabel waren in het kader van NME. Deze kosten zijn daarom</p>	I S	61 N 15 V	85 V

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>overgeheveld naar het project. Omdat de uren wel waren begroot binnen de exploitatie is nu een voordeel op de lasten ontstaan. Er heeft een overheveling plaatsgevonden vanuit de reserve 'Duurzaam' naar de doeluitkering 'Duurzaam' voor een bedrag van € 75.000. Dit komt doordat het project NME volledig ten laste van doeluitkering is gebracht terwijl 50% moet worden gedekt uit de doeluitkering. De aanvullende dotatie aan de doeluitkering is verwerkt op dit product en leidt tot een nadeel op de lasten van € 75.000. Dekking hiervoor is verantwoord bij de mutatie op reserves.</p>			
<p>Handhaving: Lasten Op de uren wordt een voordeel behaald van € 25.000. Als gevolg van langdurige ziekten zijn er minder productieve uren op dit product gemaakt. Baten Het opleggen van dwangsommen heeft geleid tot een voordeel van € 32.000 aan de batenkant. Het betreft hier voornamelijk dwangsommen als gevolg van het ontruimen van hennepkwekerijen. Omdat het innen van dwangsommen geen doel op zich is worden deze inkomsten niet volledig in de begroting opgenomen.</p>	I S	32 V	22 V 10 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Bestemmingsplannen:	I	27 V	4 V
Het grootste gedeelte van de onderschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door het niet besteden van reguliere uitgavenbudgetten.	S	10 V	
Stedelijke vernieuwing:	I	1.168 N	134 V
De overschrijding op de lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de kosten die worden gemaakt in het kader van de fietsbruggen over de N242. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserves NBK-1 en ISV (zie ook mutaties reserves). Daarnaast is de van de provincie ontvangen subsidie van € 70.000 gestort in voorziening ISV. Aan de batenkant is een voordeel gerealiseerd van € 35.000 als gevolg van een ontvangen subsidie van de provincie Noord-Holland in het kader van ISV-3 en € 99.000 een nog te ontvangen subsidie voor de fietsbrug over de N242 ten hoogte van de Stationsweg.			
WABO vergunning:	I	192 V	87 N
Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage zijn de legesopbrengsten nog lager uitgevallen dan verwacht. Dit wordt mede veroorzaakt doordat een verwacht bouwplan in De Draai niet is ingediend. Het voordeel op de lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er minder uren op dit product zijn besteed dan begroot. Voor de helft wordt dit veroorzaakt door een on-			

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
juiste aanname van de totale productiviteit bij de tweede bestuursrapportage. De andere helft wordt veroorzaakt doordat de afdeling minder productief is gebleken dan werd aangenomen (verwachting 62,7% productief, werkelijk 60,2% productief)			
Grondexploitaties:	I	7.519 N	5.345 V
Afwijking Lasten:			
<ul style="list-style-type: none"> Op basis van de 'Notitie grondexploitatie (bijgesteld)' van de commissie BBV worden gronden die waren opgenomen als 'niet in exploitatie genomen gronden' (voorraad) voortaan op de balans verantwoord als vaste activa. Omdat deze gronden nu zijn gewaardeerd tegen marktwaarde is een verlies genomen (€ 464.000 N). In 2011 is complex Structuurwerken afgesloten waarna het batig saldo in de reserve NBK 1 is gestort. In 2012 zijn er nog kosten nagekomen binnen dit project. Deze kosten zijn verantwoord op dit product en worden alsnog gedekt door een onttrekking aan de reserve 'NBK 1'. Deze onttrekking is geboekt op de post mutatie reserves (€ 117.000 N). Op basis van de derde herziene grondexploitatie De Vaandel wordt verwacht dat dit complex sluit met een verlies van € 3,0 miljoen. Op basis hiervan is een voorziening gevormd (€ 3.000.000 N). Op basis van de derde herziene grond- 			

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>exploitatie De Vaandel is de stellige verwachting aanwezig dat de voorbereidingskosten van € 1,7 miljoen uit de periode voor 2010 niet meer zal worden goedge maakt. Er wordt daarom een verlies genomen van ten hoogste van dit bedrag (€ 1.720.000 N).</p> <ul style="list-style-type: none"> In 2012 is het complex Bickerstraat verkocht. Tegenover de opbrengst (verantwoord op vastgoedbeheer gemeentelijke eigendommen) staat de afwaardering van de nog aanwezige boekwaarde (€ 484.000 N). Op grond van de BBV moeten gronden buiten exploitatie worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde. Op basis hiervan heeft een afwaardering plaatsgevonden op de panden Middenweg 2 en 4 (€ 289.000 N). Bij de tweede bestuursrapportage werd verwacht dat in 2012 per saldo € 14,87 miljoen zou worden geïnvesteerd in het grondbedrijf. Deze kosten worden via de batenkant van dit product afgerekend naar de balans. Omdat de werkelijke investeringen in het grondbedrijf € 16,33 miljoen bedroegen is er € 1,46 miljoen meer afgerekend (€ 1.460.000 N). <p><i>Afwijking Baten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Winstneming De Zandhorst (€ 102.000 V) Winstneming Recreatiegebied Heer- 			

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>hugowaard Zuid (€ 250.000 V)</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor het complex Olmenlaan is in het verleden een voorziening getroffen van € 220.000. De verwachting is dat het complex uiteindelijk sluit met een na-deel van € 111.000 waardoor het restende deel van de voorziening kan vrijvallen (€ 109.000 V). Afdrachten grondexploitatie welke gestort worden in de NBK 1 (€ 477.000 V). In RB2012-098 d.d. 25 september 2012 is besloten om het project PV Heerhugowaard Zuid op te heffen en het vrijvallende bedrag te storten in de reserve 'Duurzaamheid'. De vrijval van het bedrag wordt verantwoord op dit product (€ 147.000 V). Op basis van de vierde herziene grondexploitatie De Draai wordt verwacht dat dit complex sluit met een verlies van € 7,2 miljoen. Omdat al een voorziening was getroffen van € 10 miljoen kan een gedeelte van deze voorziening vrijvallen (€ 2.800.000 V). Bij de tweede bestuursrapportage werd verwacht dat in 2012 per saldo € 14,87 miljoen zou worden geïnvesteerd in het grondbedrijf. Bij het opmaken van de jaarrekening bleek dit uiteindelijk € 16,33 miljoen te zijn waardoor een overschrijding ontstond ten opzichte van de begroting (€ 1.460.000 V). 			

Programma 4. Sociale samenhang

Thema

'Sociale samenhang: duurzaam cement in Heerhugowaard.'

Meedoen in de samenleving levert voor iedereen winst op. Niet al-

Sportservice Heerhugowaard

leen voor de burgers die in staat zijn te participeren dankzij de geboden ondersteuning, maar ook voor de vrijwilligers die ondersteuning bieden aan anderen. Kortom: sociale samenhang vormt de rode draad van het beleid. Inzet is om nog meer mensen dan nu al te laten participeren in de gemeenschap en daarvoor de randvoorwaarden te scheppen om iedereen in staat te stellen om op een eigen manier te bepalen hoe men dat wil.

Context en achtergrond

In het jaar 2012 is de ontwikkeling van het brengen van meer samenhang, verbinding en continuïteit voortgezet. Er is een groeiende behoefte om inzicht en samenhang te krijgen in de uitvoering van beleid en welke effecten deze (zullen) bereiken.

De komst van een nieuw kabinet heeft op een aantal vlakken een koerswijziging tot stand gebracht. Zo zijn de voorgestelde decentralisaties van de AWBZ en Wet Werken naar Vermogen (WWnV) controversieel verklaard, en zijn de maatschappelijke stages (met ingang van schooljaar 2013/2014) en de huishoudens inkomenstoets met terugwerkende kracht per 1 januari 2012 afgeschaft. De wet op de Jeugdzorg, gerelateerd aan de transitie van de Jeugdzorg, heeft vertraging ondervonden en is nog niet vastgesteld. De verwachting is dat de decentralisaties van de AWBZ en Jeugdzorg door zullen gaan en dat de WWnV terugkomt in een andere vorm. Daarom zijn de voorbereidingen onverminderd doorgestaan.

In plaats van de Wet Werk en Bijstand komt de Participatiewet (beoogde ingangsdatum 1 januari 2014). Verwacht wordt dat er een ontschotting komt tussen de budgetten BUIG, Participatie en WSW. De doelgroep van de huidige WWB wordt verbreed.

De communicatie over de Kanteling, waarbij de zelfredzaamheid van burgers wordt gestimuleerd, heeft vele burgers en ketenpartners bereikt. De zelfredzaamheid zal de komende jaren verder versterkt moeten worden zodat burgers meer gebruik zullen maken van hun eigen (versterkte) netwerk voordat zij een beroep op de gemeentelijke voorzieningen hoeven te doen.

In het kader van het project 'Huis op orde' is het afgelopen jaar een onderzoek gedaan naar de gevolgen van de invoering van het sportbesluit. Op basis van de positieve onderzoeksresultaten is overgegaan tot een snelle invoering van de BTW belaste

exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties. Dit heeft voordelen opgeleverd voor de transparantie van het huur- en subsidiebeleid van de gemeente, er is uniformiteit ontstaan binnen de gebruikersovereenkomsten, alle relevante data is op orde gebracht en er wordt financieel voordeel behaald.

De kadernota voor het sociale domein is opgesteld en heeft als doel om meer de samenhang en verbinding te maken binnen het gemeentelijke beleid. Het streven is om te ontschotten tussen de diverse beleidsvelden en bijbehorende budgetten. De implementatie van een werkwijze betreffende het sociale domein wordt momenteel uitgewerkt en zal in 2013 een hoge prioriteit kennen.

Binnen dit sociale domein vallen ook de wetten van de sociale zekerheid: WSW, WWB (Participatiewet), IOAW, IOAZ, Bbz. Op dit moment wordt onderzocht of de uitvoering

Logo 'De Kanteling'

van deze wetten in 2014 uitbesteed aan één regionale sociale dienst (samenwerking tussen 8 gemeenten). De implementatie van deze nieuwe organisatie kan in 2013 beginnen en zal naar verwachting begin 2014 geëffectueerd worden. In relatie tot voorgaande alinea over het sociale domein, betekent dit dat de (beleids-) samenwerking tussen de gemeente en de nieuwe uitvoeringsorganisatie verankerd moet worden.

Het opstellen van een lokaal gezondheidsbeleid, met daarbij een uitvoeringsprogramma waarin de verbinding met het sportbeleid wordt gemaakt, zal bijdragen tot gezondere Heerhugowaardse burgers.

In september 2012 is er binnen het (speciaal) Leerlingenvervoer een (kleinschalige) pilot, gehouden, waarbij in samenwerking met scholen en Kern8 een alternatieve vorm van leerlingenvervoer geïntroduceerd is.

Onder begeleiding van vrijwilligers is een groepje leerlingen met de fiets van huis naar school (en vice versa) gebracht. Deze pilot is succesvol gebleken en zelfs bekroond met de WMO-Award 2012. Bij een bredere implementatie zal dit uiteindelijk resulteren in minder uitgaven op het leerlingenvervoer.

Kaderstellende beleidsnota's

Heerhugowaard Stad van Kansen	RB januari 2004
Verordening cliëntenparticipatie WWB	RB september 2004
Visie op eerstelijnszorg	RB november 2007
Visie gemeente Heerhugowaard op poliklinische zorg	RB juni 2008
Nota Wonen, Welzijn & Zorg (WWZ) - Thuis zijn in de Waard	RB april 2005
Nota Kansen voor Cultuur	RB april 2005
Kadernota Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	RB maart 2006
Kadernota brede school 2006 - 2012	RB mei 2006
Kadernotitie Wet Inburgering	RB maart 2007
Bemoeizorg Helpende Hand	RB maart 2007
Preventienota 'Kiezen voor gezond leven'	RB mei 2007
Dicht bij huis kiezen voor een gezond leven	RB oktober 2007
Actief burgerschap 'Zo kan het ook'	RB oktober 2007
Aanpassing verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang 2004 (vervalt per 1-1-2013 van rechtswege)	RB juni 2008

Visie op eerstelijnszorg	RB november 2007	Verordening participatie schoolgaande kinderen 2012	RB maart 2012
Visie gemeente Heerhugowaard op poliklinische zorg	RB juni 2008	BTW-belaste exploitatie gemeentelijke sportaccommodaties	RB maart 2012
Kadernotitie kunstgrasvelden	RB juni 2008	Beleidskader sport 2012 - 2016: <i>'Een kansrijk sport- en beweegklimaat in Heerhugowaard'</i>	RB maart 2012
Programmaplan Kansrijk Jong	RB oktober 2008	Kadernota handhaving WWB/WIJ 2011-2014	RB april 2011
Millenniumnota <i>'Een wereld aan kansen'</i>	RB december 2008	Kadernota vrijwilligersbeleid	RB mei 2012
Welzijnskader 2010 - 2013	RB februari 2009	Kadernota Lokaal gezondheidsbeleid 2012 - 2016: <i>'Gezondheid Dichtbij In Heerhugowaard'</i>	RB september 2012
Verordening wachtlijstbeheer WSW	RB augustus 2009	Popbeleid Heerhugowaard 2012 - 2016	RB september 2012
Evaluatie Actief Burgerschap <i>'Zo kan het ook'</i>	RB oktober 2009	Beleidsplan integrale schuldhulpverlening	RB oktober 2012
Verordening Inburgering 2010	RB oktober 2010	Verordening langdurigheidstoelage 2012	RB oktober 2012
Algemene subsidieverordening (ASV)	RB december 2010	De Kracht van Cultuur: Cultuurbeleid Heerhugowaard 2013 - 2016	RB december 2012
Beleidskader Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE)	RB maart 2011	Strategische kadernota sociaal domein	RB december 2012
Kadernota Handhaving WWB 2011 - 2014	RB april 2011		
Beleidskader participatie	RB september 2011		
Verordening voorzieningen WMO Heerhugowaard 2012	RB september 2011		
Verordening leerlingenvervoer gemeente Heerhugowaard	RB september 2011		
Beleidsplan Volkstuinen 2011	RB oktober 2011		
Re-integratieverordening Wet werk en bijstand 2012	RB maart 2012		

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
4.1.1 Sociale samenhang van de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse evaluatie en verdere ontwikkeling van het 'WMO beleidsplan'. • Stimulering en ondersteuning van vrijwilligers • Waar het mogelijk is worden schuldhulpverlening en schuldpreeventie ingezet om financiële problemen bij mensen te voorkomen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidskader 2012-2015 • Doorontwikkeling van het uitvoeringsprogramma WMO. • Beleidsnota vrijwillige inzet. 	<ul style="list-style-type: none"> • WMO Beleidsplan 2008-2011 is verlengd voor het jaar 2012. Raadskader sociaal domein is in december door raad vastgesteld (RB2012-137 d.d. 12 december 2012) • Het uitvoeringsprogramma WMO 2012 is in het eerste kwartaal vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma 2013 zal integraal worden opgesteld. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de gevolgen van de drie transities en de kanteling van de WMO. • Beleidsnota met uitvoeringsprogramma is conform planning vastgesteld. Het beleid is ten uitvoer gebracht. • Via het uitvoeringsplan WMO is aandacht voor preventie. Samen met de kerken is het project 'schuldhulpmaatje' vormgegeven. Samenwerking met de kerken is gerealiseerd en het project is in het najaar van 2012 van start gegaan.
4.1.2 Voorkomen van sociaal isolement van oudere bijstandsgerechtigden.	In 2012 zullen we in samenwerking met vrijwilligersorganisaties en de verenigingswinkel onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om ou-	Iedereen doet mee aan de maatschappij. Betrekken bij gebiedsgerichte aanpak.	Door inzet van breed welzijnswerk en mantelzorg wordt het sociaal isolement beperkt. Daarbij is er inzet van veel vrijwilligers/ wijkbewoners.

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
	dere bijstandsgerechtigden, die in een sociaal isolement leven, te bereiken en weer te laten deelnemen aan maatschappelijke activiteiten.		Interventies zoals de Wijktafel vinden plaats in de Mediaan en de Horst. Nog onduidelijk is of de GGD-eenzaamheidscijfers een aanwijsbare vermindering van sociaal isolement zullen laten zien.
4.1.3	Werk boven uitkering centraal stellen.	Activiteiten gericht op de uitstroom van mensen in de bijstand.	<p>De Tijdelijke wet pilot loondispensatie wordt ook in 2012 ingezet als re-integratie-instrument.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit blijft continue de aandacht houden. Waar mogelijk worden nieuwe projecten ontwikkeld. • Loondispensatie wordt verder vormgegeven onder de nieuwe Participatiewet (met ingang van 1 januari 2014).
4.2	Werkgelegenheid in de regio op HBO/ WO niveau.	Creëren van arbeidsplaatsen op HBO/ WO niveau.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereidingen voor de bouw van RTIC in Westpoort • Faciliteren bedrijven op De Vaandel en andere terreinen <p>De eerste vaandeldrager van bedrijventerrein De Vaandel is een feit. Met deze vaandeldrager wordt ook een basis gelegd voor deze doelgroep, maar ook zoveel anderen. Er is interesse voor dit bedrijventerrein in de markt. De vestigingsdoorlooptijd is langer door het moeilijke economisch tij.</p>
4.3	Stimuleren van sportbeoefening van jong tot oud.	Inzet van combinatiefunctionarissen voor sport en cultuur	<p>Meer sportieve activiteiten voor iedereen. In 2012 zullen er 3 combinatiefuncties ingevuld worden.</p> <p>Evaluatie is in het tweede kwartaal afgerond.</p>
4.4	Doelmatige en doeltreffende Huygenpas.	Evaluatie van de doelmatigheid van de Huygenpas in relatie tot de uitvoeringskosten.	<p>Gerealiseerd, zie bezuiniging 72 RB2010-131 d.d. 11 november 2010.</p> <p>Als gevolg van een aantal gerealiseerde efficiencymaatregelen zijn de uitvoeringskosten van de Huygenpas verminderd (zie ook bijlage 4 raadsbegroting 2013).</p>

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
4.5 Gebiedsgericht werken.	<ul style="list-style-type: none"> • Discussie over wijze verdiepingsslag gebiedsgericht werken. • Ontwikkelen van een visie op samenwerking met wijkbewoners. • Burenhulp voortzetten. • Ontwikkelen van woonservicegebieden in verouderende wijken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt vorm gegeven aan deze collegedoelstellingen middels DNA (De Nieuwe Aanpak). Beoogd resultaat is bepalen van een top 3 prioriteiten, aan de hand van een pilot in drie nader te benoemen wijken. • Inzicht in voortgang Burenhulp waarop besluitvorming kan plaatsvinden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voortgang verdiepingsslag DNA afgestemd op kadernota Sociale Domein. • Op 1 december 2011 is er een nieuw convenant door de gemeente en de wijkpanels ondertekend. • Naar aanleiding van de evaluatie van de Burenhulp (BW12-0446) is besloten om het project niet voort te zetten. • Europese subsidie met betrekking tot Project Hugo-Oord (domotica, automatisering in huis) is niet toegekend.
4.6 Realisatie van een Natuur- en Milieu Educatiecentrum.	Uitwerking van projectopdracht, opzetten organisatie.	Projectopdracht en subsidieaanvraag.	Projectopdracht is vastgesteld en wordt uitgevoerd. Website geopend (www.nmeheerhugowaard.nl).
4.7 In stand houden bestaande culturele voorzieningen.	Voortzetten regulier beleid en uitvoering.	Binnen beschikbare middelen bestaande culturele voorzieningen in stand houden.	Popbeleid is door de raad vastgesteld (RB2012-097 d.d. 25 september 2012).
4.8 (Wijk)voorzieningen.	Intensiveren en actualiseren: 'Wonen, Welzijn, Zorgbeleid' voor inwoners met beperking of chronische ziekte.	Geactualiseerd WWZ beleid.	Actualisatie van het programma Wonen, Welzijn & Zorg waarbij afstemming met andere programma's zal plaatsvinden.

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
4.9	Bruisend Stadshart	Afgerond in 2011.	Oriëntatie op ontwikkeling van de reservelocatie naast het Stadsplein.
4.10	Bereikbaarheid en rolstoelvriendelijkheid van (senioren) voorzieningen.	Onderdeel groot onderhoudsprogramma openbare buitenruimte herstraten/ herinrichting wijken.	De uitvoering van de werkzaamheden is in overeenstemming met het door de raad vastgestelde programma (RB2011-137 d.d. 22 november 2011).
4.11	Betrokkenheid van de jeugd bij ontwikkeling van alles wat met jeugd te maken heeft.	Minstens twee keer per jaar overleg jeugdraad/leerlingenraden met wethouder jeugd.	<ul style="list-style-type: none"> Plan van Aanpak van de Jeugd en jongeren raad (JJR) is aan B&W ter kennisneming voorgelegd. De kadernota jeugdparticipatie is gepland om in het tweede kwartaal 2013 aan de raad aan te bieden. Enige vertraging vanwege participatie JJR en Nederlands Jeugd Instituut en link met stage sociale media.

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
(Wijk)welzijn				
% inwoners dat tevreden is over de sociale voorzieningen in Heerhugowaard	Wijkmonitor / GGD	39%		2)
kengetal sociale kwaliteit (cohesie) van de woonomgeving ¹⁾	Wijkmonitor	5,8		2)
% inwoners dat geen problemen heeft met de gezondheid (gezondheidsbeleving)	GGD	20%		Geen meting
% inwoners dat klaagt over milieu- en geluidsoverlast	GGD	21%		Geen meting
% inwoners dat klaagt over overlast van risicogroepen (huisuitzettingen, veelplegers, verslaafden)	GGD	Geen gegevens		Geen meting
Integraal jeugdbeleid				
% voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie		0,3% ³⁾	0,4%	0,2%
% peuters dat op de wachtlijst staat voor peuterspeelzaal		0% (2010)	0%	0%
% kinderen van de doelgroep dat deelneemt aan voorschoolse educatie		40%	50%	67%
% kinderen dat spijbelt	GGD	Geen gegevens	4%	Geen gegevens
% van de ouders dat zich de laatste 12 maanden zorgen heeft gemaakt over de opvoeding of ontwikkeling van het kind	Jeugdenquête GGD	Geen gegevens		Geen gegevens
Sport				
% inwoners dat aan sportbeoefening doet in vrije tijd	Wijkmonitor	66%		2)
% inwoners dat lid is van een sportvereniging		21,8%		2)
Zorg				
% inwoners dat vindt dat het voldoende contact heeft met anderen	Wijkmonitor	78%		2)

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
WMO				
% inwoners dat vrijwilligerswerk verricht	Wijkmonitor	38%		2)
% inwoners dat mantelzorg verricht	Wijkmonitor / GGD	20%		2)
Sociale inkomensvoorziening				
% inwoners dat op de wachtlijst staat voor schuldhulpverlening		0%	0%	0%
% huishoudens met een uitkering	Wijkmonitor			2)
% van de doelgroep van de stadspas dat er gebruik van maakt				52,5%
% van de doelgroep van de bijzondere bijstand dat er gebruik van maakt				59,6%
Cultuur				
Educatie op school				
Bereik leerlingen primair onderwijs	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek	100%	100%	100%
Bereik leerlingen voortgezet onderwijs	Jaarverslag bibliotheek	1 leerjaar per school		1 leerjaar per school
Bereik leerlingen SKV Noord Kennemerland		1 leerjaar per school		1 leerjaar per school
Educatie in vrije tijd				
% HHW-jongeren (tot 18 jaar) dat deelneemt aan cultuureducatie	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek	6,1% ⁴⁾		6,5%
Professionele kunst				
% HHW-inwoners dat actief en/of passief deelneemt aan het culturele leven in Centrum voor Kunst & Cultuur (CvKC) Cool en bibliotheek	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek	40% ⁵⁾		40%
Klanttevredenheid CvKC Cool	Klanttevredenheidsonderzoek Cool	7,5 ⁶⁾		Meting 2013

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2011	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
Klanttevredenheid bibliotheek	Klanttevredenheidsonderzoek bibliotheek	7,5 ⁶⁾		Meting 2013
Amateur kunst				
% HHW-inwoners dat actief en/ of passief deelneemt aan het culturele leven	Jaarverslag Cool / jaarverslag Culturele Amateur Manifestatie	25% ⁷⁾		25%

¹⁾ Kengetal sociale kwaliteit (cohesie) van de woonomgeving (0=slecht, 10=goed) is gebaseerd op de antwoorden op de volgende stellingen:

- de mensen in de wijk kennen elkaar nauwelijks.
- de mensen in deze wijk gaan op een prettige manier met elkaar om.
- dit is een wijk met veel saamhorigheid

²⁾ De wijkmonitor wordt eens per twee jaar uitgevoerd. Dat is weer in 2013. Om die reden zijn geen streefwaarden en realisatiecijfers opgenomen.

³⁾ Realisatie 2011 is het percentage voortijdige schoolverlaters in het schooljaar 2010/2011. Realisatie 2012 is het percentage voortijdige schoolverlaters in het schooljaar 2011/2012.

⁴⁾ Jaarverslagen Cool 2010 en 2011 (kunsteducatie wordt door Cool gegeven).

⁴⁾ Jaarverslagen Cool 2010 en 2011 Aantal bezoekers voorstellingen, ervan uitgaande dat 80% uit HHW komt`

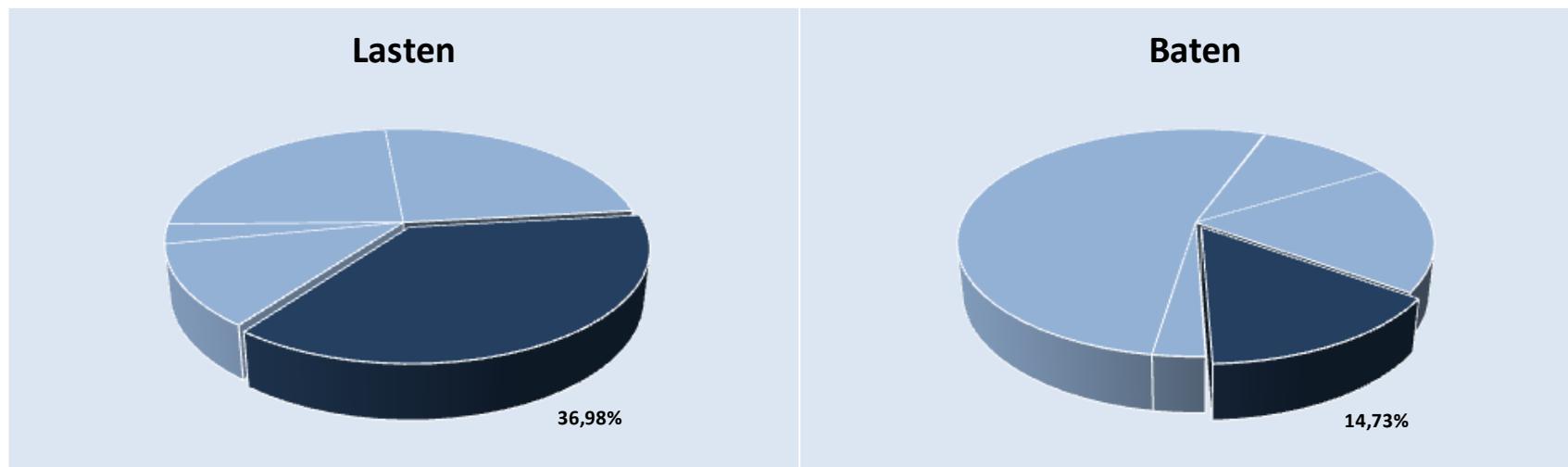
⁵⁾ Cijfers 2010 bibliotheek

⁷⁾ Uit jaarverslagen Cool en CAM 2010 en 2011

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Programma 4: Sociale samenhang	2011 realisatie	2012 primair vastgestelde begroting	2012 actuele begroting	2012 realisatie	Afwijking realisatie tov actuele begroting
Lasten	46.963	44.896	44.953	45.103	150 N
Baten	19.140	18.451	16.574	17.381	807 V
Saldo Programma 4	-27.823	-26.445	-28.379	-27.722	657 V

Aandeel programma 4 in het totaal aan baten en lasten.

Verklaring afwijking realisatie ten opzichte van actuele begroting.

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Overige sportaccommodaties: In overeenstemming met de Reservekeeper 2012 is de boekwaarde van het tafeltenniscentrum DOV in 2012 in één keer afgeschreven. Dit leidt op dit product tot een nadeel op de lasten van € 592.000. Dit nadeel wordt gecompenseerd door een onttrekking aan de Reserve 'DOV' voor hetzelfde bedrag.</p> <p>De kosten die worden gemaakt voor verharding parkeerplaats De Vork, herbestraten van het toegangspad naar de tennisvereniging (RB2012-003 d.d. 21 februari 2012) en de aanpassingen aan de loods bij OSSA worden verantwoord op dit product. Omdat deze bedragen niet zijn begroot leidt dit tot een overschrijding van € 302.000 op de lasten. Deze overschrijding wordt gedekt door een onttrekking aan de Reserve 'NBK-2' voor hetzelfde bedrag (zie mutaties reserves).</p> <p>In 2012 is op het gebied van sport een inspanning gepleegd op de invoering van het Sportbesluit en de bestuurlijke overdracht van de Stichting Binnensport Heerhugowaard (SBH). Vanuit het budget Bedrijfsvoering is hiervoor een budget beschikbaar gesteld van € 55.000 voor de inhuur van externe expertise (projectondersteuning, fiscale ondersteuning en boekenonderzoek</p>	I	931 N	47 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>door de accountant). Het bedrag bleek niet toereikend te zijn waardoor een overschrijding is ontstaan van € 41.000. Dit is vooral het gevolg van het niet geplande (vervroegde) boekenonderzoek van de accountant bij SBH in verband met de dechargeverlening aan oude bestuur).</p> <p>Overige recreatieve voorzieningen: De overschrijding op het product wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de uitgaven die zijn gedaan in het kader van het project 'Naar buiten'. Deze lasten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve 'NBK-2' (zie mutaties reserves).</p> <p>Wijkgericht werken: In de tweede bestuursrapportage werd al gemeld dat het budget voor wijkgericht zou worden onderschreden met € 121.000 omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het budget voor de Wijkmonitor niet zou worden aangewend (vindt plaats in 2013), • er niet voldoende projecten worden aangedragen door de wijkpanels, • het inhuurbudget voor wijkgericht werken niet volledig wordt aangewend. <p>De totale onderschrijding bedraagt uiteindelijk € 154.000 waardoor bij de jaarrekening een voordeel kan worden gemeld van</p>	I	17 N	33 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
€ 33.000.			
Gemeenschappelijke baten/lasten van het onderwijs: Op dit product is een budget van € 45.000 beschikbaar dat bestemd is voor schoolzwemmen basisonderwijs in de Waarder golf. Het onderwijs maakt geen gebruik meer van schoolzwemmen. In de tweede bestuursrapportage is al een voordeel gemeld van € 15.000 op het schoolzwemmen waardoor nu nog een voordeel resteert van € 30.000. Het voordeel van € 45.000 is in de Voorjaarsnota 2013 opgenomen als structureel effect uit de jaarstukken 2012.	S	35 V	
Scheppende/beeldende kunst: In de tweede bestuursrapportage werd aangegeven dat voor popbeleid een bedrag van € 65.000 benodigd zou zijn. Hierbij werd ervan uit gegaan dat drie concerten zouden worden gegeven. Dit zijn er uiteindelijk twee geworden waardoor een voordeel is ontstaan van € 19.000. In 2012 zijn de geplande werkzaamheden voor het beheer niet uitgevoerd, deze zijn doorgeschoven naar 2013 en 2014. Dit leidt tot een voordeel op de lasten van € 15.000.	I	48 V	
Sociaal cultureel werk: Omdat de huur van de Genestetlaan is opgezegd wordt een gedeelte van de begrote huurinkomsten niet gerealiseerd. Dit leidt tot een nadeel van € 41.000 op de baten.	I	17 V	74 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Het project Tijdenbeleid is in 2012 beëindigd. Dit heeft aan de batenkant geleid tot een voordeel van € 72.000 doordat het tijdenbeleid 2009-2011 grotendeels gedekt is uit andere dekkingsmiddelen. Hierdoor is de verkregen subsidie over de periode 2009-2011 vrijgevallen. Op de lasten komt een overschrijding naar voren van € 54.000 voor servicekosten van de Paperclip welke is gevestigd in MFA De Horst. Deze kosten zijn weer doorberekend aan de stichting Flore en leidt aan de batenkant dus tot een gelijk voordeel. Het doorschuiven van compensabele BTW op de Uitbreiding Geestmerambacht heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 39.000 op de lasten Het doorschuiven van compensabele BTW op de reguliere exploitatie van het Geestmerambacht levert een incidenteel voordeel op van € 31.000 op de lasten.			
Volksgesondheid: De realisatie van het aantal combinatiefunctionarissen heeft vertraging opgelopen. In de begroting was rekening gehouden met 6 FTE's per 1 januari 2012, deze zijn echter pas aangesteld per 1 oktober 2012. Dit heeft geleid tot een onderschrijding van de begrote lasten. Tegelijkertijd betekent dit dat niet de volledige cofinanciering wordt ontvangen in 2012.	I	61 V	18 N

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Jeugdgezondheidszorg (uniform): Ondanks dat er veel aan gedaan is om de producten in het kader van het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG) voor het voetlicht te brengen is de vraag behoorlijk achtergebleven bij het aanbod. Dit heeft ertoe geleid dat de beschikbare budgetten in 2012 niet volledig zijn aangewend. Het CJG bevindt zich nog steeds in een ontwikkelingsfase, in 2013 zal de bedrijfsvoering van het CJG nadrukkelijk aandacht krijgen.</p>	I S	117 V 50 V	
<p>Wet BUIG: De baten vallen € 371.000 hoger uit dan begroot. In de twee bestuursrapportage werd al melding gemaakt van een mogelijk incidenteel aanvullende uitkering over 2011 in verband met het tekort over dat jaar. Deze aanvullende uitkering is daadwerkelijk toegekend waarmee € 302.000 van het ontstane voordeel wordt verklaard. Daarnaast werd een voordeel behaald op inhoudingen als gevolg van ten onrechte genoten uitkeringen en verrekening van uitbetaalde voorschotten. Op basis van ervaringscijfers zijn deze baten begroot op € 150.000; in 2012 werd daadwerkelijk € 189.000 ontvangen. De werkelijke productiviteit binnen de afdeling Sociale Zaken is 2,5% hoger uitgevallen dan werd aangenomen bij de tweede bestuursrapportage. Deze uren zijn vooral ingezet op het product Buig in verband met</p>	I	91 N	371 V

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>de toename van het aantal aanvragen (voordeel op de lasten € 78.000). Op het BUIG-budget (de uitkeringen) is in de tweede bestuursrapportage gemeld dat een overschrijding zou plaatsvinden van € 154.000. De werkelijke overschrijding blijkt uiteindelijk € 205.000 te zijn waardoor een voordeel is gerealiseerd van € 61.000 (lasten). Het WNK heeft het boekjaar afgesloten met een niet uit de reserves te dekken verlies. Het aandeel van de gemeente Heerhugowaard in dit verlies bedraagt € 94.000. Daartegenover staat een voordeel van € 32.000 omdat een omzetbonus is toegekend (de gemeente Heerhugowaard heeft meer werk toegekend aan het WNK dan in de doelstelling was opgenomen)</p>			
<p>Wet Sociale Werkvoorziening: Binnen de regio Noord Kennemerland heeft een uitruil van taakstelling plaatsgevonden. De gemeente Alkmaar heeft een deel van de taakstelling overgedragen aan de gemeente Heerhugowaard. Hiermee is een hogere uitkering van het Rijk ontvangen die één op één is doorbetaald aan het WNK.</p>	I	141 N	141 V
<p>Bijzondere bijstand/armoedebelid: Vanuit het uitvoeringsprogramma WMO is een bedrag ad € 90.000 toegekend voor tijdelijk extra formatie schuldhulpverlening en ondersteuning financiële administratie thuis. Op dit budget is € 66.000 uitgegeven</p>	I	420 V	

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>waardoor een voordeel resteert van € 24.000.</p> <p>Het beschikbare budget voor kwijtschelding belastingen (vooral afvalstoffenheffing) wordt dit jaar, onderschreden met € 25.000.</p> <p>Op dit product zijn lasten begroot voor de re-integratie van WWB-clienten. Gebleken is dat deze lasten ten laste van het participatiebudget mogen worden geboekt. Dit leidt op dit product tot een voordeel van € 116.000.</p> <p>In de tweede bestuursrapportage is ten onrechte een nadeel gemeld op dit product wat bij het opmaken van de jaarrekening niet naar voren komt. Dit leidt aan de lastenkant tot een voordeel van € 85.000.</p> <p>Op dit product zijn uren begroot voor de re-integratie van WWB-clienten. Gebleken is dat deze uren ten laste van het participatiebudget mogen worden geboekt. Dit leidt op dit product tot een voordeel van € 168.000.</p> <p>WMO: <i>Lasten</i></p> <p>In het tweede kwartaal zijn de uren hulp bij het huishouden omgezet van klassen naar uren. Daar waar tot dan toe cliënten toch heel regelmatig het maximum binnen een klasse claimden worden de indicaties nu tot op het kwartier nauwkeurig bepaald. Dit levert een flinke besparing op.</p> <p>Daarnaast is ook de hoogte van het PGB aangepast.</p> <p>Ook kan nu met redelijke zekerheid gesteld</p>	S	102 V	42 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>worden dat door het meer uitgaan van de zelfredzaamheid van mensen (het Kantelingsprincipe) het aantal aanvragen is afgenomen. Dit ondanks de toenemende vergrijzing.</p> <p>Baten</p> <p>Door de invoering van de Eigen Bijdrage op de voorzieningen is een hoger bedrag geïnd dan in eerste instantie begroot.</p> <p>WMO individuele voorzieningen:</p> <p>Binnen de Woonvoorzieningen zien we een afname van het aantal geplaatste trapliften, mede veroorzaakt door het invoeren van de Eigen Bijdrage. Daarnaast zijn twee (grote) woningaanpassingen niet meer in 2012 uitgevoerd en zullen daarom ten laste komen van 2013.</p> <p>Als laatste heeft het als Algemeen Gebruikelijk verklaren van kleine woningaanpassingen een positief effect op de kosten. Ook is hier een effect merkbaar door het meer sturen op de zelfredzaamheid van cliënten (De Kanteling).Dit geheel leidt tot een voordeel van € 84.000.</p> <p>Het beschikbare budget voor beoordeling van ingediende aanvragen wordt ook in 2012 niet volledig benut. Dit leidt tot een voordeel van € 38.000.</p> <p>Integratie en inburgering:</p> <p>Omdat de gemeente Heerhugowaard op het gebied van de inburgering bovengemiddeld heeft gepresteerd is een bonus ontvangen van € 128.000.</p>	S	137 V	128 V

Programma 5. Dienstverlening,
communicatie en informatisering

Thema

Het door de Raad vastgestelde ‘*Strategisch Personeelsplan 2010 - 2014*’ is leidraad voor de bedrijfsvoering van de organisatie.

We richten onze dienstverlening op een effectieve, efficiënte en vraaggerichte wijze in. Onder het motto ‘*We verbeteren constant, met de focus op de klant*’ staat de vraag van de klant (inwoners, instellingen en bedrijven) centraal. Dat motto is bepalend voor de wijze waarop we de producten en diensten van de gemeente leveren. Daarvoor maken we optimaal gebruik van digitalisering, met aandacht voor de mens (dienstverlening op maat, proactief, minder regels en meer eigen verantwoordelijkheid).

Context en achtergrond

2012 is een relatief rustig jaar geweest op het gebied van doorontwikkeling van dienstverlening. De basis is ruim op orde. De dienstverlening scoorde hoog in de laatste benchmark. De inzet was vooral gericht op consolidatie daarvan.

Het nieuwe kabinet zet vooral in op digitalisering van de dienstverlening. Daarvoor zijn nog een heleboel heuvels te slechten. Vooral ook in de regelgeving en standaardisatie op Rijksniveau. We zijn benieuwd. Het is niet ondenkbeeldig dat de bal weer bij de gemeenten wordt gelegd. Dat is prima, maar dan hebben we wel een speelbaar veld nodig.

Beweging is er op het gebied van initiatieven tot verkenning van samenwerking op het gebied van dienstverlening en bedrijfsvoering. Dat geldt vooral voor het domein van sociale zaken, maar ook belastingen, ICT en verzekeringen. Het college heeft eind 2012 een brief geschreven aan de gemeenten en grotere samenwerkingsverbanden in Noord-Holland-Noord. Doel is een dialoog op gang te brengen over sturing en verantwoording, samenhang, klantbenadering en overheadvraagstukken voor meer operationele taken. Daarmee geven we invulling aan het coalitieakkoord, waarin de Raad een initiërende rol vraagt.

De trend van analoog naar digitaal zet zich door. Dat vraagt andere manieren van werken. We hebben een Programma Informatie Management (PIM) opgezet om de integraliteit en effectiviteit in de informatievoorziening verder te verbeteren.

De organisatie heeft de visie en de missie herijkt. ‘*Stad van Kansen*’ en ‘*Organisatie van Kansen*’ blijven de leidende principes. Daarbinnen zetten we in op ‘*Goed werkgeverschap*’, ‘*Eigenaarschap*’, ‘*Meesterschap*’ en ‘*Omgevingsbewustzijn*’.

Samenwerking

In 2012 is er een onderzoek naar mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van Belastingen uitgevoerd. Daarin zijn de te behalen voordelen in kaart gebracht. Uit het onderzoek is gebleken dat een

grotere massa belastingobjecten leidt tot significant lagere kosten per object. De conclusie voor wat betreft de kwetsbaarheid is dat, zeker voor de kleinere gemeenten, samenwerking is aan te bevelen.

In 2012 is vervolgens door één externe partij een offerte uitgebracht. Voor ons levert deze offerte vooralsnog geen financieel voordeel op als gevolg van de achterblijvende overheadkosten. Momenteel wordt onderzocht of het toch nog mogelijk is om te komen tot een Noordelijke dependance met minder deelnemende gemeenten. Begin 2013 heeft over deze problematiek bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Inmiddels heeft het college de intentie tot samenwerking op het gebied van belastingen aan te gaan.

Op het gebied van verzekeringen en schadebehandeling wordt gezocht naar regionale samenwerking. Er wordt tussen de gemeenten Alkmaar en Heerhugowaard al enige tijd aan intensieve kennisruil gedaan op het inhoudelijk vlak van werkzaamheden rond verzekeringen.

Diverse gemeenten om ons heen zijn via het SORA-overleg door de initiatiefnemers Alkmaar en Heerhugowaard benaderd.

De verzekeringsmedewerkers van de HAL-gemeenten zijn na goed overleg op basis van een plan van aanpak gestart met een pilot gezamenlijke aanbesteding van de brandverzekering. Deze pilot is, op verzoek van Den Helder, uitgebreid met de gemeente Den Helder. We gebruiken deze pilot ook om te bezien of en waar deze samenwerking meerwaarde biedt voor de deelnemende gemeenten.

Het project zal na afronding worden geëvalueerd. Daarna zullen eventuele verdere vervolgstappen worden overwogen.

Kaderstellende beleidsnota's

Verordening op het burgerinitiatief	RB februari 2005
Visie op dienstverlening	RB februari 2008
Handvest actieve informatieplicht	RB december 2009
Kadernota communicatie	RB februari 2011

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
5.1 Dienstverlening aan de burger - handhaving rapportcijfer 7,8	Activiteiten gericht op het verbeteren van de digitale dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> • Meer bezoekers op de website en minder baliebezoek en minder inkomend telefoonverkeer. • Evaluatie van pilot gratis uittreksel via website 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit blijft continue de aandacht houden. Wel zien we een 10% stijging van het websitebezoek, een 6% daling bij telefoonverkeer en een lichte daling bij het baliebezoek (2%). • Gereed (BW12-0405, ter inzage voor commissie Middelen). Uit evaluatie is gekomen om ermee door te gaan.
5.2 De gemeente behoort qua klanttevredenheid tot de groep van 10% van de Nederlandse gemeenten die het beste scoren (Top 10%)	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van alle landelijke 'e-formulieren' • Opleidingen vakkennis en vaardigheden 'frontoffice'. Rouleren en verbreding van taken 'frontoffice' 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 25 nieuwe 'e-formulieren' • Minimaal 5 medewerkers zijn op meerdere vakgebieden binnen de 'frontoffice' inzetbaar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn nog geen nieuwe formulieren in gebruik genomen. Aantal blijft staan op 18. De reden hiervoor is dat het implementeren van de 'midoffice' vergde meer tijd dan gedacht, inclusief de training om zelf formulieren te bouwen. • Een medewerker is opgeleid. Het project is verder stopgezet. Het breder inzetbaar maken van medewerkers komt bij het functioneren ter sprake en/of indien een medewerker daar zelf om vraagt. Uit de evaluatie bleek dat bij de afdelingen te weinig tijd, capaciteit en animo was om dit in de volle breedte uit te voeren. Gekozen is voor een meer geleidelijke benadering en daarbij in te

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
5.3 Deregulering.	<ul style="list-style-type: none"> • Processen op basis van levensgebeurtenissen beter op elkaar afstemmen en vereenvoudigen. • Uitwerking laatste deel Sira rapport. • Implementatie 'pre-mediation' vaardigheden in primaire fase. • Regionale 'mediatorpool'. 	<ul style="list-style-type: none"> • Twee levensgebeurtenissen zijn doorgelicht • Implementatie 47 dereguleringsadviezen. • In alle klantcontacten spelen 'pre-mediation' vaardigheden een rol. • 'Mediation' toevoegen aan mogelijkheid geschillen te beslechten. 	<ul style="list-style-type: none"> • spelen op natuurlijke momenten en/of als een medewerker graag wil. • Niet gerealiseerd. Gemeentebreed wordt procesmanagement (inclusief procesverbetering) opgepakt. Daar wordt nu op gewacht om dubbel werk te voorkomen. • Gerealiseerd, met uitzondering van horecagerelateerde producten (in verband met wetswijziging per 1 januari 2013). • Gerealiseerd WMO. Onderzoek welke mogelijkheden er zijn in overige primaire processen met klantcontact. Mediationtraining opgenomen in gemeentebrede training klantgerichte communicatie. • Samenwerkingsverband van gemeenten in de regio om in dienst zijnde mediators uit te wisselen bij geschillen. Uitgangspunt: met gesloten beurzen.
5.4 Informatisering - één geïntegreerde informatievoorziening.	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichten en in gebruik name van het Klantcontact systeem (KCS). • Aansluiten van diverse applica- 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe kennisbank voor het GCC, afgestemd op de website. • Basisinrichting 'midoffice' ge- 	<ul style="list-style-type: none"> • De kennisbank voor het GCC is gevuld. Zodra de nieuwe upgrade draait, wordt het KCS geïmplementeerd samen met een beperkt aantal producten. • Aansluiting van applicaties op

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?	
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat		
	ties op het zakensysteem.	reed.	het zakensysteem heeft vertraging omdat er (nog steeds) geen landelijke standaards zijn van voldoende niveau om de leveranciers eenduidig aan te sturen.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van basisregistraties in alle werkprocessen. 		<ul style="list-style-type: none"> • De belangrijkste applicaties waarmee de meeste klantcontacten worden geregeld (80%) zijn aangesloten op de centrale 'gegevenspomp' (Makelaar gegevens) op deze wijze wordt er voor gezorgd dat in de meeste werkprocessen automatisch met de juiste gegevens gewerkt kan worden. • Om de laatste 20% ook voor elkaar te krijgen treedt de zogenoemde pareto-regel in werking: hiervoor moet nog 80% van de inspanning geleverd worden. 	
5.5	De gemeentelijke organisatie moet zich richten op de externe en interne omgeving met als doel verbeterde communicatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van in- en externe omgevingsgerichtheid. • Onderzoek naar de wijze waarop communicatie een bijdrage kan leveren aan het keten denken en het integraal werken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Handvat omgevingsgericht werken. (bijvoorbeeld krachtenveld-analyse/kernboodschap. • Verhogen lerend vermogen organisatie door training en interview. • Regels en afspraken ontwikkelen. • (Social media) instrumenten gericht op verbetering intern dia- 	<ul style="list-style-type: none"> • Deels gerealiseerd, maar wegens extra taak op het gebied van raadscommunicatie verschuift deze naar 2013. • Lerend vermogen verbeteren is een continu proces. • Ook deze wordt verschoven naar 2013. • Gerealiseerd door komst van Hugo.

Wat willen we bereiken?			Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	Omschrijving beoogd resultaat	
5.6 Medewerkerstevredenheid 7,8	Het medewerkeronderzoek van eind 2011 is meer ingericht op eigenaarschap en bevlogenheid. Medewerkers hebben op basis van hun individuele rapportage een instrument in handen om zelf de dialoog aan te gaan. Ook afdelingshoofden en MT pakken dit op, ondersteunt door de strategische dialoog.	<p>loog.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werken aan bewustwording. • Inrichten communicatie functie. <ul style="list-style-type: none"> • Organisatiebrede acties medewerkeronderzoek benoemen en effectueren • Nieuwe wervingsstrategie effectueren • Werkgroep sociaal contract • Intern werkend matchpoint 	<ul style="list-style-type: none"> • Continu proces. • Staat gepland voor 2013 en samen met de staf van de sector Dienstverlening opgepakt. • Vanuit het medewerkers onderzoek is gebleken dat mobiliteit intern in de organisatie extra impulsen behoeft. Matchpoint is daarom extra versterkt. Daar zijn steeds meer aanmeldingen en matches. De nieuwe wervingsstrategie is bijna werkend. • Op basis van de visie wordt onderzocht hoe de organisatie er over 5 jaar uitziet. Dit biedt ondergrond voor een nieuw Strategisch Personeelsplan en een nieuw generiek functiegebouw.
5.7 Ziekteverzuimpercentage 3,5%	Het ziekteverzuimpercentage wordt voortdurend gemonitord. In samenhang met het medewerkeronderzoek worden er acties opgezet om de doelstelling te blijven halen.	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatiebrede acties medewerkeronderzoek benoemen en effectueren. • Nieuwe wervingsstrategie effectueren. • Werkgroep sociaal contract Training dialoogvaardigheid. 	De dienstverlening van de Arbeidsdienst is onderzocht. Daar zijn verbeteringen uitgekomen die zijn aangepakt. Ook de verzuimrapportage over 2011 heeft verbeterpunten die worden opgepakt.

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
<i>Ontwikkelen en realiseren van vraaggestuurde gemeentelijke dienstverlening</i>				
% inwoners dat bekend is met de door de gemeente gehanteerde servicenormen		Niet gemeten		
Rapportcijfer burger als klant	Waarstaatjegemeente.nl	7,8		1)
Oordeel wachttijd	Waarstaatjegemeente.nl	9,2		1)
<i>Terugdringen bureaucratie</i>				
Uitbreiden van gemeentelijke website, met name interactief				
% elektronische dienstverlening aan de burgers	Waarstaatjegemeente.nl	Niet gemeten		
Oordeel informatie over de website	Waarstaatjegemeente.nl	7,2		1)
<i>Uitbreiden zorgloket</i>				
<i>Intensiveren communicatie en interactie met inwoners</i>				
Rapportcijfer burger als kiezer ¹⁾	Waarstaatjegemeente.nl	6,3		1)
Politieke interesse ²⁾	Waarstaatjegemeente.nl	Niet gemeten		
Oordeel burger over invloed als kiezer	Waarstaatjegemeente.nl	6,1		1)
Oordeel burger over vertegenwoordiging door gemeenteraad	Waarstaatjegemeente.nl	5,7		1)
Vertrouwen burgers in college	Waarstaatjegemeente.nl	6,7		1)
Oordeel burgers over waarmaken beloften college	Waarstaatjegemeente.nl	6,2		1)
Mening burgers over goed gemeentebestuur	Waarstaatjegemeente.nl	6,7		1)
<i>Regionale samenwerking en samenwerking met de provincie is noodzaak</i>				
<i>Integer gemeentebestuur</i>				

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2012	Realisatie 2012
Politieke interesse				
Mate van interesse in gemeentepolitiek				
Kennis gemeentelijke politiek				
Stemmen				
Als er nu verkiezingen zouden zijn, stemt u dan?				
Inzet voor buurt of stad				
Heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet voor uw wijk of stad?				
Informatie- en inspraakbijeenkomsten				
Heeft u de afgelopen 12 maanden zo'n bijeenkomst bezocht?				
% ziekteverzuim medewerkers	Big Ben	4,2%	3,5%	4,4%
Ranking positie als werkgever/ medewerkerstevredenheid	Effactory	7,9	7,8	

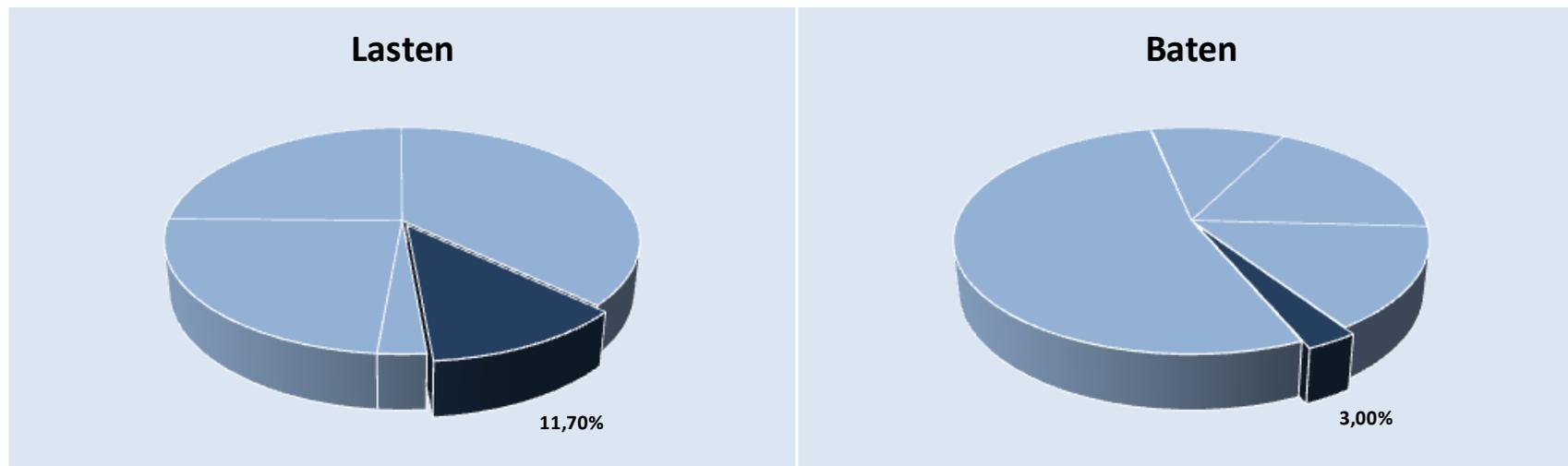
¹⁾ In 2012 heeft Heerhugowaard niet meegedaan aan Waarstaatjegemeente.nl. In 2013 doet de gemeente weer mee samen met Benchmark Publiekszaken.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma 5: Dienstverlening, communicatie en informatisering	2011 realisatie	2012 primair vastgestelde begroting	2012 actuele begroting	2012 realisatie	Afwijking realisatie tov actuele begroting
Lasten	12.149	11.429	14.476	14.266	210 V
Baten	2.651	1.129	3.574	3.544	30 N
Saldo Programma 5	-9.498	-10.300	-10.902	-10.722	180 V

Aandeel programma 5 in het totaal aan baten en lasten.

Verklaring afwijking realisatie ten opzichte van actuele begroting.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Gemeenteraad / Raadscommissies: In de afgelopen jaren zijn vooral de budgetten vorming en opleiding en voorlichtingsactiviteiten niet volledig uitgegeven. In het raadsconvent van februari 2013 is het communicatieplan 2013/2014 van de raad vastgesteld. De verwachting is dat hiermee het budget voorlichting voortaan volledig zal worden besteed. De beschikbare budgetten voor representatie en extern onderzoek zijn in 2012 niet besteed. Het behaalde voordeel bedraagt € 11.000.</p>	I	38 V	
<p>Burgemeester en Wethouders: In 2012 is de voorziening wethouderspansioenen beoordeeld door een externe deskundige. Hierbij bleek dat er een extra storting moest plaatsvinden om de voorziening op het benodigde peil te brengen. De extra dotatie bedroeg € 85.000.</p>	I	91 N	
<p>Rekenkamercommissie: In 2012 heeft de Rekenkamercommissie geen gebruik gemaakt van externe ondersteuning. Het beschikbare budget van € 23.000 is daarvoor niet uitgegeven. Omdat voor de tweede bestuursrapportage al een voordeel is gemeld van € 10.000 resteert bij de jaarrekening een voordeel van € 13.000.</p>	I	13 V	
<p>Algemene voorlichting: Het budget voor de Stadskrant wordt al enige</p>	I	34 V	

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>jaren onderschreden. In 2013 is deze onderschrijding ingezet voor de nog te realiseren taakstelling inkoopvoordelen.</p>			
<p>Algemene Baten en lasten: In 2012 heeft een opschoning plaatsgevonden van het crediteurenbestand. Alle 'oude' crediteuren (van voor 2008) zijn afgeboekt. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van per saldo € 31.000 op de lasten. Bij de benoeming van de accountant in juni 2010 is een bedrag van € 10.000 geraamd voor incidentele werkzaamheden. Gebleken is dat dit budget in 2012 niet benodigd was (voordeel lasten).</p>	I	42 V	11 V
<p>Uitvoering Wet WOZ: De bedrijfsvoering binnen team Belastingen is de afgelopen periode geoptimaliseerd waardoor het beschikbare inhuurbudget in 2012 niet meer hoefde worden aangewend. Dit levert een voordeel op van € 36.000. Daarnaast is het budget voor de huur/lease van belastingsoftware niet volledig aangewend. Dit leidt tot een voordeel van € 25.000. Door een eventuele overgang van team Belastingen naar het samenwerkingsverband Cosensus kunnen deze bedragen niet als structureel voordeel worden aangewend.</p>	I	67 V	
<p>Stelpost programma 5: In het begrotingsproces 2012 is een bedrag</p>	S	25 V	

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
van € 25.000 ten onrechte in de begroting opgenomen. Omdat dit budget structureel niet zal worden aangewend kan het vrijvallen in het begrotingsresultaat.			
<p>Lasten en baten secretarieleges</p> <p>Bij het opstellen van de tweede bestuursrapportage is getracht de opbrengst voor het hele jaar te prognosticeren op basis van ervaringscijfers en extrapolatie. Hier zit een mate van onzekerheid. Hierdoor wijkt het uiteindelijke resultaat op de baten € 37.000 af.</p> <p>Omdat er minder reisdocumenten en rijbewijzen zijn verkocht dan werd verwacht in de tweede bestuursrapportage is ook de afdracht aan het Rijk minder. Aan de lastenkant levert dit een voordeel op van € 25.000.</p>	I	25 V	37 N
<p>Leerlingenvervoer</p> <p>In de tweede bestuursrapportage werd ervan uitgegaan dat er extra kosten gemaakt zouden moeten worden in de verwachting dat er aanvullend vervoer moest worden ingehuurd voor de groep moeilijk opvoedbare kinderen. Dit heeft zich echter niet voorgedaan waardoor bij de jaarrekening een voordeel is ontstaan van € 43.000. Voor de bepaling van het structurele voordeel is al rekening gehouden met de NEA indexering 2013.</p> <p>Daarnaast is het budget voor de softwaremodule aansluiting leerlingenvervoeronderwijs pakket niet benut. Dit leidt tot een voordeel van € 20.000. De verwachting is dat deze module in 2013 zal worden aangeschaft.</p>	S I	12 V 50 V	

Heerhugowaard
Stad van kansen

Paragrafen

A photograph of a residential street. In the foreground, a paved sidewalk runs from the bottom center towards the right, with a young tree in full pink bloom on the right side. To the left of the sidewalk is a parking lot with several cars parked. In the background, a row of modern, two-story houses with gabled roofs and large windows stretches across the frame. The sky is clear blue with a few wispy clouds. A dark red banner with white text is overlaid in the upper right corner.

Paragraaf A. Lokale heffingen

Gerealiseerde inkomsten in 2012

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de in 2012 gerealiseerde lokale belastingopbrengsten.

	Begroot 2012	Werkelijk 2012
OZB (Algemene dekkingsmiddelen)	9.938	9.904
Rioolrecht (Programma 2)	3.159	3.146
Afvalstoffenheffing (Programma 2)	4.335	4.323
Lijkbezorgingsrechten	138	114
Marktgeden	54	52
Parkeergelden	309	342
Totaal lokale heffing	17.933	17.881

In de belastingverordening OZB zijn de tarieven conform het raadsprogramma verhoogd met het inflatiepercentage (2,29%) zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Tevens is de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen conform het beleid uitgevoerd door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Gerealiseerd beleid in 2012

De in 2012 gehanteerde tarieven zijn in tabel 2 weergegeven:

Naam heffing	Specificatie	Tarief 2011	Tarief 2012
OZB woningen	eigendom	0,10138%	0,10550%
OZB niet-woningen	gebruik	0,18118%	0,18663%
	eigendom	0,22708%	0,23393%
Rioolrecht	aansluiting	€ 137,63	€ 130,39
	< 25m ²	€ 34,40	€ 32,59
Afvalstoffenheffing	gebruik / 10m ³	€ 5,50	€ 5,20
	éénpersoons	€ 186,80	€ 175,00
	tweepersoons	€ 207,98	€ 191,15
	meerpersoons	€ 229,16	€ 207,31

Ontwikkelingen in 2012

In 2012 heeft het team Belastingen alle objecten zelfstandig gewaardeerd.

De Waarderingskamer heeft wederom aangegeven een duidelijke verbetering te zien in het herwaarderingsproces. Dit heeft in 2012 tot de beoordeling 'goed' geleid, de hoogste score die gegeven wordt.

Van het in 2010 met succes gestarte belastingsspreekuur werd ook in 2012 gebruik gemaakt door de burger. Wat opvalt is dat er nu vooral mensen komen met terechte grieven in tegenstelling tot het eerste jaar. Toen werd het spreekuur vooral gebruikt ter informatie. Het aantal bezoeken neemt af. Daarom is vanaf 2013 ook de mo-

gelijkheid om te chatten met één van onze medewerkers ingevoerd. Zo proberen we de informatieverstrekking laagdrempeliger te maken voor de wat jongere inwoners. In 2012 is de belastingbijsluiter niet meer toegezonden, dit heeft niet geleid tot reacties.

Lokale lastendruk

Uit een onderzoek van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO) van 2012 blijkt dat onze gemeente onder het landelijke gemiddelde ligt in de zogenaamde woonlastenindex. Heerhugowaard staat op nummer 20 van de 424 gemeenten (nummer 1 is het goedkoopst).

Bezwaar en beroep in 2012

In tabel 3 is het aantal bezwaar- en beroepschriften weergegeven:

Tabel 3.

	2011	2012	% afwijking
Bezwaren tegen de waarde, waarvan:	636	662	+4%
gegrond verklaard	356	251	-30%
ongeground verklaard	280	411	+46%
Bezwaren tegen de aanslagen	191	95	-50%
Beroepschriften	8	18	+125%

In 2011 was het aantal bezwaren tegen de aanslag opvallend gestegen door de invoering van de rioolheffing voor oppervlakten kleiner dan 25m².

Afvalinzameling met de zijbelader.

Nu men hieraan gewend is, zie je dat het aantal bezwaren tegen de aanslag weer afneemt. Ook worden er door de automatische koppeling met het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onterechte bezwaren tegen de aanslag onroerendezaakbelasting voor het gebruik van niet-woningen voorkomen.

Tevens valt het op dat het percentage gegronde bezwaren tegen de WOZ-waarde flink is gedaald ten opzichte van 2011. Dit was ook een speerpunt voor 2012 en heeft tot een positief resultaat geleid. Het gevolg hiervan is wel een stijging van het aantal beroepschriften (van 8 naar 18).

Kwijtschelding

In tabel 4 is het verloop van het aantal kwijtscheldingen vanaf 2010 weergegeven.

Tabel 4

	2010	2011	2012	% afwijking ¹⁾
Automatische kwijtscheldingen	440	314	390	+24%
Aantal verzoeken, waarvan:	435	425	661	+55%
toegewezen	245	240	390	+62%
gedeeltelijk toegewezen	19	24	10	-58%
afgewezen	171	161	234	+45%

¹⁾ 2012 ten opzichte van 2011.

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken voor 2012 was 661 stuks. Aan 390 belastingplichtigen is automatisch kwijtschelding verleend. Het totale bedrag dat aan kwijtschelding is verleend bedraagt € 139.000. Het Hoogheemraadschap beoordeelt de kwijtscheldingsverzoeken.

Op grond van de Invorderingswet 1990 en de bijbehorende uitvoeringsregelingen kan geheel of gedeeltelijk kwijtschelding worden verleend indien de belastingplichtige op grond van onvoldoende financiële draagkracht niet in staat is de belasting te betalen. Vanaf 2003 geldt er binnen de gemeente Heerhugowaard een aanvullend kwijtscheldingsbeleid dat aansluit bij een praktische en efficiënte uitvoering. De gemeente Heerhugowaard hanteert de norm van 100% (hoe hoger de norm, hoe gunstiger voor de belastingplichtige).

Paragraaf B. Weerstandsvermogen

Aanleiding en achtergrond

Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de geactualiseerde risico-inventarisatie. Het betreft hier de risico-inventarisatie per april 2013. De wijzigingen ten opzichte van het risicoprofiel in paragraaf B bij de begroting 2013 bestaan vooral uit een actualisering van de inschatting van de risico's in de grondexploitaties.

Opgemerkt wordt hier dat in dit risicoprofiel geen risico's zijn opgenomen die verband hebben met de drie grote decentralisaties die binnen het sociaal domein plaats vinden. De financiële gevolgen zijn nog ongewis. In het coalitieakkoord is afgesproken dat het uitgangspunt één euro uit Den Haag is één euro in Heerhugowaard wordt gehanteerd. Dit houdt in dat financiële gevolgen van decentralisaties consequenties hebben voor de inrichting en uitvoering van beleid in Heerhugowaard. Daarom zijn in dit profiel geen risico's hiervoor opgenomen.

De tien, in financiële zin, grootste risico's zijn opgenomen in tabel 1. Uit het geactualiseerde risicoprofiel volgt dat met € 13.362.000 (benodigde weerstandsvermogen) het 90% zeker is dat alle risico's financieel kunnen worden afgedekt (zie tabel 2). De omvang van het weerstandsvermogen is € 18.972.000. Dit resulteert in een ratio voor het weerstandsvermogen van 1,41. De raad heeft op 18 december 2007 besloten een weerstandsnorm te hanteren in de range van 1,4 tot 2,0. De huidige ratio voldoet dus aan de gestelde norm.

Risicoprofiel

In de inventarisatie zijn binnen de diverse organisatieonderdelen in totaal 168 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht staan de 10 risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1. Tien grootste risico's

Risico	Kans	Financieel gevolg
<p>Grondexploitatie De Draai: Bij de vierde herziening van de grondexploitatie De Draai zijn in vervolg op eerdere maatregelen en aanpassingen opnieuw maatregelen genomen. Na deze herziening van de grondexploitatie heeft deze een verwachte nadelige netto contante waarde van € 7,2 miljoen. Hiervoor is een voorziening gevormd. In het risicoprofiel houden we rekening met een verdere verslechtering. Dit vanwege de onzekerheden op de woningmarkt en het grote volume aan nog te maken kosten en vooral nog te realiseren opbrengsten. Het gaat dan vooral om twee risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het looptijdrisico (het duurt langer voordat opbrengsten worden gerealiseerd waardoor rentekosten op al gedane uitgaven hoger worden dan ingerekend) en, • het prijsrisico (de werkelijke opbrengsten zullen lager zijn dan de ingerekende opbrengsten). 	50 %	max.€ 5.500.000
<p>De Vaandel: Bij de derde herziening is de grondexploitatie</p>	50 %	max.€ 3.000.000

Tabel 1. Tien grootste risico's

Risico	Kans	Financieel gevolg
De Vaandel op voor zowel de planning, het programma als de prijs aangepast. Meest opvallende aanpassing is dat de gronden in de Vaandel-Zuid en de Vaandel-Noord uit de actieve exploitatie zijn gehaald. De grex laat nu een nadelige verwachte netto contante waarde zien van € 3 miljoen. Voor dit mogelijke verlies is een voorziening gevormd. Deze herziening leidt ertoe dat het risicoprofiel ten opzichte van de vorige inschatting van De Vaandel naar beneden is bijgesteld. De financiële omvang van het looptijd risico en prijsrisico was geschat op maximaal € 5 miljoen en is nu gesteld op € 3 miljoen. De kans is op hetzelfde niveau gebleven.		
Kostprijscalculaties De Draai: In de uitgangspunten bij de vierde herziening van De Draai is de index op de kostprijzen voor de periode 2013 - 2018 op 1% gezet en voor de periode na 2018 2%. Daarnaast is in de kostprijscalculaties (hoeveelheid maal prijs) een post onvoorzien is opgenomen van 10%. Het risico is dat deze uitgangspunten niet haalbaar blijken te zijn omdat kostprijzen meer stijgen dan de gevormde buffers.	30%	max.€ 3.500.000
Dekking V(oorbereiding) T(oezicht) A(dvies): Een deel van de huidige personele formatie wordt financieel gedekt uit grondexploitaties en investeringen. In beeld is gebracht dat op termijn de beschikbare VTA (voorbereiding,	70%	max.€ 1.500.000

Tabel 1. Tien grootste risico's

Risico	Kans	Financieel gevolg
toezicht en advies) in grondexploitaties en investeringen niet meer toereikend zal zijn om de huidige formatieve inzet te bekostigen. Als het (nog) niet gelukt is om tot formatieve aanpassingen te komen dan wel op een andere manier de formatie te bekostigen (bijvoorbeeld detachering) zal dit leiden tot een extra last voor de gemeentelijke exploitatie		
Zieke bomen: Tot op heden worden kosten die verband hebben met zieke bomen (kappen en nieuwe bomen planten en dergelijke) gedekt uit beschikbare budgetten. Doordat nu zoveel bomen ziek worden (nieuwe ziekten die zich nu ook in Heerhugowaard laten zien) is de kans groter geworden dat te maken kosten om bomen te kappen en vervangen niet meer gedekt kunnen worden uit de reguliere budgetten. De nieuwe risico-inschatting is gebaseerd op het huidige beleid en de huidige inzichten over (mogelijke) aantallen zieke bomen in de gemeente.	50%	max.€ 1.500.000
Inkomensdeel WWB: Toegekend budget Inkomensdeel WWB niet toereikend. Dit budget houdt niet gelijke tred met de ontwikkeling in het aantal klanten.	70%	max.€ 1.000.000
Realisatie van bouwprojecten stagneert	90%	max.€ 600.000
Marktwaaarde van schoolwoningen komt onder de boekwaarde	50%	max.€ 700.000
Gemeenschappelijke regeling WNK.	90%	max.€ 500.000

Tabel 1. Tien grootste risico's

Risico	Kans	Financieel gevolg
Eventuele tekorten in de exploitatie van de GR WNK komen naar rato voor rekening van onze gemeente. Omdat het weerstandsvermogen van WNK ultimo 2012 nihil is vertalen tegenvallers zich al snel in een hogere gemeentelijke bijdrage. Risico's op tegenvallers in de exploitatie WNK zijn er op een aantal terreinen: niet voor alle WSW-ers in dienst bij WNK wordt een rijksbijdrage ontvangen, de rijksbijdrage per WSW-er gaat omlaag de komende jaren en de activiteiten van WNK voor re-integratie zijn niet rendabel.		
Begrotingsoverschrijdingen gemeenschappelijke regelingen. Begrotingsoverschrijdingen bij gemeenschappelijke regelingen worden doorbelast aan de gemeente Heerhugowaard. Naast het afzonderlijk in het risicoprofiel opgenomen risico voor de gemeenschappelijke regeling WNK bestaat dit risico ook bij andere gemeenschappelijke regelingen zoals de GGD, RHCA en de Veiligheidsregio.	80 %	max.€ 500.000
Totaal grote risico's		€ 18.300.000
Overige risico's		€ 43.825.003
Totaal alle risico's		€ 62.125.003

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren

van het maximale bedrag (€ 62.125.003 - zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Tabel 2 laat zien welk bedrag nodig is om met een bepaald zekerheidspercentage de geïnventariseerde risico's te dekken.

Tabel 2: Risicosimulatie

Resultaat van de risicosimulatie		Resultaat van de risicosimulatie	
Percentage	Bedrag (€)	Percentage	Bedrag (€)
5%	€ 5.715.111	55%	€ 9.645.638
10%	€ 6.326.681	60%	€ 10.058.256
15%	€ 6.804.692	65%	€ 10.470.335
20%	€ 7.229.113	70%	€ 10.884.557
25%	€ 7.595.386	75%	€ 11.395.735
30%	€ 7.951.488	80%	€ 11.969.837
35%	€ 8.274.379	85%	€ 12.577.454
40%	€ 8.601.763	90%	€ 13.362.064
45%	€ 8.962.223	95%	€ 14.575.422
50%	€ 9.279.747		

Uit de tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 13.362.064.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De gemeente Heerhugowaard hanteert de algemene reserve als beschikbare weerstandscapaciteit. De omvang van de algemene reserve is, na de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2013, € 18.972.000. Ter toelichting op deze omvang het volgende overzicht:

Stand algemene reserve ultimo 2012	€	19.534.000
Toevoegingen na eind 2012 (besluitvorming in VJN 2013)	€	453.000
Onttrekkingen na eind 2012 (besluitvorming in VJN 2013)	-/- €	1.017.000
Nieuwe stand algemene reserve	€	18.970.000

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 18.970.000}{€ 13.362.000} = 1,41$$

De raad heeft op 18 december 2007 besloten een weerstandsnorm te hanteren in de range van 1,4 tot 2,0. De huidige ratio voldoet aan de gestelde norm.

Bij de gemeente ingeleverde gevonden voorwerpen.

Paragraaf C. Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

De oppervlakte van de gemeente bedraagt circa 4.000 ha. Circa 800 ha. hiervan is openbaar gebied waarbinnen het voor burgers, forensen en toeristen goed toeven dient te zijn. In deze openbare ruimte vinden activiteiten plaats als wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riole-ring, openbare verlichting, groen, gebouwen en civiele kunstwerken. De kwaliteit van het onderhoud hiervan is bepalend voor de manier waarop men de openbare ruimte ervaart. Dat onderhoud vergt een substantieel deel van de begroting. Een helder en volledig overzicht is van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

Deze paragraaf van de jaarstukken staat in het teken van de realisatie van het beleidskader betreffende het 'onderhoud van kapitaalgoederen' in 2012. De beleidsnota's met betrekking tot de producten zijn vermeld bij de verantwoording van de programma's.

Op 11 november 2010 heeft de raad ingestemd met het verloop van de reserve 'Beheer en sociale structuur' in relatie tot (toekomstige) beheers- en onderhoudslasten NBK 1, NBK2, Cool, groot onderhoud wijken en onderhoud Stad van de Zon (RB2010-120 d.d. 11 november 2010). Met dit besluit zijn de maatregelen aan de kosten- en de dekkingskant evenals beheer- en onderhoudslasten langjarig (tot en met 2024) afgedekt. Eveneens is besloten om de omvang van het adaptief beheer volledig uit te voeren. In januari

2013 heeft uw raad (RB2012-147 d.d. 11 december 2012) besloten om aanvullend structureel € 250.000 uit het jaarlijks groeibudget toe te voegen aan de budgetten voor beheer- en onderhoud van (toekomstige) voorzieningen. Hiermee is (bij werkelijke realisatie van deze groei) ook de structurele dekking van deze lasten na 2024 geborgd.

Er zijn inspanningen verricht voor het verkrijgen van subsidies van rijk en provincie ('Brede Doel Uitkeringen (BDU)', 'Impuls Fiets', 'Quick Wins' verbeteren doorstroming bus'). Daarnaast is gebruik gemaakt van andere subsidiemogelijkheden (A&O-fonds) en onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van Europese financiële regelingen voor toepassing van LED verlichting.

In 2012 is subsidie verkregen voor het project Oosttangent 3e fase (BDU) en Recreatieve fietsroute Westdijk (Impuls Fiets). Ook voor het boekjaar 2013 zijn subsidieaanvragen ingediend. Het is op dit moment niet bekend in hoeverre deze aanvragen tot subsidie zullen leiden.

Jaarlijks, bij het opstellen van de Reservekeeper, worden de benodigde onttrekkingen aan de voorzieningen geactualiseerd.

Totaaloverzicht van de werkelijke lasten dagelijks en groot onderhoud 2012

Per onderdeel worden de verschillende kapitaalgoederen in het navolgende verder toegelicht.

Tabel 1 *Bedragen x € 1.000*

	Totaal	Dagelijks en regulier onderhoud	Groot onderhoud
Gemeenschappelijke en welzijnsgebouwen	862	395	467
Verkeer	355	231	124
Wegen/civiele kunstwerken	4.391	814	3.577
Openbare verlichting	867	390	477
Straatreiniging	758	758	
Sneeuw- en gladheidsbestrijding	224	224	
Waterhuishouding	402	63	339
Bermen en bermsloten	168	158	10
Speelvoorzieningen	337	220	117
Openbaar groen	2.769	2.709	60
Riolering	1.892	840	1.052
Straatmeubilair	101	101	
Totalen	13.126	6.903	6.223

De bedragen die vermeld staan in de kolom begroting 2012 zijn de bedragen na de vaststelling van de tweede bestuursrapportage van 2012.

Gemeentelijke- en welzijnsgebouwen (verantwoording in diverse raadsprogramma's)

In 2011 is een geactualiseerd onderhoudsplan 'Gebouwen' (RB2011007 d.d. 26 april 2011) opgesteld. Het plan heeft zowel betrekking op welzijnsgebouwen als op overige gemeentelijke gebouwen. De jaarlijkse onderhoudskosten zijn gebaseerd op dit onderhoudsplan. De cijfers die in de volgende tabel zijn opgenomen, zijn inclusief het effect van het dagelijks en groot onderhoud Gem-bipark.

Grootschalige onderhoudsinvesteringen en renovaties worden opgenomen in het investeringsprogramma en gedekt uit de voorziening groot onderhoud gebouwen.

Tabel 2 *Bedragen x € 1.000*

Gemeentelijke- en welzijnsgebouwen	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Energiekosten en belasting	54	59	
Kosten beleid en beheer	134	145	
Dagelijks/preventief onderhoud	319	395	Inclusief interne lasten
Storting in voorziening groot onderhoud	467	467	
Totalen	974	1.066	

Verkeer

(programma 2 'Versterken beheer')

Het aanleggen en in standhouden van de verkeersvoorzieningen geschiedt enerzijds conform de landelijke richtlijnen en uitgangspunten van het beheerplan 'Bewegwijzeringen en Bebordingen' en anderzijds op basis van praktijkervaringen. In januari 2013 is het Heerhugowaards Verkeersveiligheidsplan (RB2012-141 22 januari 2013) door de raad vastgesteld. Hierin is het beleid ten aanzien van de zogenaamde. 'black spots' losgelaten. Hiervoor in de plaats wordt nu meer gekeken naar pro-actief handelen in plaats van reactief.

Vanuit de beschikbare middelen worden de verkeersregelinstallaties (VRI's) periodiek vervangen. Voor het actueel houden van ons verkeersmodel worden periodieke tellingen gehouden.

Verkeer	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer	104	105	Verkeersvoorzieningen
Verkeerszaken algemeen	267	282	
Duurzaam Veilig	150	146	
Dagelijks onderhoud	234	231	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud	136	124	Inclusief kapitaallasten
Totalen	891	888	

Wegen/civiele kunstwerken

(programma 2 'Versterken beheer')

In 2007 is het beheerplan 'Wegen' geactualiseerd. De uitgangspunten die in het beheerplan zijn gehanteerd worden ten aanzien van de staat van onderhoud van wegen, straten, pleinen en kunstwerken zijn:

- verkeersveiligheid;
- rijcomfort; en
- verkeersafwikkeling.

Op basis hiervan is vastgesteld welke onderhoudsniveaus er voor de verschillende wegcategorieën moeten worden nagestreefd

Ook is de beheerkwaliteit van het product 'Wegen' uitgewerkt in een beheerplan 'Openbare ruimte' (IBOR-plan) en een beheerplan 'Bewust ontwerpen'. Hierin zijn de uitgangspunten voor beheer en beleid geactualiseerd. Tevens is hierin aangegeven op welke manier in het cyclisch groot onderhoud met voorzieningen wordt omgegaan.

In 2009 zijn de beleidsuitgangspunten vastgesteld voor het groot onderhoud en de dekking van de lasten wegen/ civiele kunstwerken tot en met 2019.

In 2012 zijn bij het opstellen van de Reservekeeper 2012 de onttrekkingen voor groot onderhoud geactualiseerd en op basis hiervan zijn de uitvoeringskredieten 2013 aangevraagd.

Tabel 4 *Bedragen x € 1.000*

Wegen	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Energiekosten en belastingen	61	73	
Kosten beleid en beheer	454	460	Wegen en civiele kunstwerken
Dagelijks en preventief onderhoud	792	814	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud	4.077	4.077	Inclusief kapitaallasten en bijdrage Stationsgebied
Onttrekking voorziening	-500	-500	Onttrekking Stationsgebied
Totalen	4.884	4.924	

Voor een toelichting op de overschrijding wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van programma 2.

Openbare verlichting (programma 2 'Versterken beheer')

Bij het vaststellen van de budgetten voor groot onderhoud c.q. herinrichting wijken door de raad is besloten dat in de nieuwe woon- en werkgelegenheidsgebieden evenals bij fietspaden de openbare verlichting conform de 'Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR)' wordt aangelegd. Bij eventuele tekorten aan een voldoende verlichtingsniveau wordt uitgegaan van bijplaatsing van openbare verlichting tot het niveau van minimaal 10 - 30% onder de NPR.

Het **Beleidsplan openbare verlichting 2012 - 2016 (RB2011095)** is op 22 november 2011 door de Raad vastgesteld. Door de raad is in 2006 het beleid 'Categorisering fiets- en voetpaden ten behoeve van verlichting' vastgesteld en in 2008 het beleid 'Openbare verlichting' in relatie tot het Keurmerk Veilig Wonen.

Jaarlijks wordt het meerjaren groot onderhoud- en vervangingsplan aangepast.

Tabel 5 Bedragen x € 1.000

Openbare verlichting	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Energiekosten	163	156	
Kosten beleid en beheer	155	159	
Dagelijks onderhoud	385	390	Inclusief interne lasten
Storting in voorziening groot onderhoud	477	477	Conform het meerjaren groot onderhoud en vervangingsplan
Aanpassen verlichtingsniveau	33	33	
Totalen	1.213	1.215	

Straatreiniging (programma 2 'Versterken beheer')

De raad heeft op 22 januari 2008 (RB2008-002) besloten om een verbeterde werkmethode per direct te gaan invoeren. Kern van deze methode is dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen zeer beperkt en selectief wordt toegepast, met als doelstelling een zo groot mogelijke emissiebeperking. De methode kent een aantal voorschriften waarbinnen het onkruidbeheer moet worden uitgevoerd.

Tabel 6 Bedragen x € 1.000

Straatreiniging	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer	41	37	
Dagelijks onderhoud	768	758	Inclusief interne lasten
Subtotaal	809	795	
Doorbelasting	-658	-658	¹⁾
Totalen	151	137	

¹⁾ Conform het beleid en wettelijke kaders worden lasten doorberekend naar kosten van:

Riolering	€ 282.431
Afvalstoffenverwerking	€ 375.411
	€ 657.842

Voor een toelichting op de onderschrijding wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van programma 2.

Sneeuw- en gladheidbestrijding (programma 2 'Versterken beheer')

Basis voor de sneeuw- en gladheidbestrijding in 2012 was het door de raad op 26 september 2006 (RB2006-127) vastgestelde 'Gladheidbestrijdingsplan 2006 - 2010'. Op 22 november 2011 heeft de raad het beleidsplan 'Sneeuw- en Gladheidbestrijding 2011-2016' (RB2011-136) vastgesteld. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd.

In 2010 is een proef met pekelspuiten uitgevoerd. Deze proef is afgerond en geëvalueerd. Inmiddels is pekelspuiten vast onderdeel van de gladheidsbestrijding.

Tabel 7 *Bedragen x € 1.000*

Sneeuw- en gladheidsbestrijding	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer	6	4	
Dagelijks onderhoud	196	224	Inclusief interne lasten
Totalen	202	228	

Waterhuishouding (programma 2 'Versterken beheer')

Het beleid is gebaseerd op het 'Waterplan Heerhugowaard 2006-2015' (RB mei 2006). Dit plan is met de verantwoordelijke waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheerders opgesteld.

In 2009 is een beheerplan voor het onderhoud van de beschoeiingen (inclusief basalton) opgesteld. Naast de structurele lasten voor beheer en onderhoud zijn er effecten van grootschalig onderhoud en van reconstructies. Het daarmee gemoeide structurele budget wordt aan de voorziening groot onderhoud toegevoegd; de lasten van groot onderhoud komen vervolgens ten laste van die voorziening. De waterkwaliteit in de Stad van de Zon / Park van Luna is

het gehele jaar in orde geweest. De zwemwaterkwaliteit voldoet echter nog niet aan de vereiste normen.

Tabel 8 *Bedragen x € 1.000*

Waterhuishouding	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Energiekosten en belastingen	1	1	
Kosten beleid en beheer	23	22	
Dagelijks/preventief onderhoud	135	63	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud	339	339	
Totalen	498	425	

Voor een toelichting op de onderschrijving wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van programma 2.

Onderhoud bermen en bermsloten (programma 2 'Versterken beheer')

Voor het onderhoud van bermsloten zijn de keurvoorschriften van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier leidend. Voor de bermen zijn veiligheidseisen en de uitgangspunten van het rationeel wegbeheer leidend.

Tabel 9 *Bedragen x € 1.000*

Onderhoud bermen en bermsloten	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer	3	3	
Dagelijks/preventief onderhoud	209	158	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud	10	10	Reservering baggeren buitengebied
Totalen	222	171	

Voor een toelichting op de onderschrijding wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van programma 2.

Speelvoorzieningen (programma 2 'Versterken beheer')

Op 22 maart 2011 is het 'Speelruimtebeleidsplan' (RB2011-033) vastgesteld. Het budget is leidend geweest bij het opstellen van het speelruimtebeleidsplan. Het uitgangspunt van het speelruimtebeleidsplan is om binnen de financiële kaders toestellen te kunnen repareren, vervangen en onderhouden om aan de huidige veiligheidsnormen te voldoen.

Het onderhoud wordt uitgevoerd met inachtneming van de wettelijke veiligheidsnormen en de geldende richtlijnen uit het 'Attractiebesluit'.

De kosten voor beheer en onderhoud van de speelterreinen zijn gebaseerd op de bovenvermelde richtlijnen.

In het verleden werden de noodzakelijke investeringen voor speelvoorzieningen in het kader van herinrichting wijken gedekt vanuit het budget groot onderhoud wijken. Dit laatste is niet langer meer het geval. De noodzakelijke investeringen voor speelvoorzieningen maken onderdeel uit van het onderhoudsbudget.

Tabel 10 *Bedragen x € 1.000*

Speelvoorzieningen	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer	122	121	
Dagelijks/preventief onderhoud	199	220	Inclusief interne lasten
Groot Onderhoud	142	117	Inclusief kapitaal-lasten
Totalen	463	458	

Openbaar groen (programma 2 'Versterken beheer')

Het aanleggen en in standhouden van het openbaar groen geschiedt op basis van het 'Groenbeleidsplan 2010 - 2015' dat op 23 maart 2010 (RB2010-028) door de raad is vastgesteld.

In het kader van de behandeling **Voorjaarsnota 2011** is besloten tot het beperkt gebruik van bestrijdingsmiddelen.

In 2012 is een bezuiniging gerealiseerd in het openbaar groen. De voornaamste bezuiniging is gerealiseerd door het omvormen van sierplantsoenen, hagen, vaste planten en rozen (vanaf hier sierplantsoen genoemd) naar gazon. Het is een maatregel die enerzijds een investering heeft gevraagd en anderzijds een structurele besparing in de beheerlasten oplevert. Het is een maatregel die een impact heeft op het aanzicht van de gemeente Heerhugowaard. Zeker in samenhang met het aangepaste maaibeleid. Als positieve impuls kan proef met schapen worden aangemerkt. De inzet van schapen wordt ook in 2013 gecontinueerd.

Het omvormen van sierplantsoen naar gazon is een duurzame oplossing die wel past binnen de kaders van het '**Groenbeleidsplan 2010-2015**' (Raad d.d. 23 maart 2010). Gazon heeft een langere levensduur en minder onderhoud nodig. De vakken die zijn gekozen zijn om te worden omgevormd zijn de vakken waar de meeste probleemonkruiden voorkomen of waarvan het onderhoud bemoeilijkt wordt of duur is (bijv. door het nemen van verkeersmaatregelen). Tevens zijn de aangewezen vakken als gazon goed te beheeren.

Van het door de raad beschikbaar gestelde budget van € 220.000 ten behoeve van omvorming groen resteert nog € 110.000. Dit bedrag zal in 2013 ingezet worden voor het afronden van aanvullende omvormingen (BW12-0669, commissie SB 10 januari 2013).

Openbaar Groen	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer	245	250	
Dagelijks/preventief onderhoud	2.752	2.709	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud herinrichtingen en reconstructies	60	60	
Omvormen groen	220	110	
Totalen	3.277	3.129	

Voor een toelichting op de onderschrijding wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van programma 2.

Riolering (programma 2 '*Versterken beheer*')

Op 25 januari 2011 is het '**Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2011 - 2015**' (RB2011-005) door de raad vastgesteld. Het GRP heeft tot doel op gestructureerde wijze zorg te dragen voor de verbetering van het functioneren en het beheer van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Dit moet resulteren in een goede afvoer van het afval- en regenwater en een reductie van de uitwerping van vuil uit de riolering op het oppervlaktewater conform de norm van 'basisinspanning'. Mede als gevolg van de verbreding van de zorgplicht

Tankspuitauto.

riolering voor ondiep grond- en regenwater is het beheer- en onderhoudsplan geactualiseerd.

Ter nadere uitwerking van nieuwe wettelijke watertaken is de Verordening rioolheffing aangepast. Ook de dekkingswijze is aangepast mede in het licht van de verbreding van het rioolrecht.

In de wijken waar vernieuwingsprojecten worden uitgevoerd wordt conform het waterplan (indien mogelijk) de afstroming van schone, op de riolering aangesloten verharde oppervlaktes, naar oppervlaktewater afgekoppeld.

<i>Tabel 12</i>		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Riolering	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer	466	407	Inclusief baten
Energielasten en -baten databeheer	53	69	
Dagelijks onderhoud	943	840	Inclusief interne lasten
Kapitaallasten/Groot onderhoud	1.104	1.052	
BTW	179	179	
Doorbelasting straatreiniging	282	282	
Storting in voorziening	173	173	
Inclusief baten	3.200	3.002	
Rioolrecht	3.159	3.146	
Subtotaal baten	3.159	3.146	

De begroting is in de loop van 2012 aangepast, waardoor de kolom begroting (tabel 12) afwijkt van de begroting op basis waarvan de

tarieven zijn vastgesteld. Het resultaat kan worden betrokken bij de resultaatbestemming van de jaarrekening.

Voor een toelichting op de onderschrijding wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van programma 2.

In een themabijeenkomst met de raad op 27 maart 2013 zijn verschillende mogelijkheden besproken om de grondexploitaties te verlichten. Daarbij is door het college voorgesteld om vanaf boekjaar 2012 de rioleringswerkzaamheden uit de grondexploitaties te halen en ze als materiële vaste activa te gaan activeren.

Het voorstel daartoe (RB2013-059 *Herijking kostendekkingsplan gemeentelijk rioleringsplan*) ligt op 23 april 2013 ter besluitvorming voor.

Straatmeubilair
(programma 2 'Versterken beheer')

Het college heeft op 27 november 2012 het 'Beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen 2013-2018' vastgesteld.

Het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen omvat afspraken omtrent het beheer waarbij de volgende principes leidend zijn:

- schoon, heel, veilig;
- sober en doelmatig.

Tabel 13 *Bedragen x € 1.000*

Straatmeubilair	Begroting 2012	Realisatie 2012	Toelichting
Energiekosten	10	6	
Kosten beleid en beheer	54	54	
Dagelijks/preventief onderhoud	105	101	Inclusief interne lasten
Inkomsten reclame	-143	-143	
Totalen	26	18	

Vernield straatmeubilair.

Paragraaf D. Financiering

Algemeen

Het treasurybeleid is in hoofdlijnen vastgelegd in het 'Treasurystatuut 2009' (RB2008-133 d.d. 16 december 2008). Op 27 maart 2012 (RB2011-175 Voorstel tot aanpassing Treasurystatuut 2009) is de raad akkoord gegaan met een aanpassing van het Treasurystatuut 2009. Deze aanpassing van het statuut heeft betrekking op de uitzetting van overtollige middelen. Hierbij is de eis dat een bank een AAA status moet hebben om overtollige middelen uit te zetten vervangen door een status gelijk aan die van de Nederlandse staat.

Wet HOF en schatkistbankieren

Eind januari 2013 is er een bestuurlijk akkoord gesloten tussen de VNG en het ministerie van Financiën over de invoering van o.a. het schatkistbankieren en de wet houdbaarheid overheidsfinanciën. (HOF). De meerderheid van de gemeenten, waaronder Heerhugowaard, heeft aangegeven akkoord te gaan met het bestuurlijk akkoord. De verwachting is dat het schatkistbankieren en de wet HOF in de tweede helft van 2013 ingevoerd zullen worden.

In het bestuurlijk akkoord tussen de VNG en het Rijk is het Rijk op een aantal punten de lagere overheden tegemoet gekomen. De belangrijkste tegemoetkomingen zijn:

- Het schatkistbankieren wordt niet verankerd in de BBV maar wordt onderdeel van de wet financiering decentrale overheden (FIDO).

- Lagere overheden mogen onderling middelen aan elkaar uitleenen.
- Er zal geen roodstandfaciliteit komen, waardoor lagere overheden niet verplicht worden om hun financiering via het Ministerie van Financiën te regelen.
- De bruto overtollige middelen tot 0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2.500.000, mogen op rekening courant of direct opvraagbare spaarrekeningen gehouden worden. Voor de gemeente Heerhugowaard betekent dit dat, op basis van de uitkomsten van deze jaarrekening, maximaal € 935.000 op rekening courant gehouden mag worden.

Het kabinet erkent dat lagere overheden ruimte moeten hebben voor investeringen in verband met wettelijke taken en nationale verplichtingen. Om die reden is afgesproken dat de lagere overheden in de kabinetsperiode 2013-2017 een negatief EMU saldo mogen houden. De huidige tekortnorm van 0,5% van het bruto nationaal product wordt wel afgebouwd naar 0,2% in 2017, zie tabel 1. Daarnaast is afgesproken dat er gedurende deze regeringsperiode geen sancties worden opgelegd wanneer individuele gemeenten het EMU saldo overschrijden.

Tabel 1	2013	2014	2015	2016	2017
Ambitie voor EMU-saldo van medeoverheden gezamenlijk, in procenten bbp	- 0,5	- 0,3	- 0,3	- 0,2	- 0,2
Afgesproken tekortnorm voor deze kabinetsperiode, cf wet Hof, in procenten bbp*)	- 0,5	- 0,5	- 0,5	- 0,4	- 0,3

Liquiditeitsprognose

Ten behoeve van de korte, middellange en lange termijn financieringsplanning wordt gewerkt met een liquiditeitprognose. Die prognose geeft inzicht in de financiële inkomsten- en uitgavenstromen en bestaat uit de volgende segmenten:

- een jaarprognose, waarbij op maandniveau de verwachte mutaties zijn opgenomen;
- een meerjarenprognose over een periode van tien jaar; daarin wordt per jaar een beeld gegeven van de verwachte financiële ontwikkelingen.

De liquiditeitprognose is een vast onderwerp in de vergaderingen van de treasurycommissie.

De prognose is opgebouwd met informatie uit:

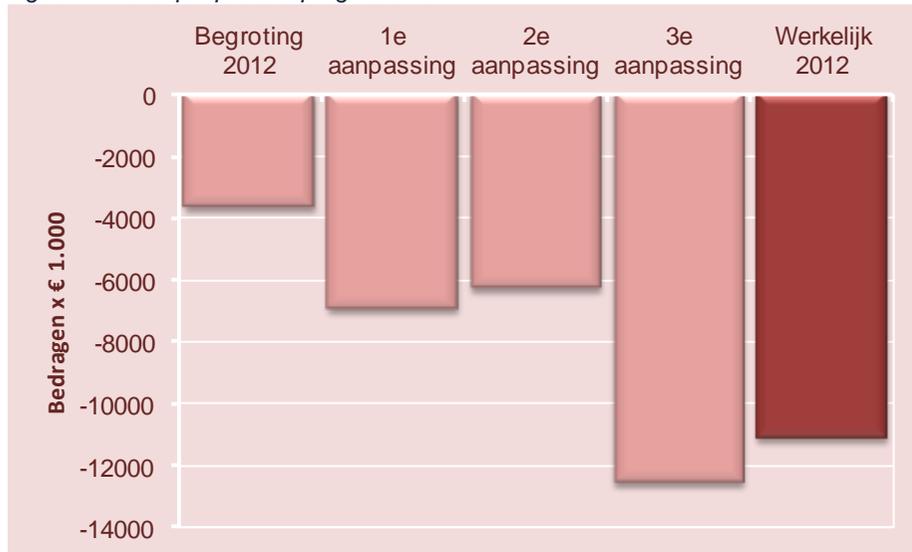
- de lopende exploitatie en het daaruit voortvloeiende meerjarenperspectief;
- de geplande uitgaven voor groot onderhoud;
- de grote projecten / investeringen;
- vervangingsinvesteringen, en
- grondexploitaties.

In 2012 is de informatie periodiek geactualiseerd waardoor een zo betrouwbaar mogelijk inzicht bestond in de ontwikkelingen van de financiële positie en in de toekomstige financieringsbehoefte. De liquiditeitprognose is de basis voor de wijze waarop in deze behoefte wordt voorzien.

Interne ontwikkelingen

In de begroting 2012 is voor het eerst een liquiditeitsprognose gepresenteerd voor 2012. Deze gaf aan dat er voor 2012 een geprognostiseerd liquiditeitstekort was van € 3,7 miljoen. Deze liquiditeitsprognose is in na vaststelling van de begroting drie keer aangepast, zie figuur 1.

Figuur 1: Verloop liquiditeitsprognose 2012.

In de begroting 2012 is een liquiditeitsprognose gepresenteerd op basis van de verwachtingen medio 2011. Deze gaf aan dat er voor 2012 een geprognostiseerd liquiditeitstekort was van € 3,7 miljoen. Deze liquiditeitsprognose is na vaststelling van de begroting drie keer aangepast, zie figuur 1.

De eerste aanpassing vond in december 2011 plaats. Hierbij zijn de gegevens uit de begroting verwerkt, zoals de ontwikkelingen in de algemene uitkering, ontvangsten en uitgaven sociale zaken, salariskosten en belastingopbrengsten. Deze aanpassingen

resulteerden in een verwacht liquiditeitstekort voor 2012 van € 6,9 miljoen.

De tweede aanpassing van de liquiditeitsprognose vond in april 2012 plaats, naar aanleiding van de herzieningen van de grondexploitaties De Draai en de Vaandel en de herziening van de reserves NBK-1 en 2. Deze mutaties zorgde ervoor dat het geprognostiseerde tekort terugliep tot € 6,3 miljoen.

De derde aanpassing vond plaats in september 2012. Hierbij zijn effecten vanuit de Voorjaarsnota 2012 en ontwikkelingen in de grondexploitaties verwerkt. De belangrijkste aanpassing was een vertraging van de grondverkoop van de grond in de Broekhorn aan Bouwfonds. Deze stond voor 2012 gepland, maar vindt in werkelijkheid plaats medio 2013. Deze aanpassingen hebben ervoor gezorgd dat het verwachte liquiditeitstekort voor 2012 is opgelopen tot € 12,6 miljoen.

Uiteindelijk is het saldo van inkomsten en uitgaven over 2012 uitgekomen op € 11,2 miljoen. Hetgeen een verschil met de laatste aanpassing van de liquiditeitsprognose van september 2012 van € 1,4 miljoen. De grootste verschillen werden veroorzaakt door incidentele posten vanuit de exploitatie, zoals een hogere algemene uitkering (voordeel € 1,2 miljoen), de verkoop de school aan de Bickerstraat (voordeel € 0,65 miljoen) en lagere opbrengsten van de WABO (nadeel € 0,95 miljoen). Daarnaast waren de uitgaven en inkomsten in de grondexploitaties lager dan verwacht (per saldo voordelig effect € 0,48 miljoen).

Leningenportefeuille en rentelasten

In tabel 2 is een overzicht opgenomen van de samenstelling en omvang van de afgesloten vaste geldleningen per 31 december 2012 en de daarvoor in 2012 betaalde rente en aflossingen.

Tabel 2. Leningportefeuille o/g *Bedragen x € 1.000*

Geldgever	Jaar opname	Loop-tijd	Rente %	31-12 2011	Nieuwe lening	Rente lasten	Aflossing	31-12 2012
BNG	2005	25	4,06%	11.400		463	600	10.800
NWB	2005	25	3,61%	11.400		412	600	10.800
NWB	2006	25	3,68%	4.000		147	200	3.800
BNG	2007	30	4,60%	12.750		587	500	12.250
BNG	2008	20	5,10%	12.750		650	750	12.000
BNG	2010	5	2,36%	20.000		472		20.000
BNG	2010	6	2,65%	20.000		530		20.000
BNG	2011	6	3,54%	20.000		707		20.000
Totaal				112.300	0	3.967	2.650	109.650

Ondanks het liquiditeitstekort van € 11,2 miljoen ultimo 2012 zijn er in 2012 geen nieuwe vaste geldleningen afgesloten. Rekening houdend met de verwachte inkomsten uit de verkopen van gronden in het grondcomplex Broekhorn aan Bouwfonds en de verkoop van gronden in het grondcomplex Westpoort aan het RTIC is er bewust voor gekozen om de liquiditeitstekorten met kortlopende middelen te financieren. Deze manier van het financieren van de liquiditeitstekorten zal ook in 2013 worden toegepast.

Uitzettingen en rentebaten

Tabel 3 geeft inzicht in de samenstelling en grootte van aan derden verstrekte leningen ultimo 2012 en in de van hen ontvangen rente en aflossingen.

Tabel 3. Leningportefeuille u/g *Bedragen x €1000*

Geldgever	Jaar uitgave	Loop-tijd	Rente %	01-01 2012	Nieuwe lening	Rente lasten	Aflossing	31-12 2012
COOL	2002	20	5,70%	14		1	1	13
Kennemerla	1992	15	5,50%	1		0	0	1
Hera	2002	15	5,40%	7		0	2	5
Overige				32	37	0	0	69
Totaal				54	37	1	3	88

In het Treasurystatuut is sinds 2003 in artikel 3 lid 1 opgenomen dat de gemeente geen nieuwe geldleningen meer aan derden verstrekt.

Financieringsstructuur

In tabel 4 is de financieringsstructuur van de gemeente weergegeven over een periode van vier jaar.

	31-12 2009	31-12 2010	31-12 2011	31-12 2012
Vaste financieringsmiddelen				
Eigen vermogen	106.055	114.951	95.306	91.374
Vorzieningen	14.102	15.113	17.337	17.601
Onderhandse Geldleningen	60.075	97.394	112.300	109.650
Totaal	a 180.232	227.458	224.943	218.625
Boekwaarde investeringen				
Vaste activa	144.411	145.093	144.520	152.299
Grondexploitaties	49.404	76.471	86.309	82.193
Totaal	b 193.815	221.564	230.829	234.492
Saldo vaste financieringsmidde- len (a-b)	-27.685	-9.219	-5.886	-15.867
Schulden op korte termijn				
Kasgeldleningen	5.000	11.250	0	7.000

Uit de tabel blijkt dat het saldo van de vaste financieringsmiddelen in 2012 op -/- € 16,0 miljoen is uitgekomen wat € 10,0 miljoen hoger is dan 2011. Het negatieve saldo kan worden verklaard door:

Resultaat 2012	+ €	1.324
Dotaties aan reserves en voorzieningen	+ €	14.979
Ottrekkingen reserves en voorzieningen	-/- €	19.971
Mutatie reserves en voorzieningen	-/- €	3.668
Aflossingen op geldleningen	-/- €	2.650
Mutatie geldleningen	-/- €	2.650
Investerings nieuwbouw gemeentewerf en Focus	+ €	6.435
Overige investeringen	+ €	10.609
Bijdrage derden	-/- €	1.294
Afschrijvingen	-/- €	7.971
Mutatie investeringen gemeentelijke exploitatie	+ €	7.779
Grondaankopen	+ €	860
Rente	+ €	4.195
Investeringswerkzaamheden	+ €	10.409
Grondverkoop	-/- €	7.120
Overige opbrengsten	-/- €	1.640
Herrubriceringen naar materiele vaste activa en reserves.	-/- €	7.878
Afsluiten complexen Strategische grondaankomen, Onroerende zaken buiten exploitatie, Acacialaan, PV-voorzieningen Heerhugowaard-Zuid en Bickerstraat	-/- €	1.270
Winstnemingen Zandhorst III en Recreatieve voorzieningen Heerhugowaard-Zuid	+ €	352
Verliesnemingen De Vaandel	-/- €	1.720
Mutatie verliesvoorziening De Draai, De Vaandel en Olmenlaan.	-/- €	91
Totaal mutatie investeringen grondexploitaties	-/- €	3.903

Rentevisie

Heerhugowaard volgt voor de rentevisie de BNG. Die visie wordt ook gebruikt bij de bepaling van de jaarlijkse uitgangspunten voor de begroting en de meerjarenramingen.

Voor de jaarrekening 2012 zijn de volgende percentages gehanteerd:

rente investeringsschema	3,85%
rente reserves/voorzieningen	3,85%
rentevergoeding negatieve boekwaarde grondexploitatie	1,85%
renteberekening positieve boekwaarde grondexploitatie	3,85%

Debt-ratio en Nettoschuld als aandeel van de exploitatie.

In de 'Factsheet investeringsruimte en schuldpositie' van de VNG worden twee kengetallen beschreven die een inzicht geven in de schuldpositie van de gemeente. Deze kengetallen zijn:

Debt-ratio; deze ratio geeft aan welk aandeel van de bezittingen, aan de linker zijde van de balans, is belast met schulden. Een ratio van meer dan 80% geeft aan de gemeente zijn bezittingen zeer hoog heeft belast met schulden.

Nettoschuld als aandeel van de exploitatie; deze ratio geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie en het investeringsvolume uit het nabije verleden. Een ratio van boven de 150% geeft aan dat de rentedruk op de begroting zeer hoog is en dat betekent dat de gemeente er goed aan doet de schulden te

verminderen en terughoudend te zijn met nieuwe investeringen. Een ratio van tussen de 100% en 150% betekent dat er voorzichtigheid geboden is.

Tabel 6. Debt-ratio en Nettoschuld als aandeel van de exploitatie

	2009	2010	2011	2012	Norm
Debt-ratio	50%	59%	61%	64%	80%
Nettoschuld als aandeel van de exploitatie	71%	85%	96%	121%	150%

Tabel 6 geeft aan wat de ratio's zijn voor de gemeente Heerhugowaard. Uit deze tabel blijkt dat de debt-ratio en de netto schuld als aandeel van de exploitatie over de periode 2008 t/m 2011 langzaam oplopen. De debt-ratio voor 2012 is uitkomen op 64% en de netto schuld als aandeel van de exploitatie op 121%.

De stijging van de debt-ratio is te verklaren doordat er in 2012 vooral de vlottende passiva (kort lopende schulden) sterk zijn toegenomen door het aantrekken van een kasgeldlening van € 7,0 miljoen en een factuur van € 11,0 miljoen van de provincie voor de gemeentelijke bijdrage aan de Westfrisiaweg.

De sterke toename van de netto schuld als aandeel van de exploitatie is voor een groot deel te verklaren doordat in 2012 als gevolg van de aanhoudende crisis op de woningmarkt er minder gronden zijn verkocht dan begroot in de grondexploitaties. Hierdoor is de gemeentelijke exploitatie lager komen te liggen dan de afgelopen jaren. Daarnaast zijn de vlottende passiva in 2012 (incidenteel)

sterk toegenomen waardoor de netto schuld ook sterk gestegen is. Door de hogere schuld en de lagere exploitatie is de netto schuld als aandeel van de exploitatie met 26% toegenomen. De beide kengetallen blijven echter binnen de normen die in de 'factsheet' van de VNG worden gehanteerd.

Externe ontwikkelingen

Eind december 2011 was het rentetarief van de Europese Centrale Bank (ECB) 1,00%. Vanwege de aanhoudende slechte economie in grote delen van Europa is dit tarief op 11 juli 2012 met een kwart procent verlaagd naar 0,75%, vervolgens is deze in 2012 niet meer bijgesteld (bron: ECB). De verwachting van de BNG is dat dit percentage in 2012 vanwege de zwakke economische vooruitzichten voor 2013 op 0,75% worden gehandhaafd (bron: BNG).

Als gevolg van de grote problemen van de Zuid-Europese eurolanden, en vooral Griekenland, Italië, Spanje en zeer recent Cyprus, worden Noord-Europese landen gezien als een veilige vluchthaven voor het beleggen van middelen. Hierdoor zijn de rentepercentages voor zowel de korte, middellange en lange termijn geldleningen in 2012 gedaald.

De rentetarieven voor korte termijnleningen (looptijd kleiner dan een jaar) zijn in de eerste helft van 2012 gedaald van 1,85% naar 1,00%. In de tweede helft van 2012 is dit percentage nog slechts twee keer verlaagd naar uiteindelijk 0,55%.

De rentetarieven voor middellange termijnleningen (één tot tien jaar) zijn in 2012 gestaag gedaald van 2,70% naar 1,85% en voor lange termijnleningen (tien jaar en langer) van 3,90% naar 3,10%. (bron: BNG).

In 2012 bedroeg de inflatie in Nederland gemiddeld 2,5%. Dit percentage was 0,2% hoger dan in 2011. Een belangrijke oorzaak van deze hoge inflatie is de verhoging van de BTW van 19% naar 21%. Deze draagt bijna voor de helft mee in het inflatiecijfer. De gemiddelde prijsstijging in Nederland was mede hierdoor aanzienlijk hoger dan de gemiddelde inflatie van de Eurozone. De gemiddelde inflatie in de Eurozone in 2012 was 2,0% (bron: CBS).

Financiële risico's

Voor de beheersing van onze financiële risico's worden de instrumenten uit het treasurystatuut en van de wet FIDO toegepast.

Renterisico

Met het renterisico wordt bedoeld het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente als gevolg van wijzigingen van het rentepercentage op geldleningen en gelduitzettingen. Bij de beoordeling van dit risico wordt gebruik gemaakt van de kasgeldlimiet en van de wettelijk verplichte renterisiconorm.

De kasgeldlimiet wordt op basis van de wet FIDO gehanteerd voor de beheersing van de renterisico's op korte termijn. Die limiet is een percentage (8,50%) van de totale omvang van de begroting, uitgedrukt in geld.

Het gemiddelde saldo van de netto vlottende schuld (= het saldo van alle schulden en middelen/vorderingen met een looptijd korter dan één jaar) moet onder deze limiet blijven. De verhouding van de netto vlottende schuld tot de kasgeldlimiet wordt per kwartaal berekend.

In tabel 7 is het verloop van de kasgeldlimiet over 2012 weergegeven.

Uit de tabel (laatste regel) blijkt dat kasgeldlimiet in 2012 niet is overschreden.

De renterisiconorm heeft betrekking op het renterisico op lange(re) termijn. Het renterisico is de optelsom van de eventueel hogere rente die:

- gedurende een jaar moet worden betaald als gevolg van renteherzieningen op bestaande leningen; en/of
- betaald moet worden door herfinancieringen gedurende het jaar.

	kwartaal			
	1	2	3	4
1. Berekening kasgeldlimiet:				
Primaire begroting	124.633	124.633	124.633	124.633
Percentage van de begroting	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet in een bedrag	10.594	10.594	10.594	10.594
2. Vlottende schuld:				
a. Opgenomen kasgeld/call-leningen	4.333	7.000	6.667	7.000
b. Schuld in rekening-courant banken	2.016	2	791	1.137
c. Schuld in rekening-courant stichtingen	0	0	0	0
d. Overige kortlopende schulden	4.965	4.097	3.983	3.442
Totaal vlottende schuld	11.314	11.099	11.441	11.579
3. Vlottende middelen				
a. Uitgezette kasgeld/call-leningen	0	0	0	0
b. Vorderingen in kas, bank giro	91	1.813	674	465
c. Vorderingen in rekening-courant stichtingen	0	0	0	0
d. Overige kortlopende vorderingen	7.617	9.662	5.547	3.559
Totaal vlottende middelen	7.708	11.475	6.221	4.023
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	3.606	-376	5.220	7.556
Toegestane kasgeldlimiet (1)	10.594	10.594	10.594	10.594
Ruimte onder kasgeldlimiet	6.988	10.970	5.373	3.038

De wet FIDO geeft door middel van een renterisiconorm aan hoe hoog deze renteverhogingen gedurende een jaar mogen zijn. Die

norm is een gefixeerd percentage (20%) van de totale omvang van de begroting op 1 januari; die norm mag niet worden overschreden. In tabel 8 hieronder staat de renterisiconorm van Heerhugowaard en daaruit blijkt ook dat die in 2012 niet is overschreden.

		31-12 2009	31-12 2010	31-12 2011	31-12 2012
Renteherziening	1.	0	0	0	0
Aflossingen	2.	1.985	2.681	2.681	2.650
Rente Risico (1 + 2)	3.	1.985	2.681	2.681	2.650
Renterisiconorm	4.	22.127	27.772	26.835	24.927
Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	5a	20.142	25.091	24.154	22.277
Overschrijding renterisiconorm (3>4)	5b				
Berekening renterisiconorm					
Primaire begroting	4a	110.636	138.858	134.175	124.633
Percentage regeling	4b	20%	20%	20%	20%
Renterisiconom (4a x 4b)	4.	22.127	27.772	26.835	24.927

Kredietrisico

Het kredietrisico gaat over de kans op een waardedaling van een vordering als gevolg van het niet (tijdig) nakomen van de verplich-

tingen door de wederpartij. Deze risico's staan in de navolgende tabel 9. Het gaat dan om aan derden verstrekte gelden (kredieten) en/of garanties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van geldleningen.

	31-12 2009	31-12 2010	31-12 2011	31-12 2012
Garanties				
- Achtervangfunctie	131.703	130.145	121.447	145.924
- Diverse plaatselijke instanties	14.711	35.684	31.680	29.977
Totaal garanties	146.414	165.829	153.127	175.901

Uit de tabel blijkt dat het grootste deel van de garantstellingen leningen aan sociale woningcorporaties betreft. Deze leningen zijn gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Wanneer corporaties hun rente- en aflossingsverplichtingen niet nakomen, kan de geldgever op grond van de garantstelling deze bedragen in eerste instantie verhalen bij het WSW. Deze zal dan in eerste instantie aankloppen op de bij het WSW aangesloten woningcorporaties en vervolgens bij het waarborgfonds. Als dat borgfonds óók niet in staat is aan deze verplichtingen te voldoen, dan kan de gemeente (als achtervang) worden aangesproken tot het bedrag waarvoor de gemeente garant staat.

Het Waarborgfonds heeft ruime reserves. De kans dat gemeenten op enigerlei wijze worden aangesproken op de achtervangfunctie is gering. De gemeente staat garant voor 50%. De bedragen in tabel 9 zijn een weergave van die 50%.

Het afgelopen jaar zijn de woningcorporaties, en dan vooral Vestia, veelvuldig in het nieuws gekomen door het speculeren met derivaten. Uiteindelijk zijn hiermee enkele miljarden aan verliezen geleden. Doordat de woningcorporaties deze verliezen zelf nog konden opvangen is er nog geen aanspraak gemaakt op het waarborgfonds zelf.

Naar aanleiding van deze speculaties zijn er plannen in de maak om de financiële controle op de woningbouwcorporaties weg te halen bij het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting (CFV) en deze onder te brengen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Hierdoor wordt de ministeriele verantwoordelijkheid het beste gewaarborgd. Door dit verscherpte toezicht op de woningcorporaties zal het risico dat de gemeente loopt, om te worden aangesproken op de achtervang, verminderen.

In 2012 zijn er twee nieuwe garanties, in totaal € 105.000, afgegeven aan de Mixed Hockey Club en SVW'27. Het betreft hier garantstellingen voor de verbouwing van het clubhuis en de renovatie van de kleedruimtes.

De eerste steen van de renovatie van het clubhuis van de Mixed Hockey Club.

Paragraaf E. Bedrijfsvoering

‘Er zijn geen feiten, alleen maar interpretaties’

Friedrich Nietzsche

De jaarstukken gaan over de feiten.

Personeel

Permanente aandacht voor personele capaciteit in onze organisatie

Op 26 mei 2009 heeft uw raad het ‘Strategisch personeelsplan 2009 - 2014 (SPP)’ vastgesteld. Doel van het SPP is een proactief kader te hebben waarmee ten aanzien van het personeel organisatiebreed een kwalitatieve en kwantitatieve richting kan worden vastgesteld. In het SPP is een onderscheid gemaakt tussen de categorieën ‘groei’, ‘wettelijk kader’, ‘bestuurlijke wens’ en ‘bedrijfsvoering’.

De formatie 2012 bedraagt 7,7 fte per 1.000 inwoners. De gemiddelde formatie per 1.000 inwoners van gemeenten in dezelfde grootteklasse bedraagt 8,6 fte per 1.000 inwoners.

De formatieontwikkeling vanaf 2009 is als volgt:

Per ultimo	2009	2010	2011	2012
Aantal fte's	412,50	418,60	414,81	404,88

De afname van de formatie ten opzichte van de jaarstukken 2011 kan onder andere worden verklaard door de afname van de formatie als gevolg van de bezuinigingen binnen de bedrijfsvoering. Daarnaast is binnen de sector Stadsontwikkeling formatie omgezet in inhuurbudget. Hiermee wordt flexibiliteit in de inzet van arbeidscapaciteit beoogd.

Loonkosten

In onderstaande tabel zijn de werkelijke loonkosten in relatie tot de geraamde loonkosten 2012 opgenomen.

	Budget loonkosten	Werkelijke loonkosten	Budget inhuur derden	Werkelijke inhuur derden	Afwijking loonkosten
	A	B	C	D	A - B + C - D
Concernstaf	504	494			10
SDV (Overhead)	5.748	5.573	83	180	78
SDV	4.421	4.249	58	218	12
Stadsontwikkeling	5.575	4.986		323	266
Stadsbeheer	7.492	7.230		393	-131
Brandweer	1.594	1.491			103
Totaal sector	25.334	24.023	141	1.114	338

In deze tabel is geen rekening gehouden met de inzet van capaciteit voor grondexploitatie, investeringen en kostendekkende tarieven. Hiermee wordt in de verantwoording op de programma's uiteraard wel rekening gehouden.

Uit de tabel blijkt een onderschrijding van de loonkosten van € 338.000. Deze onderschrijding is in lijn met de tweede bestuursrapportage. Daar werd een bedrag van € 406.000 geprognosticeerd.

Formatie voor grondexploitatie en investeringskredieten.

Ter informatie is onderstaand overzicht opgenomen van de personeelskosten die uit budgetten voor grondexploitatie en investeringen worden gedekt.

Tabel 3 *Bedragen x € 1.000*

Uren afdeling uitgedrukt in €	Realisatie 2011		Begroting 2012		Realisatie 2012	
	GREX	INV	GREX	INV	GREX	INV
Stadsbedrijf	0	25	0	27	0	26
Ingenieursbureau	1.157	841	1.266	844	805	903
Wijkbeheer	8	59	50	51	2	38
SRO	924	306	945	39	707	142
Handhaving	0	4	0	0	1	0
Vastgoed	159	20	174	0	125	20
Omgevingsvergunning	180	19	334	0	83	13
Planeconomie	156	22	188	27	138	30
WOC	0	0	30	38	0	0
Totaal	2.584	1.296	2.987	1.026	1.862	1.172

GREX = Grondexploitatie   INV – Investering

Infobalie in de bezoekershal van het gemeentehuis.

Ziekteverzuim

De ontwikkelingen van de laatste jaren zijn als volgt:

Tabel 4

Cijfers	2010		2011		2012	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Verzuim	4,50%	3,39%	3,50%	4,2%	3,50%	4,27%
Meldingsfrequentie	1,0	1,2	1,0	1,4	1,0	1,1

De meldingsfrequentie wordt uitgedrukt in een cijfer. Dat cijfer is het totaal aantal ziekmeldingen in een kalenderjaar gedeeld door het gemiddeld aantal personeelsleden in dat jaar

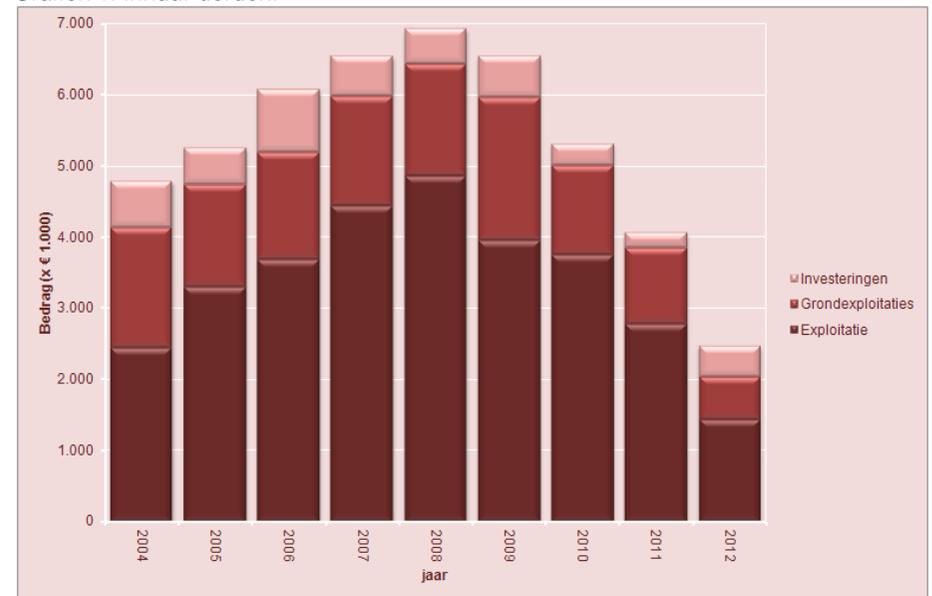
In 2012 is de streefwaarde voor het ziekteverzuimpercentage niet gerealiseerd. De oorzaken van het ziekteverzuim zijn duidelijk in beeld.

Per 1 mei 2013 stopt het contract met de huidige arbodienst, de Arbo Unie. Bij de aanbesteding voor het vervolg wordt gezocht naar een nieuwe manier van werken waarbij medewerkers en leidinggevenden nog meer uitgedaagd worden om met elkaar de dialoog aan te gaan, middels een inzetbaarheidscoach / bedrijfsarts.

Inhuur van personeel.

In de Voorjaarsnota 2010 is in het kader van de bezuinigingen besloten om met ingang van 2011 het BTP (budget tijdelijk personeel) niet langer ter beschikking te houden ter dekking van de kosten van het tijdelijk personeel, maar om in voorkomende gevallen dekking te vinden binnen het organisatiebrede beschikbare loonkostenbudget.

Grafiek 1: Inhuur derden.

In bovenstaande grafiek is de ontwikkeling van de kosten van werkelijke inhuur opgenomen. Duidelijk is de enorme afname, de kosten van inhuur zijn zelfs lager dan in 2004. Er vindt alleen dan inhuur plaats in kritische gevallen en/ of als het vanuit bedrijfseconomische perspectieven aantrekkelijker is om iemand tijdelijk in te huren dan permanent aan te stellen.

Personeelsbeleid

In 2012 is verder gegaan met het uitdragen van de visie. Heerhugowaard Stad van kansen, organisatie van kansen heeft vier pijlers: eigenaarschap, meesterschap, omgevingsbewustzijn en goed werkgeverschap. Inmiddels gebruiken medewerkers, afdelingshoofden en MT deze pijlers om bijbehorende manieren van werken verder te ontwikkelen. Het MT en afdelingshoofden zijn met elkaar in gesprek over de vraag naar welke organisatievorm en -omvang we groeien. In het eerste kwartaal van 2013 moet dit leiden tot een concreet beeld. Vier belangrijke factoren geven de inspiratie en stimulans om hierover na te denken.

- Ten eerste de eigen transitie van opgroeiende gemeente naar volwassen gemeente met een stevige identiteit.
- Parallel daaraan de onzekere financieel economisch omstandigheden met bezuinigingstaakstellingen en sterk veranderend perspectief op de grondexploitaties.
- In de derde plaats de sterk veranderende rollen van de gemeente in het sociaal domein.

- En ten vierde de verschillende samenwerkingsvormen met andere gemeenten, zowel vrijwillig als vanuit wetgeving ingegeven.

Hieruit ontstaat het beeld van een organisatie die enerzijds flexibel in werk en werkvormen is en anderzijds een meer planmatige uitvoering van taken kent.

In 2012 is de nieuwe wervingsstrategie ontwikkeld. Kenmerkend aan deze strategie dat zij zich richt op Jong talent en Jong van Geest en een nieuw platform Jointhestage heeft opgericht. Dit levert ons grote naamsbekendheid op bij de scholen om ons heen.

Intern is gestuurd op meer flexibiliteit en mobiliteit door ons interne mobiliteitsbureau Matchpoint. 27 medewerkers hebben op deze wijze (tijdelijk) een andere klus geklaard. Ook zijn 8 medewerkers in 2012 extern gedetacheerd.

Ook de sociale leidraad is aangepast aan het sociaal contract.

Er is een medewerkersonderzoek gehouden. We scoorden een 7,9 op algemene tevredenheid. Dit is boven de norm. In het medewerkersonderzoek is het accent gericht op bevlogenheid en zelfsturing. Dit ligt in het verlengde van het beoogde eigenaarschap.

Er wordt veel moeite gedaan om medewerkers kansen te bieden voor een andere functie binnen de gemeente. Daarvoor is een matchpoint ingesteld.

Overige relevante onderwerpen

Samenwerking

Voor een aantal taken is (en wordt) een vorm van samenwerking onderzocht. Voorbeelden hiervan zijn de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), de brandweer (Veiligheidsregio), de ISD, Belastingen en ICT.

Belangrijke uitgangspunten bij samenwerking zijn het voorkomen van gedwongen ontslagen en het volgen van de mens naar taak. Dat vraagt om creativiteit. Ook het verzilveren van het efficiency voordeel als gevolg van samenwerking is een issue. Door onder

andere door niet alleen de primaire taken over te laten gaan, maar zoveel mogelijk ook de ondersteunende of door taken voor elkaar te doen zonder een nieuw lichaam in het leven te roepen wordt beoogd dit voordeel te bereiken.

Deelname benchmark ICT

Heerhugowaard heeft in 2012 deelgenomen aan een landelijke ICT benchmark. Hieruit blijkt dat Heerhugowaard iets onder het landelijke gemiddelde zit als het gaat om de ICT kosten per inwoner. (HHW € 76 per inwoner, gemiddeld € 77,8 per inwoner). Deze uitkomst wordt vooral positief beïnvloed door het relatief lage aantal ambtenaren dat de gemeente in dienst heeft.

De Benchmark heeft echter ook een aantal aandachtspunten opgeleverd waar verbetering mogelijk is. Een van de mogelijke paden voor verbetering van - vooral - de 'harde ICT-kosten' (apparatuur) is het onderzoek naar regionale samenwerking dat al is ingezet.

In het komend jaar zal worden onderzocht of regionale samenwerking leidt tot de gewenste verbeteringen of dat dit toch in Heerhugowaards verband wordt opgepakt. Dit hangt uiteraard ook sterk samen met de (bestuurlijke) keuzes die komend jaar zullen worden genomen met betrekking tot regionale samenwerking.

PIM (Programma Informatie Management)

In 2012 is er achter de schermen veel gebeurd. PIM heeft vorm gekregen en het urgentiebesef is gegroeid. Het management heeft de richting bepaald die Heerhugowaard opgaat met informatiemanagement. Deze richting is vertaald in de visie op informatiemanagement.

Daarnaast is de projectgroep in 2012 met veel collega's aan de slag geweest. Dit heeft ertoe bij gedragen dat de eerste projecten integraal en in samenhang met andere ontwikkelingen in de organisatie worden opgepakt.

Informatie is uit de systeemhoek gehaald. Duidelijk is geworden dat betrouwbare informatie vooral zit in hoe wij omgaan met informatie, via welk proces dit tot stand komt en op welke wijze wij informatie beheren.

Op basis van de visie op informatiemanagement is het uitvoeringsplan 2013 opgesteld. Procesgericht werken en gegevensmanagement zijn benoemd tot de speerpunten van 2013.

Kwaliteit informatie

Een essentieel uitgangspunt voor professionele bedrijfsvoering is dat de relevante (financiële) informatie tijdig, juist en volledig beschikbaar is. Het belang hiervan wordt steeds groter omdat de vraag om harde informatie - aan te wenden voor sturing en verantwoording - steeds verder toeneemt.

- burgers vragen om tijdige en transparante informatie over de prestaties van de gemeentelijke organisatie;
- het gemeentebestuur wenst vroegtijdig betrouwbare signalen over resultaten, budgetuitputting en potentiële risico's en tegenvallers;
- de verantwoordingsplicht groeit en zal krachtig blijven toenemen;
- het management van de gemeente wil op basis van dashboards effectief en efficiënt kunnen sturen.

De aandacht voor betrouwbare, kwaliteit informatie is traditioneel vooral uitgegaan naar het terrein van de *'input'*; hoe staat het met budgetuitputtingen en hoe wordt personeel ingezet? Op het terrein van *output*; *'wat hebben we gepresteerd, welke activiteiten zijn verricht?'* en het terrein van

Logo PIM

'outcome'; 'welk maatschappelijk effect bereiken we?' is veel minder betrouwbare informatie beschikbaar. Binnen onze organisatie zetten we stappen om tot verbeteringen te komen. Zo wordt sinds een aantal jaren informatie over effectindicatoren opgenomen in de begroting en de jaarstukken. Voor de volgende raadsperiode zal dit in 2008 gestarte traject een vervolg krijgen. Daarnaast is een traject in gang gezet om te leren hoe we met moderne instrumenten ('business intelligence') sturingsinformatie beschikbaar kunnen krijgen op het terrein van output/ prestaties. De aandacht gaat vooralsnog vooral uit naar informatie op het sociaal domein (aantallen klanten, voorzieningen en dergelijke) en de bedrijfsvoering (gebruik bedrijfsmiddelen). Uitdagingen hierbij zijn om basisgegevens die externen beheren te ontsluiten en om onze eigen basisbestanden op orde te hebben en deze te ontsluiten. In 2013 gaan we vanuit de leerfase concreet te realiseren doelen bepalen.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische kwaliteitszorg heeft tot doel om op het juridische taakveld tot verbetering van de bedrijfsvoering te komen. De leidende vraag is dan 'Hoe organiseer je kwaliteit?'

De manier waarop dat gebeurt, lijkt in sterke mate op de taakvelden risicomangement en 'financial control'. Met deze taakvelden zal dan ook nauw worden samengewerkt ter bevordering van de integraliteit van de bedrijfsvoering.

In 2007 is gestart met een systematische borging van juridische kwaliteit. Inmiddels zijn we in de beheerfase aangeland met ondermeer de volgende blijvende activiteiten:

- Juridisch advies en juridische control is functioneel en in de persoon gescheiden, de centrale juridische adviesformatie is op sterkte en pro-actief dienstverlenend richting sectoren; de verhouding tot de juridische functie binnen de sectoren is helder; Het Juridisch Beraad is een vaste waarde bij het delen van juridische kennis en het ontwikkelen van vaardigheden;
- De implementatie van nieuwe wetgeving wordt tijdig geïnitieerd en waar nodig centraal begeleid;
- 'Incompany' cursussen via de HHW academie houden juridische medewerkers op het vereiste kennisniveau;
- Ondersteund door kwartaalrapportages en jaarverslagen wordt door het management gestuurd op het klacht- en bezwaarproces en de onderliggende (primaire) kwaliteit;
- Centrale juristen worden betrokken bij inhuur extern juridisch advies, waarbij de ambitie is steeds meer intern te doen en de (dure) externe juridische advisering tot het minimum te beperken;
- Juridische check van B&W adviezen.

De volgende activiteit die in 2012 op de planning stonden is gerealiseerd:

- Verdere uitbreiding van de juridische kennisbank op Hugo.

Hiermee komt voor alle medewerkers juridische informatie per onderwerp gelaagd (eerst kort en algemeen en bij behoefte verdere verdieping door doorverwijzingen) beschikbaar.

Integratie van de doelstellingen van juridische kwaliteitszorg met die van deregulering en 'pre-mediation' blijft een voortdurend streven.

Integriteit

Als uitkomst van een gezamenlijk nadenken over integriteit van organisatie en bestuur zijn in 2008 (RB2008-043 d.d. 27 mei 2008) de uitgangspunten voor integriteitbeleid verwoord en vastgesteld in het brondocument 'Elementen integriteit voor bestuur en ambtelijke organisatie van de gemeente Heerhugowaard'. Er is tevens een 'platform integriteit' ingesteld om zaken af te stemmen en mogelijke initiatieven te bespreken. Strategisch management (MT) en bestuur hebben voor de tweede keer een training morele oordeelsvorming gevolgd.

Eind 2011 is de basis van het integriteitbeleid verder versterkt door gefaseerd het personeel ook zo'n training aan te bieden. Daarmee gingen we ook in 2012 verder.

Het middelmanagement is eind 2011 gestart met het traject 'moreel leiderschap'.

In 2012 is de aanpak vervolgd met een trainingsdag voor het MT, een dialoog tussen MM en MT en een bijeenkomst voor uw Raad. Hiermee wordt voldaan aan het uitgangspunt van 'gelijk opgaan van bestuur en organisatie' bij de aanpak van integriteitbevordering.

Activiteiten die in 2012 zijn gerealiseerd zijn onder meer:

Digitale facturen.

- Traject moreel leiderschap middelmanagement afgerond;
- Simulatietraining MT;
- Training morele oordeelsvorming 6 groepen medewerkers.

Voor begin 2013 staan een sessie morele oordeelsvorming voor de raad en het MT op de agenda.

Kwaliteit van communicatie

De kwaliteit van onze communicatie ligt in de omgevingsbewustheid van onze medewerkers. Hiermee sluit het mooi aan op onze visie en de vaardigheden (omgevingsbewustzijn, meesterschap, eigenaarschap) die wij van onze medewerkers verwachten om klaar te zijn voor de toekomst. Voor communicatie betekent dit dat communicatie bij elke medewerker in het hart moet zitten. Niet alleen informatie geven, maar vooral ook luisteren en de dialoog stimuleren en, meer dan tot nu toe het geval is, de betrokkenen laten meedenken en beslissen.

We hebben de kwaliteit van communicatie ook gemeten en daarop baseerden we ons kader: 'omgevingsgericht: ken je in- en externe omgeving', 'participatie', 'communicatie in hart van beleid'.

Vanuit deze pijlers is de Heerhugowaardse communicatiedoelstelling:

'Communicatie zorgt ervoor dat beleid beter aansluit bij wat de omgeving nodig heeft en waar degenen die het aangaat gemakkelijk kennis van kan nemen'

Kortom communicatie zorgt voor een omgevingsgerichte organisatie.

In het verslagjaar zijn interne capaciteit en aandacht besteed aan:

- de introductie van de methodiek omgevingsbewust communiceren (Factor C) in de organisatie;
- een raadscommunicatieplan dat in februari 2013 door de raad is goedgekeurd;
- de evaluatie en aanpassing van het Communicatieberaad;
- communicatie over de nieuwe missie/visie van de organisatie;
- onderzoek naar een methodiek (Waarderend Vernieuwen) om de organisatie klaar te maken voor de veranderingen op het gebied van Sociaal Domein;
- de promotie van Heerhugowaard door samen met belanghebbende derden na te denken over gezamenlijke streefpunten op het gebied van City Marketing;
- een beleidsnota over het gebruik van Social Media.

Risicomanagement

In paragraaf B Weerstandsvermogen van deze jaarstukken staat de actuele stand van zaken rond het risicomanagement.

Onderzoeken ex artikel 213 a van de Gemeentewet

In 2003 is de 'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Heerhugowaard' (RB2003-122 d.d. 28 oktober 2003) vastgesteld. Deze verordening verplicht het college tot het periodiek verrichten van onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. In tegenstelling tot het onderzoek van de rekenkamer gaat het hierbij dus om zelfonderzoek.

De verordening gaat geactualiseerd worden. Gepland was dat deze actualisatie in 2012 zou plaatsvinden. Dat is niet gebeurd. Nagegaan wordt hoe de onderzoeken zoals bedoeld in artikel 213a van de Gemeentewet een toegevoegde waarde kunnen hebben voor de ontwikkeling van onze gemeente in die zin dat het niet zo zeer een controlerende functie achteraf stimuleert, maar een functie die aanvullende zekerheid geeft over de mate waarin de organisatie in control is (toekomstgericht). Nieuwe landelijke inzichten over het nut tot op heden van deze verordening worden hierbij betrokken. Het Rijk is voornemens artikel 213a van de Gemeentewet te laten vervallen, vanwege de twijfel die bestaat of de verplichte beleidsevaluaties een toegevoegde waarde hebben voor de controlerende rol van de raad.

In 2012 is door de rekenkamercommissie zijn de rapportages uitgebracht over de in 2011 gestarte evaluatieonderzoeken naar de voortgang op eerder uitgevoerde onderzoeken (*'Meten is weten 2007'* en *'Onderzoek naar de doeltreffendheid van het subsidiebeleid op het gebied van welzijn bij de gemeente Heerhugowaard'*). Daarnaast heeft de rekenkamer een onderzoeksbrief uitgebracht over de Blue Print woningen.

In tegenstelling tot het onderzoek van de rekenkamercommissie gaat het bij het onderzoek op grond van artikel 213a Gemeentewet om zelfonderzoek. Aanpak is dat de beperkt beschikbare onder-

zoekscapaciteit '*slim*' wordt ingezet. Dat houdt in dat er geen aparte onderzoekstrajecten worden opgesteld, maar dat wordt aangehaakt bij trajecten die toch al voorgenomen zijn.

In het verslagjaar is interne capaciteit en aandacht besteed aan:

- Sturing en beheersing van de budgetten bedrijfsvoering, mede in relatie met de bezuinigingen;
- Grip op gemeenschappelijke regelingen;
- (Verdere) voortzetting van de verbetering van de planning- en controlcyclus inclusief SISA en rechtmatigheid en grondexploitaties;
- Uitwerking van het sportbesluit;
- (Gemeentelijke) samenwerking;
- P(roject) I(nformatie) M(anagement);
- Benchmark ICT;
- D(e) N(ieuwe) A(anpak).

Paragraaf F. Verbonden Partijen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op verbonden partijen. Met verbonden partijen worden publiek of privaatrechtelijke organisaties bedoeld waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met bestuurlijk belang wordt bedoeld het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Een gemeente heeft een financieel belang wanneer deze middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/ of als financiële problemen bij verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Partijen waarbij de gemeente alleen een financieel risico loopt zijn opgenomen in de paragraaf B: '*Weerstandsvormogen*'. Partijen waarmee een bestuurlijk belang is gediend en waaraan geen juridisch afdwingbare verplichtingen kleven maken onderdeel uit van een programma.

In deze paragraaf passeren achtereenvolgens die partijen die volgens voorgaande definitie met de gemeente verbonden zijn. In overeenstemming met de voorschriften uit het BBV wordt voor elke verbonden partij ingegaan op:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- de beleidsrealisatie omtrent verbonden partijen.

De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer uit op gemeentelijke terreinen. In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen dan wel niet doeltreffend kan uitvoeren. De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden nagestreefd.

In onderstaande tabel is een overzicht van de verbonden partijen opgenomen welke volgens artikel 69 van het BBV verplicht is. Over de vertegenwoordiging van de gemeente in de gemeenschappelijke regelingen, verenigingen en stichtingen heeft de raad op 25 mei 2010 besloten (**RB2010-064**).

Op 11 november 2010 (**RB2010-131**) heeft de gemeenteraad in het kader van de ombuigingen besloten dat de gemeenschappelijke regelingen voor de jaren 2012 tot en met 2014 respectievelijk 5%, 7,5% en 10% dienen te bezuinigen.

Er hebben zich gedurende het boekjaar geen veranderingen voorgedaan in het belang dat de gemeente in de verbonden partijen heeft.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Financieel belang		Peildatum 1-1-2012		Peildatum 31-12-2012		Resultaat 2012
				Eénmalige bijdrage	Jaarlijkse bijdrage	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	
Gemeenschappelijke regelingen										
1.	Veiligheidsregio Noord- Holland Noord	Alkmaar	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeen- ten te boven gaan, ten be- hoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		571 (€ 10,98 per inwo- ner)	2.131	10.916	2.438	4.856	638
2.	GGD Hollands Noorden	Schagen	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeen- ten te boven gaan, ten be- hoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		875 (€ 16,83 per inwo- ner)	788	4.473	182	3.861	-/- 555
3.	Regionaal Historisch Cen- trum Alkmaar	Alkmaar	Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte taak tot beheer van het gemeente- archief.		192 (€ 3,69 per inwo- ner)	100	974	1)	1)	1)
4.	Verbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI)	Alkmaar	Het behartigen van het belang van de verwerking van de door de deelne- mende gemeenten inge- volgde de Afvalstoffenwet verkregen afvalstoffen.			24	598	1)	1)	1)

<i>Bedragen x € 1.000</i>											
Nr.	Naam	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Financieel belang		Peildatum 1-1-2012			Peildatum 31-12-2012		
				Eénmalige bijdrage	Jaarlijkse bijdrage	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	Vreemd vermogen	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	Vreemd vermogen
5.	Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)	Alkmaar	Het uitvoeren van de vernieuwde Wet Sociale Werkvoorziening vanaf 2008.		229 (€ 1.247,593)) per WSW-er)	1.533		6.292	223	6.186	-/- 762
6.	Recreatieschap Geestmerambacht	Haarlem	Als gemeenschappelijk openbaar lichaam invulling te geven aan: <ul style="list-style-type: none"> • Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; • het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; • het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het hiervoor geformuleerde. Het gebied is aangegeven in de regeling.		108	6.820		3.387	7.003	2.912	181
7.	Heerhugowaard en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier		Het saneren van ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Financieel belang		Peildatum 1-1-2012			Peildatum 31-12-2012		
				Eénmalige bijdrage	Jaarlijkse bijdrage	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	Vreemd vermogen	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	Vreemd vermogen
8.	Kaderregeling HAL-samenwerking		Het geven van uitvoering aan de VINEX-taakstelling 1995 - 2004	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vennootschappen met gemeentelijke deelname											
9.	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van de overheden.	n.v.t.	n.v.t.	1.897.000	134.563.000	2.752.000	139.476.000	332.000	
10.	NV Houdstermaatschappij GKNH (Gasbedrijf Kop Noord-Holland)	Amsterdam	Het beheren van de aandelen van de deelnemende gemeenten in de belegging NV NUON.	n.v.t.	n.v.t.			1)	1)	1)	
11.	Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord NV	Alkmaar	Optimale benutting van de economische potenties van Noord-Holland Noord door professionele uitvoeringskracht en versterking van de kernkwaliteiten van de regio, die moeten leiden tot extra autonome groei van arbeidsplaatsen in de regio en meer nieuwe vestigingen dan elders.		97	683	3.292	1)	1)	1)	

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Financieel belang		Peildatum 1-1-2012		Peildatum 31-12-2012		Resultaat 2012
				Eénmalige bijdrage	Jaarlijkse bijdrage	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	Eigen mogen	ver- vreemd vermogen	
Deelname in stichtingen										
12.	Stichting Papier Recycling Nederland	Hoofddorp	Het waarborgen van de uitvoering van het Convenant Verpakkingen II (hergebruik verpakkingsmateriaal vanuit milieu oogpunt).	n.v.t.	n.v.t.	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	

1) Ten tijde van het opmaken van paragraaf F Verbonden partijen (april 2013) waren deze gegevens (nog) niet bekend.

2) Het jaarverslag van de BNG wordt op 24 april 2013 gepubliceerd. Deze is na 24 april te vinden op de site van de BNG (www.bng.nl)

3) Dit bedrag is excl. De verrekening van de bijstorting van de gemeenten als gevolg van het negatieve rekeningresultaat 2012.

1. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord is een gemeenschappelijke regeling tussen dertig gemeenten in Noord-Holland Noord. De Veiligheidsregio NHN is officieel van start gegaan per 1 januari 2004.

Ontwikkelingen in 2012

De Veiligheidsregio NHN bestaat uit vier verschillende onderdelen: Ge-neeskundige hulpverlening Ongevallen en Rampen (GHOR),

Ambulancezorg, Veiligheidsbureau, Brandweertzorg en Meldkamer NHN.

In 2012 is ter concretisering van de ambitie uit december 2010 om in één van de 5 veiligste regio's van Noord-Holland te wonen een regionale integrale veiligheidsagenda 2012 - 2015 opgesteld. Het beleidsplan Veiligheidsregio Noord Holland Noord is in concept gereed en zal begin 2013 worden vastgesteld. De veiligheidsregio heeft per programma een vijftal speerpunten benoemd voor de verdere realisatie van de ambities. Over de acties die voortkomen uit deze speerpunten wordt in de jaarstukken 2012 van de Veiligheidsregio gerapporteerd. Deze jaarstukken zijn voor uw raad beschikbaar om daarover een zienswijze te geven.

De bezuinigingstaakstellingen voor 2012 bedroeg € 657.000. Hier- van heeft de Veiligheidsregio ca. € 200.000 nog niet gerealiseerd. Desondanks heeft de Veiligheidsregio een voordelig resultaat be- haald van € 638.000.

De vermogenspositie van de Veiligheidsregio is per 31 december 2012 positief. De Veiligheidsregio heeft een financiële buffer (voor resultaatbestemming 2012) van € 1.770.000 (bestaande uit een algemene reserve van € 631.000 en bestemmingsreserves van € 1.139.000)

De Veiligheidsregio heeft in 2012 tijd en energie geïnvesteerd in de op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's verplichte regionali- sering per 1 januari 2014. De informatievoorziening door de Veilig- heidsregio hierover baart ons zorgen. Wij doen er zoveel mogelijk aan om vinger aan de pols te houden

2. GGD Hollands Noorden

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De GGD Noord-Kennemerland is per 1 april 2007 opgegaan in de nieuwe gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden, die ontstaan is uit een opschaling van de drie GGD-en in Noord- Holland Noord. Het betreft een samenwerkingsverband van 19 gemeenten in Noord-Holland Noord.

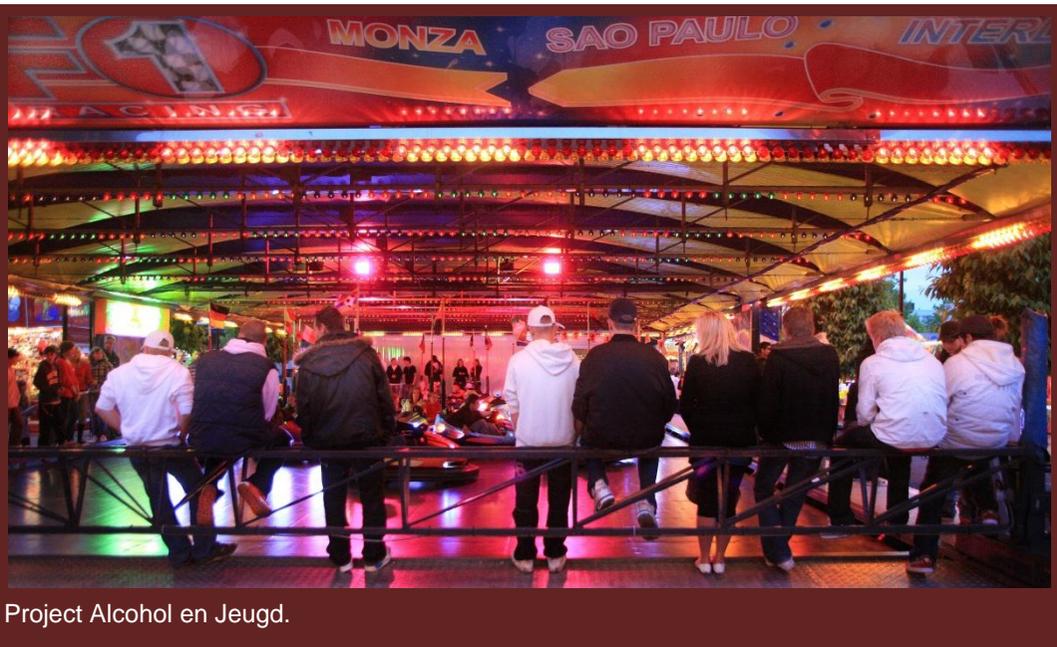
Ontwikkelingen in 2012

Ook het jaar 2012 heeft bij de GGD in het teken gestaan van de bezuinigingen. Hoewel de GGD maatregelen heeft genomen om de door de gemeenten opgelegde taakstelling te realiseren is dat niet volledig gelukt.

Het rekeningresultaat over 2012 is € 555.000 negatief. Na afboe- king van dit rekeningresultaat resteert een algemene reserve van € 9.000. Deze is onvoldoende groot om (toekomstige) tegenvallers zelf op te vangen. Weliswaar heeft de GGD nog een tweetal be- stemmingsreserves op de balans staan, maar deze zijn beklemd.

De belangrijkste reden van dit negatieve rekeningresultaat is, zoals gezegd, het niet volledig kunnen realiseren van de gemeentelijke taakstelling. De belangrijkste oorzaak daarvan is de samenstelling van de lasten van de GGD. Deze bestaan voor 70% uit personele kosten. Hoewel inspanningen zijn gepleegd is het nog niet gelukt om alle boventallig geraakte medewerkers naar ander werk te be- geleiden. Het gevolg daarvan is dat deze de exploitatie van de GGD blijven belasten.

Het dagelijks bestuur heeft in januari 2013 aan de gemeenten een brief gestuurd waarin zij toezeggen de door de gemeenten opge- legde bezuinigingen te realiseren, maar dat dat alleen niet lukt in het tempo waarin dat door de gemeenten is gevraagd. In de Voor- jaarsnota 2013 is om die reden een budgetaanvraag opgenomen.

Project Alcohol en Jeugd.

In juli 2012 zijn de medewerkers van consultatiebureaus van de thuiszorgorganisaties in dienst gekomen van de GGD. Dit in overeenstemming met de afspraken die daarover al in 2009 werden gemaakt. Hiermee is de integratie van 0- 4 jarigen zorg bij de GGD afgerond. De jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar was al sinds 2010 onderdeel van de GGD, maar de medewerkers maakten nog deel uit van een aparte stichting.

Daarnaast is veel inspanning verricht bij de ondersteuning van de gemeenten bij het opstellen van het lokaal gezondheidsbeleid. Dat beleid moet medio 2013 door alle gemeenteraden zijn vastgesteld.

Voor de concrete verantwoording over de acties en speerpunten 2012 van GGD Hollands Noorden wordt verwezen naar de jaarstukken 2012. Daarin is per programma verantwoording afgelegd. Tevens is in een aparte bijlage een doelrealisatie opgenomen.

3. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het RHCA is een samenwerkingsverband van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft/ De Rijk, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) doet mee op basis van een convenant tussen het RHCA en HHNK. Het RHCA is per 1 juli 2003 gestart.

Ontwikkelingen in 2012

Een groot deel van de taken van het RHCA zoals overbrenging van archieven, behoud, beheer, toezicht (inspectie), beschikbaarstelling zijn wettelijke taken, zoals voorgeschreven in de 'Archiefwet'.

In 2012 is gestart met de bouw van het nieuwe depot. Dat zal in het voorjaar van 2013 in gebruik genomen worden.

In 2012 heeft de samenwerking met historische verenigingen en erfgoedinstellingen (het ontsluiten van de gedigitaliseerde bronnen) veel aandacht gekregen. Ook wordt er samengewerkt met regionale en landelijke initiatieven om meer van de digitale informatie aan te bieden in een bredere context. Daarnaast werd in 2012 een groot aantal bronnen gedigitaliseerd, die ook al via de website van

het archief te raadplegen zijn. Voor de historische vereniging Heerhugowaard heeft een lezing plaatsgevonden. Ook heeft in 2012 een archiefinspectie in Heerhugowaard plaatsgevonden en wordt het vervangingstraject begeleid.

Verder is in 2012 overeenstemming bereikt over de hoogte van de bijdrage van Heerhugowaard aan het RHCA vanaf 2013. Hiermee is een einde gekomen aan de discussie over hoogte van de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Heerhugowaard aan het RHCA en hoefde de motie van de raad om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk was om uit het RHCA te treden en tegen lagere kosten een eigen archief op te zetten niet verder te worden uitgevoerd. Het college is tevreden met het bereikte resultaat en is van mening dat de dienstverlening door het RHCA en de gemeentelijke bijdrage meer met elkaar in overeenstemming zijn.

4. Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Openbaar Lichaam Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI) is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten in de regio Noord-Kennemerland.

De VVI is aandeelhouder van de NV Huisvuilcentrale (HVC). Van de in totaal 2.656 uitgezette aandelen zijn er 529 stuks in bezit bij de VVI gemeenten. De gemeente Heerhugowaard beschikt over

82,37 aandelen. Het totaal aantal aandelen kan jaarlijks wijzigen, omdat toewijzing van aandelenpakketten plaatsvindt op basis van het aantal inwoners van de VVI-gemeenten.

De HVC is in eigendom van 48 gemeenten en 6 waterschappen.

Ontwikkelingen in 2012

Op zaterdag 10 november organiseerde de HVC bij de warmtekracht energiecentrale in Heerhugowaard. In totaal kwamen hier meer dan 400 inwoners van wijken Zuidwijk en Huijgenhoek op af. In 2012 werd het eerste miljoen kuub groen gas in de vergistingsinstallatie van de HVC gerealiseerd. In deze installatie wordt gas uit het GFT-afval geproduceerd. Het gas wordt geleverd aan huishoudens.

In 2012 vonden er twee aandeelhoudersvergaderingen van de HVC plaats, op 5 juli en op 6 december.

2012 stond in het teken van de discussie rondom de strategie en de toekomst van de HVC.

In de aandeelhoudersvergadering van 5 juli jl. is de discussienota HVC van 'afval naar grondstoffen & energie' voorgelegd. Daarin is, om een afweging te kunnen maken welke financieringsmogelijkheden passen bij de activiteiten van de HVC, een viertal typologieën voorgesteld. Op basis van de criteria die horen bij het type kunnen de activiteiten worden ingedeeld en de financieringsvorm worden geselecteerd.

Daarbij geldt dat projecten uit de categorie 1 en 2, die voldoen aan de (financiële, juridische, technische en risico) kaders, met een investeringsbedrag van minimaal € 10 miljoen te allen tijde moeten worden voorgelegd aan de aandeelhoudersvergadering. Waarbij geldt dat alleen indien het draagvlak 100% is sprake kan zijn van een collectieve garantstelling door de aandeelhouders. Voor de typologieën 3 en 4 geldt dat het om individuele verzoeken van aandeelhouders gaat, waarbij de overige aandeelhouders geen risico lopen.

In de aandeelhoudersvergadering van 6 december is besloten om (met instemming van het VVI) de strategie van de HVC zowel financieel als wat betreft (risico) analyse van de afvalmarkt, extern te laten toetsen. Mede via een klankbordgroep worden de aandeelhouders betrokken bij dit proces. In de klankbordgroep is de VVI vertegenwoordigd.

Aanleiding voor deze externe toets is onder andere de berichtgeving over de externe financieringsmogelijkheden van de HVC welke door de afname van het eigen vermogen ultimo 2011 én de aangescherpte regelgeving door banken (Basel) lastiger zijn geworden

Garantstellingprovisie

De aandeelhouders staan in overeenstemming met artikel 9 van de Ballotageovereenkomst garant voor de leningen van de HVC en de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde financieringsstructuur. De aandeelhouders van HVC hebben in het strategisch plan afgesproken dat jaarlijks een garantstellingprovisie van 1% over de gegarandeerde leningen per 1 januari van het betreffende boekjaar wordt uitgekeerd. De stand volgens de begroting HVC van de gegarandeerde leningen per 1 januari 2012 bedraagt € 616 miljoen.

Het totale bedrag van de garantstellingprovisie 2011 voor de VVI bedraagt in 2012 € 1.189.403. De gemeente Heerhugowaard heeft op basis van een verdeling naar rato van de inwoneraantallen een garantstellingprovisie van € 177.539 ontvangen.

Dividend

In 2012 is over het boekjaar 2011 geen dividend uitgekeerd. Dit is het gevolg van het feit dat bij de bepaling van het dividend de in het boekjaar uitgekeerde garantstellingprovisie en dividend samen maximaal 40% van het netto resultaat van het boekjaar bedraagt. De garantstellingprovisie is groter dan 40%.

5. Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft- De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer.

Ontwikkelingen in 2012

In 2012 is het WNK in slecht weer gekomen.

Het rekeningresultaat 2012 is € 1.224.000 negatief. Dit verlies is nog groter dan uw raad is medegedeeld (€ 1.000.000) in de commissie MO van 7 november 2012. Over het extra verlies dat ten opzichte van november 2012 is opgetreden heeft het WNK niet eerder mededelingen gedaan.

Door dit rekeningresultaat is de algemene reserve volledig uitgeput zijn de deelnemende gemeenten verplicht bij te storten. Het betreft een bedrag van € 462.000 voor de regio. Het aandeel van Heerhugowaard bedraagt € 94.000. De oorzaken van dit negatieve rekeningresultaat zijn:

- De omzetafspraken re-integratie zijn niet nagekomen door het krimpende participatiebudget;
- De doelomzet die was afgesproken in de Visienota 2009 - 2013 is niet gerealiseerd.

Crisisoefening van 21 november 2012.

Een uitgebreide toelichting op de jaarstukken 2012 wordt separaat aan uw raad voorgelegd.

In 2012 is veel tijd en energie gestoken in de voorbereiding van de vorming van een intergemeentelijke sociale dienst (ISD), waarin het WNK een grote rol speelt. Het voorstel is om de nieuwe ISD op

te nemen in de bestaande gemeenschappelijke regeling WNK. Over de voortgang van dit proces is uw raad tussentijds geïnformeerd. Op 13 maart 2013 is een presentatie gegeven door de projectgroep aan de deelnemende raden

6. Recreatieschap Geestmerambacht

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Recreatieschap Geestmerambacht is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alkmaar (36%), Bergen (1,1%), Heerhugowaard (18%), Langedijk (9,6%) en de Provincie Noord-Holland (35,3%).

Ontwikkelingen in 2012

In 2012 is voortgang geboekt in het herdefiniëren van het uitbreidingsplan van het Geestmerambacht. Daarover zijn de bestuurders en raadsleden via twee bijeenkomsten op de hoogte gebracht. In 2013 zullen de veranderingen uitgewerkt worden in concrete voorstellen.

De Provincie heeft aangegeven uit het Recreatieschap te willen treden. De reden die de Provincie daarvoor aanvoert is dat de gemeenten in de regio zelf in staat zijn het recreatieschap verder te ontwikkelen. In 2013 start het onderzoek naar de voorwaarden waaronder de Provincie kan uittreden.

In 2012 heeft de gemeente Heerhugowaard samen met het schap gewerkt aan de eigendomsoverdracht van het Park van Luna. De overdracht heeft in 2013 plaatsgevonden.

De bezuinigingen op de begroting van het schap zijn geëffectueerd.

7. Gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is de lichtste vorm van samenwerkingsverband op basis van de 'Wet Gemeenschappelijke Regelingen' tussen de gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De regeling is op 19 juli 2005 van kracht geworden. Gemaakte kosten worden over en weer verrekend.

Ontwikkelingen in 2012

Deze gemeenschappelijke regeling is in het leven geroepen om ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied te saneren. In 2012 hebben geen activiteiten in dit kader plaatsgevonden. Als gevolg van de realisatie van De Draai zullen afvalwaterlozingen in het gebied langs de Westdijk gesaneerd moeten worden. Hetzelfde geldt voor Broekhorn.

De gemeenschappelijke regeling blijft bestaan voor het geval de noodzaak in de ontwikkelingsgebieden zich voordoet.

8. Kaderregeling HAL-samenwerking

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk en is de lichtste vorm van samenwerkingsverband op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De regeling is in 1991 van kracht geworden.

Clënten van Philadelphia en Esdée-Reiaersdaal krijgen een kookcursus.

Ontwikkelingen in 2012

Per 1 januari 2005 is het projectbureau HAL opgeheven. De kaderregeling is na die datum 'werkloos' blijven bestaan. Er hebben in 2012 geen ontwikkelingen plaatsgevonden binnen de kaderregeling.

9. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is aandeelhouder van de bank NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de BNG aandelen van de gemeente. 50% van de aandelen is in bezit van gemeenten en provincies. De andere 50% heeft het Rijk in bezit.

Heerhugowaard heeft 9.789 aandelen met een nominale waarde van € 2,50.

Dividend

In 2012 is over het boekjaar 2011 dividend uitgekeerd ter grootte van € 11.257.

Op 4 maart 2013 heeft de BNG haar jaarcijfers over 2012 gepubliceerd. In het persbericht meldt de BNG ruimschoots aan haar rendementsdoelstelling te hebben voldaan. Ook de triple A-status van

de bank is herbevestigd. De bank keert evenals over 2011 ook 25% van het resultaat 2012 uit als dividend.

10. NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord Holland (GKNH)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is samen met 27 andere gemeenten aandeelhouder van de NV Houdstermaatschappij GKNH.

Het totaal aantal aandelen bedraagt 4.646. Heerhugowaard heeft 327 aandelen.

Dividend

De houdstermaatschappij was in bezit van een aandelenpakket van 3,03% van het totaal aantal aandelen NUON.

Op 3 juni 2009 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) van de houdstermaatschappij in meerderheid besloten in te stemmen met de verkoop van dit aandelenpakket. Vervolgens is door de AvA van NUON in juni 2009 besloten over te gaan tot verkoop van het aandelenpakket NUON aan het Zweedse Vattenfall. De verkoopopbrengst bedroeg voor Heerhugowaard in totaal ruim € 18 miljoen. De eerste (49%) en tweede (15%) tranche zijn in 2009 respectievelijk 2011 uitgekeerd. De overige 36% wordt in 2013 en 2015 overgedragen en uitgekeerd.

In overeenstemming met het raadsbesluit over de reserve beheer en sociale structuur (RB2010-120 d.d. 11 november 2010) wordt

de verkoopopbrengst van de aandelen toegevoegd aan deze reserve.

In 2012 is dividend ontvangen ter grootte van € 580.550.

11. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is samen met de provincie Noord-Holland, de Kamer van Koophandel en de gemeenten in Noord-Holland Noord aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV. Het ontwikkelingsbedrijf is in 2006 opgericht en 1 januari 2007 van start gegaan.

Heerhugowaard bezit 1.000 aandelen met een nominale waarde van € 1,00.

Daarnaast betaalt de gemeente een jaarlijkse bijdrage.

Ontwikkelingen in 2012

2012 heeft in het teken gestaan van het onderzoek naar de voortzetting van de activiteiten van het ontwikkelingsbedrijf in de toekomst zonder overheidsbijdragen. De commissie Middelen van 3 december 2012 is door de wethouder geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. de transitie van het ontwikkelingsbedrijf. In deze algemene vergadering van aandeelhouders van 21 december is gevraagd in te stemmen met het Jaarplan 2013 en de wijziging van de statuten. Ook heeft aansluitend aan deze vergadering een informeel overleg voor aandeelhouders plaatsgevonden over de

transitie van het ontwikkelingsbedrijf. Doel van dit overleg was de aandeelhouders te informeren over de stand van zaken van de overeenkomst welke het transitieproces van het Ontwikkelingsbedrijf zal moeten inluiden. De vragen die tijdens deze bijeenkomst door de aandeelhouders zijn beantwoord zijn:

- Welke wijze van subsidieverstrekking is in de toekomst gewenst?
- Op welke wijze worden de kosten, vooruitlopend op de subsidieverstrekking gefinancierd?

Heerhugowaard heeft al eerder het besluit genomen de bijdrage aan het Ontwikkelingsbedrijf NHN te beëindigen per 1 januari 2014. Door deze transitie is dat besluit mogelijk niet wenselijk. In de Voorjaarsnota 2013 zal de deelname van Heerhugowaard aan het toekomstige ontwikkelingsbedrijf als discussiepunt worden opgenomen

12. Stichting Papier Recycling Nederland (PRN)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De stichting is de uitvoeringsorganisatie van het papiervezelconvenant. Dit convenant is afgesloten tussen het ministerie van VROM, stichting HeDra (hergebruik drankenkartons) en de VNG. Heerhugowaard is in 2005 toegetreden.

Ontwikkelingen in 2012

In 2010 hebben de VNG en PRN de afspraken verlengd. De looptijd van het vierde papiervezelconvenant is van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014. Met dit convenant is gegarandeerd dat zodra de opbrengst voor oud papier en karton zakt onder de verwerkingskosten tot een vergoeding door de stichting wordt overgegaan.

In 2012 is dat niet het geval geweest

Leerlingen van de Johannes Bosco en het Clusius College op maatschappelijke stage.

Paragraaf G. Grondbeleid

Nieuwe bewoners van de wijk De Draai signeren de eerste paal van de nieuwe woonwijk.

Algemeen

Door de economische situatie en de ongewisse woningmarktsituatie staan de grondexploitaties sterk onder druk. Dit is een landelijk gegeven waar ook Heerhugowaard niet aan ontkomt. Uit door Deloitte verricht onderzoek blijkt dat gemeenten meer dan 4 miljard aan tegenvallers hebben verwerkt door het nemen van verliezen en afwaardering van gronden.

Grootste probleem bij ons is de onzekerheid over het afzettempo in combinatie met de prijsontwikkeling. Vooral in De Draai en De Vaandel merken we hiervan de effecten. Dit merken we ook in Heerhugowaard Zuid maar de grondexploitatie biedt daar tot nu toe ruimte om tegenvallers op te vangen. We moeten er de komende maanden echter wel aandacht aan besteden vanwege de sterk veranderende marktperspectieven. Dit geldt ook voor de verdere ontwikkeling van het Stadshart.

Vooralsnog hebben De Draai en De Vaandel veel aandacht gevraagd. We hebben daar immers de afgelopen jaren flinke hoeveelheden grond gekocht. Hoe langer het duurt voor we de gronden verkopen, hoe meer rente wordt bijgeschreven op de grond. De boekwaarde van de grond loopt zo steeds hoger op waardoor het problematischer wordt om die waarde uiteindelijk ook weer geheel terug te verdienen.

De waarde staat nog verder onder druk omdat ook de ingerekende verkoopprijs van de grond zeer twijfelachtig is. In De Draai omdat de

prijzen van woningen al enige jaren dalen wat zijn doorwerking heeft op de onderliggende grondprijzen. In De Vaandel omdat de investeringsbereidheid van bedrijven beperkt is en de grondprijs nog meer dan voorheen een belangrijke factor wordt in de locatiekeuze.

In het '*slagveld*' van grondexploitaties waar veel gemeenten mee te kampen hebben heeft de commissie BBV de regelgeving rond grondexploitaties stevig aangescherpt. In de notitie Grondexploitaties (bijgesteld) (februari 2012) zijn stellige uitspraken en aanbevelingen gedaan over de grondexploitaties en de verwerking in begroting en jaarrekening. In de beoordeling van de financiële situatie hanteren accountants deze notitie als kader.

Los van wat de commissie BBV stelt en aanbeveelt is het uiteraard in het belang van de gemeente Heerhugowaard dat we de situatie in de grondexploitaties zo goed mogelijk beheersen. In de herziening van de grondexploitaties is uitgangspunt dat we een behoedzame verwachting van de resultaten neerleggen. Die is tot stand gekomen met de kennis van nu en in de wetenschap dat over landelijke en Europese ontwikkelingen veel onzeker is.

We sluiten niet de ogen voor de overblijvende risico's. Voor de korte termijn zitten die vooral in het afzettempo. Zowel in De Draai als De Vaandel rekenen we met een tempo dat voor onze begrippen laag is. Het is echter de vraag of we hiermee op het goede spoor zitten of dat het tempo nog verder inzakt door voortdurende,

niet te beïnvloeden onzekere financieel-economische omstandigheden. Die vraag is pas over enige tijd te beantwoorden.

We rekenen ook met verwachtingen over een periode van 15 jaar (De Draai) en langer (De Vaandel). Dit is niet zonder risico's. Over de voorspellende waarde, zowel in positieve als in negatieve zin, is pas achteraf en op langere termijn echt een oordeel te geven.

Bij de financiële verwerking van de herzieningen van de grondexploitaties zijn de aanbevelingen en stellige uitspraken van de commissie BBV als uitgangspunt genomen. Dat geldt ook voor de waardering van gronden buiten grondexploitatie (ook genoemd: niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)). Waar nodig hebben herwaarderingen plaatsgevonden. Naar aanleiding van de aanbevelingen nemen we ook gronden uit de NIEGG en verplaatsen we ze naar de materiële vaste activa (mva).

Voor een overzicht van de getroffen voorzieningen en afwaarderingen wordt verwezen naar de MPG 2013 en de bij de verantwoording van de afgesloten complexen en de in exploitatie zijnde complexen in deze paragraaf G.

Op 27 maart 2013 is de raad geïnformeerd over de stand van zaken en de voorgestelde en reeds genomen maatregelen om de situatie in de grondexploitaties te beheersen. Op 23 april 2013 neemt de raad hierover verschillende besluiten.

De sterk veranderende situatie vraagt veel aandacht. We zoeken de oplossingen binnen de kaders van de 24 juni 2008 (RB2008-074) vastgestelde nota 'Grondbeleid 2008: Grond onder de voeten', en de 26 mei 2009 (RB2009-045) vastgestelde nota 'Grondprijnsbeleid 2009: Prijsvorming op gegronde basis'. Deze kaders zijn inmiddels aangevuld met de notitie Grondexploitaties (bijgesteld) van de commissie BBV. De kaders bieden voldoende ruimte

Verkoopmanifestatie De Draai.

en aanleiding om naar solide en creatieve oplossingen te zoeken en om in te spelen op de wijzigende omstandigheden. Vanwege de complexiteit van de vraagstukken en de onvoorspelbaarheid van de omstandigheden is het op dit moment niet verstandig om de 'eigen' kaders van het grondbeleid van de raad te herzien zoals eerder wel aangekondigd. De huidige turbulente situatie vraagt om een zekere flexibiliteit die de huidige kaders in voldoende mate bieden.

In de raadsvergadering van 24 juni 2008 (RB2008-074) is de nota 'Grondbeleid 2008: Grond onder de voeten' vastgesteld. Deze nota grondbeleid is de basis voor een transparante werkwijze voor de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van het grondbeleid en het daarbij behorende financiële kader.

De nota 'Grondbeleid 2008' is eveneens de basis voor deze verplichte paragraaf G. 'Grondbeleid'. Hierin wordt beknopt het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering hiervan weergegeven.

De paragraaf G. 'Grondbeleid', de verslaglegging in de grondbedrijf complexen en de bij deze paragraaf gevoegde tabellen bieden inzicht in:

- De gemeentelijke doelstellingen van het ingekaderde gemeentelijk grondbeleid en de werkwijze hierin.
- De ontwikkelingen in ruimtelijke en financiële zin in de grondexploitaties.

Grondbeleid

Grondbeleid is een sturingsmiddel voor de gemeente. Het gaat bij dat beleid om het stimuleren of uiteindelijk afdwingen van gewenst gebruik van grond door de inzet van de instrumenten die de gemeente hiervoor beschikbaar heeft.

Het gewenst gebruik van grond wordt ontleend aan de doelen die zijn opgenomen in de raadsprogramma's en in de daaraan ten grondslag liggende beleidsnotities op het gebied van wonen, economie, maatschappelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer, et cetera. De werking van het grondbeleid heeft voornamelijk effect op de doelstellingen die zijn opgenomen in het Coalitieakkoord 2010-2014 april 2010 onder 'Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving'.

Het gemeentelijk beleid is een actief grondbeleid, indien een actief grondbeleid niet mogelijk is wordt passief (faciliterend) grondbeleid voorgestaan.

Aan de basis van het grondbeleid liggen onder andere de kaderstellende beleidsnota's 'Structuurvisie 2020' (actualisatie van het 'Structuurbeeld 2005 - 2015' (RB2011-076), vastgesteld in de raad van 27 september 2011, en de 'Bouwstenen Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard' en de 'Woningbehoefte' (beide raad februari 2004) ten grondslag.

Grondprijsbeleid

Omdat grond een schaars onroerend goed is en dus een behoorlijke waarde kan vertegenwoordigen, moet afgewogen worden wat we met die grond willen en hoe we een gewenst optimaal gebruik in ruimtelijke en financiële zin kunnen realiseren.

Om dit optimale gebruik, in financiële zin, te kunnen realiseren loopt synchroon aan het vastgestelde grondbeleid het grondprijsbeleid. Het grondprijsbeleid is een uitgewerkt onderdeel van het grondbeleid en wordt evenals het grondbeleid vastgesteld door de gemeenteraad.

In de raadsvergadering van 26 mei 2009 (RB2009-045) is de nota '*Grondprijsbeleid 2009: Prijsvorming op gegronde basis*' vastgesteld. In deze nota grondprijsbeleid worden de methodes om te komen tot de grondprijzen, de grondprijzen voor de belangrijkste ruimtelijke functies en de wijze van aanpassing hierin in de gemeente Heerhugowaard beschreven.

Uitgangspunt voor de bepaling van de grondprijzen is dat de uitgifte van gronden tegen marktconforme (grond)prijzen plaats vindt, waar-

bij het netto resultaat ten gunste komt van de grondexploitaties, producten of reserves, tenzij hierover expliciet anders wordt besloten.

Verwerving

Bij de uitvoering van een actief gemeentelijk grondbeleid wordt voor de verwerving van gronden gebruik gemaakt van de volgende instrumenten:

- Minnelijke verwerving;
- Bouwclaimmodel;
- Wet Voorkeursrecht Gemeente (WVG);
- Onteigening.

Hierdoor kunnen gronden worden verworven die het mogelijk maken om onze doelstellingen te realiseren.

Strategische verwerving is eveneens onderdeel van een actief grondbeleid.

Strategische verwervingen vinden plaats in gebieden waarvoor nog geen enkel planologisch kader of een visie voor handen is. De gemeente wil in die gebieden een grondpositie hebben en verwerft gronden en gebouwen met het oog op de te verwachten mogelijkheden voor ontwikkeling en herontwikkeling van deze gebieden, of als ruilobject.

In de nota '*Grondprijnsbeleid 2009: Prijsvorming op gegronde basis*' is hiervoor voor het eerst een budget beschikbaar gesteld van € 2,5 miljoen met een daarbij behorend kader.

De waarde van de strategische aankopen, die vanaf dit jaar worden verantwoord binnen de materiele vaste activa, bedraagt per 1 januari 2013 € 507.000. (in het vervolg van deze paragraaf G wordt nader ingegaan op deze mutatie).

Risico's die worden gelopen bij strategische verwerving, bijvoorbeeld ten aanzien van waardering, ontwikkeling, planning, programmering en afzet, worden gemonitord en betrokken bij Paragraaf B '*Weerstandsvermogen*'.

Gronduitgifte

De laatste stap in de vastgoedkolom bij grondexploitatie is de uitgifte van grond. De functiegerelateerde uitgifte- of verkoopprijs bepaalt voor het overgrote gedeelte het totaal aan opbrengsten en daarmee

Bouw eerste woningen De Draai.

ook voor een groot gedeelte het resultaat van de vastgestelde grondexploitaties.

Vooraf bij de in exploitatie zijnde gebieden (bestemmingsplannen) is het van groot belang goede prijsonderhandelingen te voeren. De resultaten daarvan zijn van belang voor het uiteindelijke resul-

taat van de opbrengstbudgetten en de voorgestane kwaliteit in de verschillende functies. Onderhandelingen over de gronduitgifte worden gevoerd op basis van de prijzen en kaders die onderdeel zijn van de nota '*Grondprijnsbeleid 2009: Prijsvorming op gegronde basis*' d.d. 26 mei 2009 (RB2009-045).

Gronduitgifte voor de verschillende functies kan op de volgende wijzen plaats vinden:

- verkoop van kavels;
- optieverlening;
- gronduitgifte bij projectmatige bouw;
- erfpacht;
- interne overdracht (tussen gemeentelijke diensten); en
- verhuur.

Uitgangspunt is dat alle vormen van gronduitgifte in principe worden opgehouden.

Kostenverhaal

Bij actief grondbeleid ontstaat de mogelijkheid om naast de kosten voor het bouwrijpmaken van de uit te geven kavels ook de kosten voor de aanleg en inrichting van de openbare buitenruimte en de afdracht voor bovenwijkse voorzieningen bij de verkoopopbrengsten van bouwgrond te betrekken.

Er zijn situaties denkbaar waarin de gemeente geen actief grondbeleid kan of wil voeren. De desbetreffende (grond)eigenaren worden dan als zelfstandig realisator aangemerkt en er is geen vrijwillige verwerving of onteigening mogelijk. De gemeente zal dan toch proberen de door haar gemaakte kosten zo optimaal mogelijk te verhalen.

Het verhalen van kosten voor de aanleg van openbare voorzieningen kan op de volgende manieren plaats vinden:

- gronduitgifte;
- exploitatieovereenkomst (privaatrechtelijke overeenkomst);
- samenwerking (publiek/private samenwerking);
- grondexploitatiewet via exploitatieplan (publiekrechtelijk).

Financieel management

Het is van een steeds groter wordend belang om in een vroeg stadium, namelijk de fase van het strategisch beleidsniveau, inzicht te krijgen in de financiële gevolgen van voorgestane ruimtelijke ontwikkelingen en het ruimtelijk beleid hierin. Dit inzicht wordt verkregen door het doen van aannames en gebruik te maken van kentallen.

Hoe dichter de ruimtelijke ontwikkelingen en het ruimtelijk beleid bij de daadwerkelijke uitvoering komen, des te reëler en nauwkeuriger worden de becijferingen. Deze becijferingen vormen het fi-

nancieel kader op hoofdlijnen. Dit kader wordt bestuurlijk (college en gemeenteraad) vastgesteld. Daarmee wordt voorkomen dat er met afwijkende (financiële) ambities wordt gewerkt bij de nadere uitvoering van die ruimtelijke ontwikkelingen.

De financiële crisis heeft behoorlijke wijzigingen in de pijlers van de grondexploitatie namelijk Planning, Programmering en Prijs tot gevolg gehad en dus uiteindelijk voor de betreffende grondexploitaties. Daarnaast heeft toepassing van de bepalingen opgenomen in de notitie Grondexploitaties (bijgesteld) van de Commissie BBV (februari 2012) plaatsgevonden. Resultaat hiervan is dat in de jaarrekening 2012 voorzieningen voor verwachte verliezen zijn getroffen en dat er een afwaardering op de in voorraad zijnde gronden plaats heeft gevonden.

Voor de uitgangspunten over de reserves voor grondexploitaties in relatie tot de risico's, getroffen voorzieningen en afwaarderingen wordt verwezen naar Paragraaf B. '*Weerstandsvormogen*' in deze jaarrekening.

De verantwoording over en het jaarlijks inzicht in het gevoerde grondbeleid en de daarvoor beschikbare grondexploitaties worden ook jaarlijks bij de Voorjaarsnota aan de raad voorgelegd in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG).

Verloop van de grondcomplexen in exploitatie

In deze paragraaf is per complex een korte toelichting op hoofdlijnen gegeven. Tevens is een tabel opgenomen, die financieel inzicht verschaft in het verloop van de complexen in exploitatie. Voor een uitgebreide toelichting per complex wordt verwezen naar de Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2013 (MPG), die net als vorig jaar gelijktijdig met de jaarstukken en Voorjaarsnota zal worden aangeboden.

De MPG geeft voor de grondbedrijfcomplexen vooral inzicht in:

- de huidige financiële situatie per complex en getotaliseerd,
- de inhoudelijke programma's;
- de verwachte resultaten per complex en getotaliseerd;
- de risico's;
- winst- en verliesnemingen;
- ruimtegebruik; parameters.

<i>Bedragen x € 1.000</i>										
Complex	Boek- waarde 31-12-2011	Boek- waarde 31-12-2012	Prognose resultaat jaarstuk- ken 2012 NCW per 31-12-2012	Resultaat op eind- waarde	Verwachte einddatum exploitatie	Nog te rea- liseren op- brengsten gecumu- leerd en geinde- xeerd excl. renteop- brengst	Nog te maken kosten gecumu- leerd en geinde- xeerd excl. rentekos- ten	Rentesal- do	verlies- of winstne- ming (in boekwaar- de ver- werkt)	Mutatie verlies voorzie- ning
Actief grondbeleid										
G.749 Zandhorst III	440	250	668	668	31-12-13	664	250	4	102	
G.763 De Horst e.o.	613	540	415	446	31-12-14	730	823	-1		
G.769 Recreatie- gebied HHW-Zuid	439	198	11	12	31-12-13	0	189	3	250	
G.771 De Vaandel	-21.771	-13.559	-3.000	-5.280	31-12-28	36.180	20.548	-7.353		-3.000
G.780 De Draai	-43.966	-45.852	-7.200	-12.670	31-12-28	162.778	102.472	-27.124		2.800
G.800 HHW-Zuid (Stedelijk gebied)	-10.526	-10.512	2.118	2.912	31-12-21	31.872	16.696	-1.752		
G.842 Stadshart	-5.472	-6.239	1	2	31-12-22	10.011	3.417	-353		
G.850 Beveland	233	205	879	911	31-12-13	933	230	3		
G.851 Westpoort	-5.093	-5.528	274	304	31-12-15	19.408	13.313	-263		
Subtotaal	-85.103	-80.497	-5.834	-12.695		262.576	157.938	-36.836	352	-200

<i>Bedragen x € 1.000</i>										
Complex	Boek- waarde 31-12-2011	Boek- waarde 31-12-2012	Prognose resultaat jaarstuk- ken 2012 NCW per 31-12-2012	Resultaat op eind- waarde	Verwachte einddatum exploitatie	Nog te rea- liseren op- brengsten gecumu- leerd en geinde- xeerd excl. renteop- brengst	Nog te maken kosten gecumu- leerd en geinde- xeerd excl. rentekos- ten	Rentesal- do	verlies- of winstne- ming (in boekwaar- de ver- werkt)	Mutatie verlies voorzie- ning
Passief grondbeleid										
G.733 Middenweg 30	0	3	0	0	30-12-13	0	3	0		
G.753 Broekhorn	-11.339	-11.376	0	0	31-12-13	11.688	0	-312		
G.765 Project Noordereiland	66	61	57	57	31-12-13	0	5	1		
G.782 Hugo Oord; fase Woonwaard	0	0	0	0	31-12-15	573	573	0		
G.785 Olmenlaan	230	18	-111	-115	31-12-13	10	139	-4		109
G.786 Tamarix- plantsoen	1.254	1.282	291	349	31-12-16	200	1.323	190		
G.787 Poort Half- weg	346	-35	26	27	30-03-14	180	120	2		
Subtotaal	-9.443	-10.047	263	318		12.651	2.163	-123		109

<i>Bedragen x € 1.000</i>										
Complex	Boek- waarde 31-12-2011	Boek- waarde 31-12-2012	Prognose resultaat jaarstuk- ken 2012 NCW per 31-12-2012	Resultaat op eind- waarde	Verwachte einddatum exploitatie	Nog te rea- liseren op- brengsten gecumu- leerd en geinde- xeerd excl. renteop- brengst	Nog te maken kosten gecumu- leerd en geinde- xeerd excl. rentekos- ten	Rentesal- do	verlies- of winstne- ming (in boekwaar- de ver- werkt)	Mutatie verlies voorzie- ning
Projecten in initiatief fase										
G.743 Stationsge- bied	679	1.147	0	0		0	0	0		
G.781 Hugo Oord; fase de Pieter Raat Stichting	-29	29	6	7		72	97	3		
Subtotaal	650	1.176	6	7		72	97	3		
Totaal	-93.896	-89.368	-5.565	-12.370		275.299	160.198	-36.956	352	-91

In bovenstaande tabel is de baten en lasten notering gehanteerd in plaats van de balans notering. Hierdoor staat een min teken voor een grondexploitatie waarbij de lasten hoger zijn dan de baten en

een plus teken staat voor een grondexploitatie waarbij de baten hoger zijn dan de lasten.

Actief Grondbeleid

G.749 Zandhorst III

In februari 2013 is de herziene grondexploitatie Zandhorst III door het college vastgesteld met een positief resultaat. Conform regelgeving BBV is er vanuit dit complex een resultaat van € 102.000 ten gunste van het rekeningresultaat gebracht. Er resteren nog twee bouwkvavels binnen dit plan met een totale oppervlakte van 4.385 m² met een bedrijfsbestemming.

G.763 de Horst

Afgelopen jaar is gewerkt aan de afronding van het grootste deel van het project. De gemeente heeft nog een viertal vrije kvavels in eigendom. In 2013 wordt bekeken op welke manier deze kvavels in de markt kunnen worden gezet.

G.769 Recreatiegebied HHW-Zuid

De vorig jaar ingerekende voorziening voor eventuele aanvullende kosten bij de overdracht van de gronden naar het recreatieschap is komen te vervallen. Hierdoor komt een bedrag van € 250.000 ten gunste van het rekeningresultaat 2012.

G.771 de Vaandel

Dit project wordt vanuit oogpunt van risicobeheersing gefaseerd in 3 delen. Grondeigendom in het noordelijk deel wordt opgenomen in de materiele vaste activa en het zuidelijk deel in de NIEGG. Het

midden deel blijft in actieve exploitatie. Deze maatregelen sluiten aan bij de stellige uitspraken van de commissie BBV in de notitie grondexploitaties van februari 2012 (bijgesteld). Na genomen maatregelen als uitname, afboeking van historische ontwikkelingskosten en bezuiniging resulteert dit in een verlies van € 3 miljoen. Bij de bepaling van dit resultaat zijn de rioleringskosten uit de grondexploitatie geschrapt en geactiveerd met dekking via de rioolheffing.

G.780 de Draai

De aanhoudende economische recessie en de ontwikkelingen in de woningmarkt hebben grote en complexe effecten op de te verwachte uitkomsten van De Draai. De te beïnvloeden '3 P's' binnen de grondexploitatie: Prijs, Planning en Programma zijn hierbij cruciaal en hebben geleid tot een vierde herziening van de grondexploitatie van De Draai. Het verwachte resultaat is € 7,2 miljoen negatief. Bij de bepaling van dit resultaat zijn de rioleringskosten uit de grondexploitatie geschrapt en geactiveerd met dekking via de rioolheffing. Deze alternatieve dekking levert voor De Draai een kostenbesparing op van gefaseerd ca. € 14 miljoen inclusief vta.

Aangezien er vorig jaar een voorziening is getroffen van € 10 miljoen, is deze voorziening met € 2,8 miljoen verlaagd. Voor een uitgebreidere beschrijving van de noodzakelijke en verwerkte aanpassingen wordt verwezen naar de MPG 2013.

G.800 Heerhugowaard-Zuid

Bij de laatste herziening zijn de effecten van de aanhoudende crisis op de woningbouwmarkt verwerkt. Zo zijn de grondprijzen aangepast aan het niveau in de Draai. Ook is de fasering van de grondverkoop uitgebreid met 2 jaar. Dit leidt tot een verlaging van het overigens nog positieve resultaat tot ca. € 2,1 miljoen.

Opening van de Ashok Bhalotra brug.

G.842 Stadshart

De ontwikkeling van de 'stand alone' woningbouwlocaties loopt vertraging op als gevolg van de economische crisis. De ontwikkeling van Middenwaard vordert gestaag.

G.850 Beveland

In februari 2013 is de herziene grondexploitatie Beveland door het college vastgesteld met een positief resultaat van € 879.000. Er kan dit jaar geen tussentijdse winst worden genomen, omdat de nog te maken kosten de positieve boekwaarde overschrijden. Er resteren nog twee bouwkvelds binnen dit plan met een totale oppervlakte van 6.219 m² met een bedrijfsbestemming.

G.851 Westpoort

Op 21 september 2011 (RB2011-111) is de eerste grondexploitatie van de Westpoort door de gemeenteraad bekrachtigd. Hoewel de laatste herziening uitgaat van een lichte vertraging blijft de grondexploitatie van het complex sluitend. Naar verwachting zullen in 2013 de gronden door de gemeente bouwrijp worden gemaakt en zullen deze naar verwachting in 2014 worden afgenomen door de MCA-Geminigroep. Leidraad hiervoor is de in 2011 gesloten koop- en samenwerkingsovereenkomst.

Passief grondbeleid

G.733 Middenweg 30

In juli 2012 is er een exploitatieovereenkomst getekend tussen de gemeente en de ontwikkelaar over de realisatie van een vijftal vrije kavels tussen Middenweg 30 en 32. Er wordt gestreefd naar een kostendekkende exploitatie.

G.753 Broekhorn

Bouwfonds Ontwikkeling B.V. zal de gebiedsontwikkeling voor eigen rekening en risico uitvoeren. De gemeente draagt geen risico. Bouwfonds zal op eigen kosten nieuw openbaar gebied voor de gemeente aanleggen, waaronder een jachthaven met nieuwe waterkering en een ecozone. De kosten daarvan zijn gedekt uit de grondexploitatie. Uit fiscale overwegingen zijn de gronden onder de bouwvelden thans in eigendom bij de gemeente. Nadat Bouwfonds de toegangswegen in het gebied heeft aangelegd is het volledige gebied voor de btw bouwrijp en worden de gronden door de gemeente aan Bouwfonds teruggeleverd. Hiermee wordt overdrachtsbelasting bespaard. De gronden worden voor 1 juli 2013 teruggeleverd tegen betaling van de boekwaarde die op het complex Broekhorn rust. Vanaf de datum ondertekening contract per 11 november 2011 is door Bouwfonds rente verschuldigd van 4,5% over de boekwaarde. Mede hierdoor kan de gemeente haar volledige boekwaarde afdekken. Vooralsnog blijft het complex bestaan om de

projectmatige kosten te verantwoorden die door Bouwfonds zullen worden vergoed.

G.765 Noordereiland

De positieve boekwaarde op dit complex is het gevolg van een declaratie bij de ontwikkelaar van kosten die ten laste van de exploitatie zijn verantwoord. Zodra het complex wordt afgesloten zal de positieve boekwaarde alsnog ten gunste van het rekeningresultaat worden gebracht.

G.782 Hugo Oord; fase Woonwaard

Ontwikkelaar Woonwaard, de exploitatieovereenkomst is op 31 januari 2013 ondertekend. Complex verwacht kostendekkend te sluiten.

G.785 Olmenlaan

Dit complex verwacht in 2013 met een negatief resultaat af te sluiten, als gevolg hiervan is er in de jaarrekening 2012 een verliesvoorziening getroffen van € 111.000, wat een verlaging met € 109.000 is in vergelijking met de getroffen voorziening in 2011, veroorzaakt door diverse meevallers. De reden van het negatieve resultaat is dat er tijdens de looptijd van het project diverse herontwikkelingen hebben plaatsgevonden, mede door tijdsverloop.

G.786 Tamarixplantsoen

Per saldo kent dit complex een positief resultaat. Dit heeft vooral te maken met een BWS subsidie die in de boekwaarde zit van € 275.000, waar nog geen bestemming voor is gevonden. Zonder deze subsidie sluit deze grondexploitatie kostendekkend. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar.

G.787 Poort Halfweg

In 2012 heeft er bij de vaststelling van de jaarstukken binnen dit complex een verliesneming van € 279.000 plaatsgevonden. Naar verwachting zal het hierbij blijven en wordt er geen verder verlies voorzien.

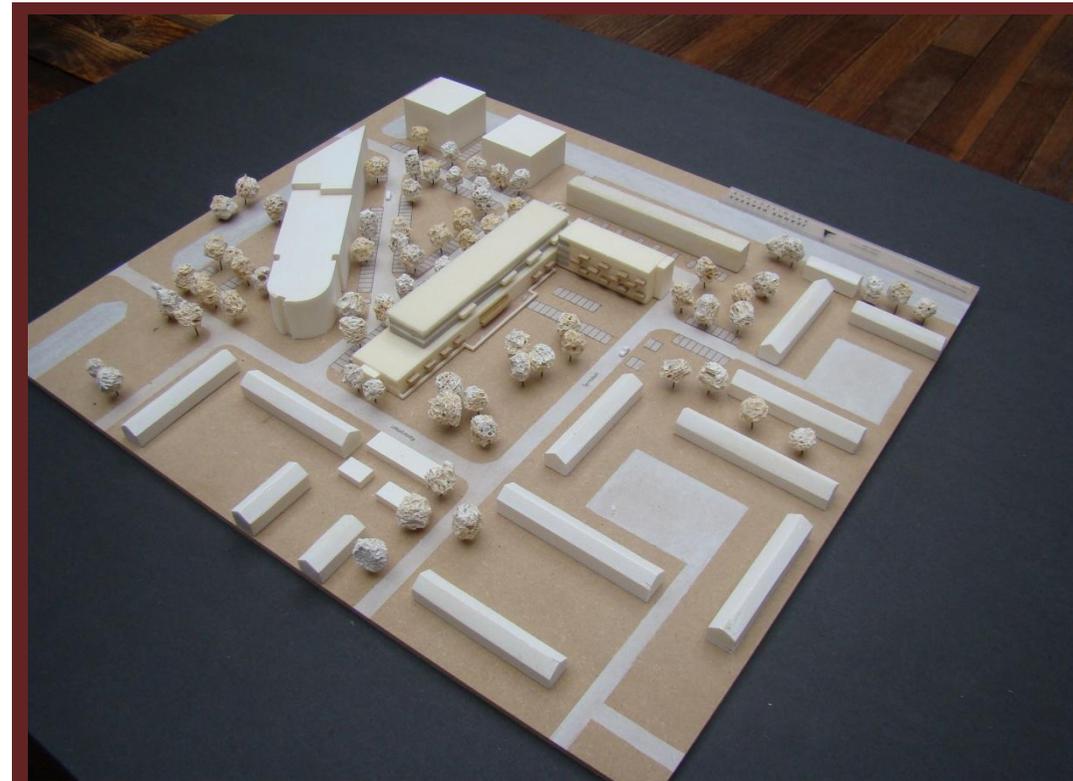
Projecten in initiatief fase

G.743 Stationsgebied

De structuurvisie Stationsgebied is op 22 januari 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. De ontwikkeling van het gebied is nu de volgende stap, hiervoor zal het batig saldo worden aangewend.

G. 781 Hugo Oord; fase DPRS

Dit project is opgeknipt in twee afzonderlijke ontwikkelingen. Dit deel van de ontwikkeling met als ontwikkelaar Pieter Raat Stichting, is vertraagd en bevindt zich nog in de initiatieffase.

Maquette Tamarixplantsoen.

Afgesloten complexen

G.731 Gebouwen en gronden buiten grondexploitaties

Door verscherpte regelgeving van de commissie BBV is het niet langer geoorloofd gronden binnen de NIEGG te administreren zonder dat er een reëel en stellig voornemen bestaat dat de gronden in

de nabije toekomst zullen worden bebouwd. Deze verwachting moet zijn gebaseerd op een raadsbesluit, waarin inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode. Om deze reden zijn de gronden binnen complex G.731 gewaardeerd tegen aanschaf- dan wel marktwaarde (indien deze lager was dan de aanschafwaarde). De gronden zijn in totaal gewaardeerd tegen een waarde van € 1.200.000 en zijn overgeheveld naar de materiele vaste activa. Rente- en exploitatielasten met betrekking tot de gronden uit dit complex zullen vanaf nu rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht. Het verschil tussen de waarde van de gronden en de boekwaarde bedroeg € 464.000 en is ten laste van het rekeningresultaat 2012 gebracht. Het complex is afgesloten.

G.732 Strategische grondaankopen

Om dezelfde reden zijn de gronden binnen complex G.732 gewaardeerd op marktwaarde. De gronden zijn in totaal gewaardeerd tegen een waarde van € 507.000 en zijn overgeheveld naar de materiele vaste activa. Rente- en exploitatielasten met betrekking tot de gronden uit dit complex zullen vanaf nu rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht. Het verschil tussen de waarde van de gronden en de boekwaarde bedroeg € 290.000 en is ten laste van het rekeningresultaat 2012 gebracht. Het complex is afgesloten.

G.766 Bickerstraat

Ook binnen dit complex zijn de gronden door veranderde regelgeving overgeheveld naar de materiele vaste activa. De resterende boekwaarde ter hoogte van € 483.000 is ten laste van het rekeningresultaat 2012 gebracht. Het complex is afgesloten.

G.792 Acacialaan

Binnen complex G.792 stonden enkel historische voorbereidingskosten geadministreerd. De gemeente heeft geen grondpositie (buiten wat openbaar arsenaal). Aangezien er nog geen exploitatieovereenkomst is gesloten met een ontwikkelaar over de ontwikkeling van de locatie Acacialaan, is er gekozen om de boekwaarde ter hoogte van € 19.000 ten laste van het rekeningresultaat 2012 te brengen. Er zal worden getracht deze kosten bij een eventuele ontwikkeling te verhalen op de ontwikkelaar.

(Tussentijdse) winst- en verliesneming resterende complexen in exploitatie

In de nota 'Grondbeleid 2008: Grond onder de voeten' (RB2008-074 d.d. 24 juni 2008) zijn in paragraaf 7.1.4 'Winst- en verliesneming' de voorwaarden voor het nemen van winst en verlies bij grondexploitatie opgenomen met als basis de bepalingen uit het BBV.

In de praktijk betekent dit dat onder de volgende voorwaarden tussentijds winst kan worden genomen; er is sprake van een positieve boekwaarde (gerealiseerde opbrengsten zijn hoger dan gerealiseerde kosten).

De nog te maken kosten kunnen ruimschoots worden afgedekt door deze positieve boekwaarde.

Het verschil tussen de positieve boekwaarde en nog te maken kosten wordt als tussentijdse winst aangeduid.

Bij toepassing van vermelde voorwaarden kunnen de volgende **winstnemingen** worden gedaan:

G.749 Zandhorst III	€	102.000
G.769 Recreatiegebied HHW-Zuid	€	250.000
Totaal	€	352.000

De totale winstneming bedraagt € 352.000 en is ten gunste gebracht van het rekeningresultaat 2012.

Voor een aantal complexen geldt dat er een verlies dient te worden genomen. Voor deze complexen geldt dat er bij de huidige uitgangspunten een tekort is ontstaan in de exploitatie van deze complexen en het niet aannemelijk is dat dit tekort nog zal verdwijnen.

Vanuit de grondexploitaties is gebleken dat voor de volgende complexen **verliezen** dienen te worden genomen:

G.771 De Vaandel	€	1.720.000
Totaal	€	1.720.000

Door verscherpte regelgeving van de commissie BBV is het niet langer geoorloofd gronden binnen de NIEGG te administreren zonder dat er een reëel en stellig voornemen bestaat dat de gronden in de nabije toekomst zullen worden bebouwd. Dit heeft geresulteerd in de volgende afwaarderingen ten laste van het rekeningresultaat 2012:

G.731 Gebouwen en gronden buiten grondexploitaties	€	464.000
G.732 Strategische grondaankopen	€	290.000
G.766 Bickerstraat	€	483.000
G.792 Acacialaan	€	19.000
G.793 ter Braaklaan	€	15.000
Totaal	€	1.271.000

Conform de bepalingen opgenomen in het BBV moeten verwachte verliezen direct ten laste van het resultaat worden gebracht.

Het is echter mogelijk dat er in de toekomst aanpassingen worden gedaan binnen de plannen (zoals wijzigingen in het programma, bezuinigingen binnen het plan, et cetera) waardoor het voorziene

verlies zal slinken of zelfs zal verdwijnen. Jaarlijks zal worden bekeken of de getroffen voorzieningen nog toereikend zijn.

Vanuit de grondexploitaties zijn de volgende mutaties in de **voorzieningen** waar te nemen:

G.771 De Vaandel	-/- €	3.000.000
G.780 De Draai	€	2.800.000
G.785 Olmenlaan	€	109.000
Totaal	-/- €	91.000

Per saldo is het financiële effect op het rekeningresultaat 2012 van wat in deze paragraaf is opgenomen:

Saldo winstnemingen 2012	€	352.000
Saldo verliesnemingen/ afwaarderingen 2012	-/-€	2.991.000
Mutatie voorzieningen 2012	-/- €	91.000
Totaal	-/- €	2.730.000

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)

Naast de actieve en passieve grondbedrijfcomplexen heeft de gemeente een aantal niet in exploitatie genomen gronden. De meeste van deze gronden zijn grondaankopen met het doel deze in de (nabije) toekomst te gaan ontwikkelen.

Hieronder een overzicht van de mutaties van de boekwaarden van de complexen binnen 'Niet in exploitatie genomen gronden'.

				<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Complex			Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2012	Mutatie 2012	
G.772	Gronden	zuidelijk deel de Vaandel	0	2.880	2.880	
Totaal NIEGG			0	2.880	2.880	

Heerhugowaard
Stad van kansen

Jaarrekening

Heerhugowaard
Stad van kansen

Programmarekening

De Waerd

Bowling & Sportcafé

Overzicht baten en lasten

Doof, blind en gehandicapt moesten ze de straat op: raadsleden en ambtenaren. Om zelf aan den lijve te ervaren welke obstakels mensen met een beperking nog steeds tegenkomen in de openbare ruimte en in gebouwen in Heerhugowaard.

In het onderstaand overzicht van baten en lasten over het jaar 2012 zijn ter vergelijking ook de cijfers over 2011 (jaarrekening), de primair vastgestelde begroting 2012 en de actuele begroting 2012 (inclusief de reeds gemelde effecten bij de tweede bestuursrapportage) weergegeven.

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Overzicht baten en lasten	Jaarrekening 2011	Primair vastgestelde begroting 2012	Actuele begroting 2012	Realisatie 2012	Verskil actuele begroting vs realisatie
Lasten					
1. Veiligheid	3.374	3.396	3.457	3.412	45
2. Stedelijk beheer	28.169	27.560	28.829	29.033	-204
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	51.997	37.352	21.414	30.149	-8.735
4. Sociale samenhang	46.963	44.896	44.953	45.103	-150
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	12.149	11.429	14.476	14.266	210
Totaal Lasten	142.652	124.633	113.129	121.963	-8.834
Baten					
1. Veiligheid	109	80	120	145	25
2. Stedelijk beheer	11.323	10.542	11.573	12.694	1.121
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	44.812	31.831	15.783	21.595	5.812
4. Sociale samenhang	19.140	18.451	16.574	17.381	807
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	2.651	1.129	3.574	3.544	-30
Totaal Baten	78.035	62.033	47.624	55.359	7.735

Bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Jaarrekening 2011	Primair vastgestelde begroting 2012	Actuele begroting 2012	Realisatie 2012	Verschil actuele begroting vs realisatie
Resultaat					
Totaal programma's	-64.617	-62.600	-65.505	-66.604	-1.099
Algemene dekkingsmiddelen	63.777	59.963	62.138	62.676	538
Onvoorzien	0	-69	0	0	0
Resultaat voor bestemming	-840	-2.706	-3.367	-3.928	-561
Mutatie reserves	5.189	4.172	4.268	5.252	984
Resultaat na bestemming	4.349	1.466	901 ¹⁾	1.324	423

1) Toelichting bij overzicht van baten en lasten

In raadsvergadering van 18 december 2012 (Rb2012-124) is besloten tot het actualiseren van de budgetten op basis van de tweede bestuursrapportage. In het aan dit raadsbesluit ten grondslag liggende voorstel wordt uitgegaan dat per saldo de budgetten niet worden overschreden.

Begrotingsresultaat tweede bestuursrapportage	€ 925.000
Saldo gemelde afwijkingen tweede bestuursrapportage	€ 0
Prognose rekeningresultaat tweede bestuursrapportage	€ 925.000

Na de tweede bestuursrapportage is er nog een begrotingswijziging verwerkt die van invloed was op het verwachte rekeningresultaat 2012.

Prognose rekeningresultaat tweede bestuursrapportage	€ 925.000
Diverse kleine begrotingswijzigingen na aanleiding van de tweede bestuursrapportage.	-/- € 24.000
Prognose rekeningresultaat	€ 901.000

Incidentele baten en lasten.

Op grond van artikel 28 lid c van de BBV is onderstaand overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen.

		Bedragen x € 1.000	
Programma	Omschrijving	Baten	Lasten
2	Bijdrage van het resterende budget herinrichten Westtangent aan de grondexploitatie herontwikkeling Stationsgebied, conform raadsbesluit RB2012-017 d.d. 27 maart 2012.	500	500
3	Bruidschat aan de stichting Cool, conform Voorjaarsnota 2012.	150	
	Onttrekking van het bestemde resultaat 2012 voor de bruidschat van de stichting Cool, conform Voorjaarsnota 2012.		50
	Onttrekking vanuit de reserve Beheer en Sociale Structuur ter dekking van pieklasten, conform Reservekeeper 2012.		188
	Eenmalige onttrekking van uit de Algemene Reserve om de het verwachte tekort op de wet Buig te verlagen, conform Voorjaarsnota 2012.		300
Reserves	Onttrekking vanuit de algemene reserve om de kosten van de WMO-voorzieningen (OV-taxi en Huishoudelijke hulp) te dekken, conform		119

		Voorjaarsnota 2011.
Reserves	Onttrekking vanuit de algemene reserve om de kosten van de implementatie van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) te kunnen bekostigen, conform Voorjaarsnota 2011.	34
Reserves	Eenmalige extra onttrekking voor de extra kapitaallasten als gevolg van een aanpassing van de afschrijvingstermijnen van het Gembi-park uit de reserve Grote projecten, conform Voorjaarsnota 2011.	163
Reserves	Dotatie van de in de Algemene Uitkering ontvangen bijdrage van het Nationaal uitvoeringsprogramma (NUP), conform Raadsbesluit RB2011-172 d.d. 24 januari 2012.	77

In het hoofdstuk 'Verklaring afwijking realisatie ten opzichte van actuele begroting' van de programmaverantwoording vind u per programma een toelichting op de afwijkingen. In de toelichting op de programmarekening vind u een toelichting op afwijkingen op de algemene dekkingsmiddelen en mutaties reserves. Bij deze toelichtingen is aangegeven of deze incidenteel dan wel structureel van aard zijn.

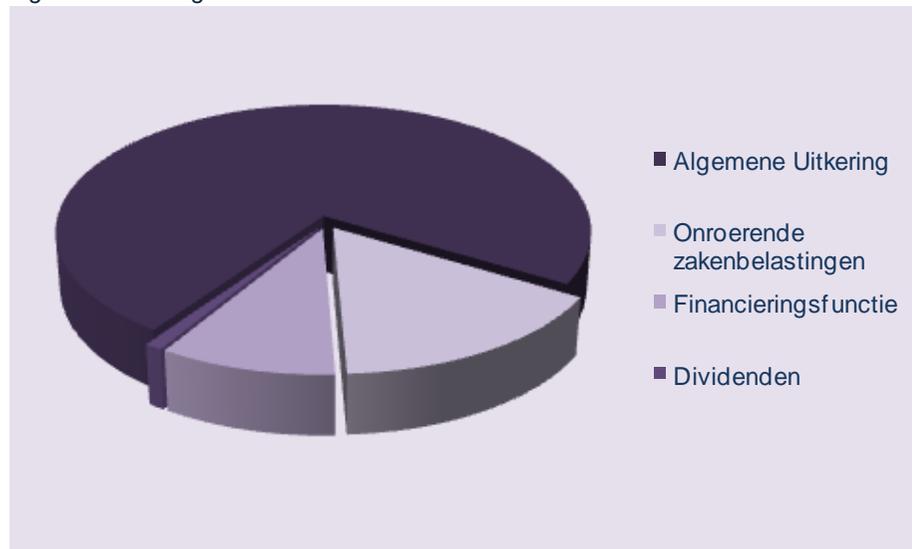
Algemene dekkingsmiddelen en bedrag voor onvoorziene uitgaven

Algemene dekkingsmiddelen

<i>Bedragen x € 1000</i>					
Overzicht van baten en lasten	Jaarrekening 2011	Primair vastgestelde begroting 2012	Actuele begroting 2012	Realisatie 2012	Vershil actuele begroting vs realisatie
Algemene Uitkering	44.460	44.067	45.737	46.256	519
Dividenden	3.612	350	350	593	243
Financieringsfunctie	6.421	6.040	6.112	5.923	-189
Onroerende zakenbelastingen	9.284	9.506	9.938	9.904	-34
Totaal algemene dekkingsmiddelen	63.777	59.963	62.137	62.676	539

Algemene dekkingsmiddelen

Bedrag voor onvoorziene uitgaven

In de primaire begroting 2012 is een bedrag van € 69.000 voor de post Onvoorziene uitgaven opgenomen. In 2012 is er geen beroep gedaan op het budget onvoorziene uitgaven.

Toelichting op de programmarekening

In dit onderdeel wordt het rekeningresultaat 2012 nader toegelicht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- het verloop van het rekeningresultaat sinds 2008;
- de verschillen tussen begroting en realisatie 2012 voor wat betreft de algemene dekkingsmiddelen;
- de verschillen tussen begroting en realisatie 2012 voor wat betreft de reserves.

Vanaf de jaarrekening 2012 wordt de verantwoording op hoofdlijnen van de belangrijkste verschillen per programma gedaan in het jaarverslag bij het gedeelte programmaverantwoording. De verklaringen kunt u per programma vinden onder het hoofdstuk '*Verklaring afwijking realisatie ten opzichte van actuele begroting*'

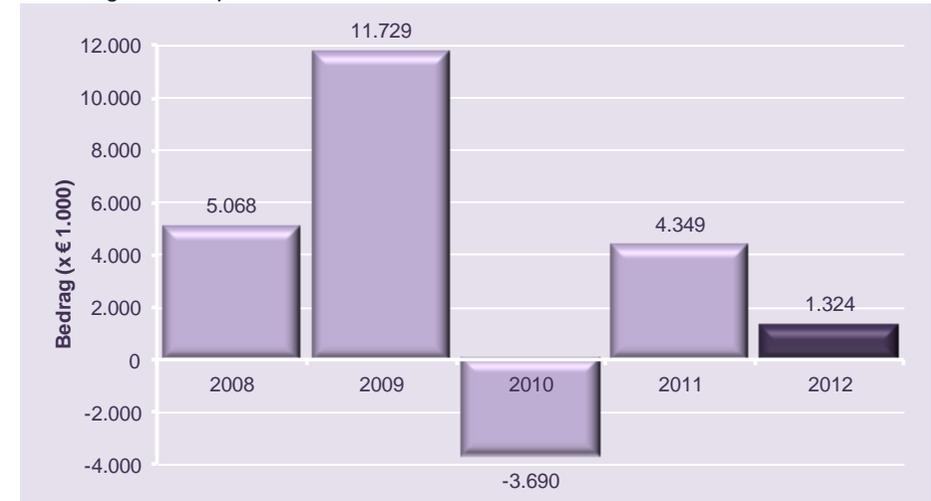
- Programma 1: 'Veiligheid'
- Programma 2: 'Stedelijk beheer'
- Programma 3: 'Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving'.
- Programma 4: 'Sociale samenhang'
- Programma 5: 'Dienstverlening, communicatie en informatisering'

Waar gesproken wordt over '*de begroting*' wordt in dit verband bedoeld op de actuele begroting inclusief de effecten op de begroting 2012 van de bij de tweede bestuursrapportage 2012 gemelde afwij-

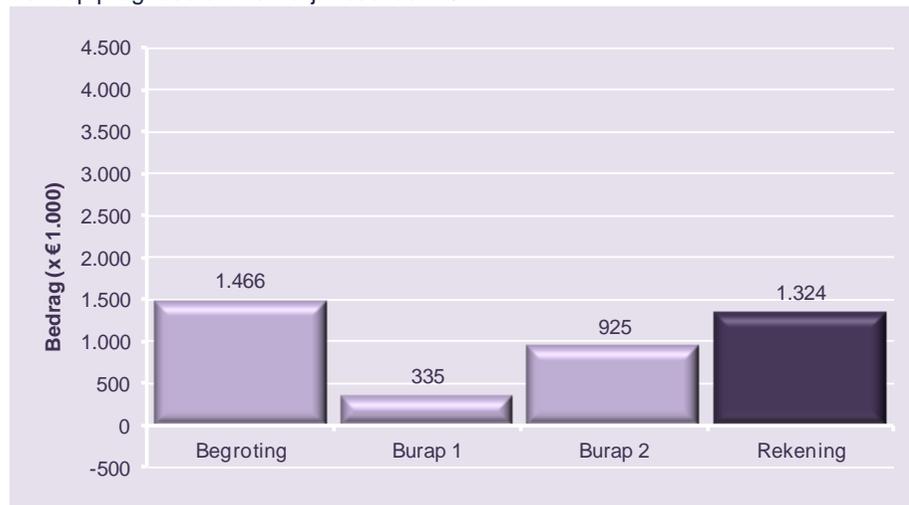
kingen. Deze effecten zijn door de raad op 18 december 2012 geaccordeerd.

Verloop rekeningresultaat 2008 - 2012

Rekeningresultaat periode 2008 - 2012

Verloop prognose en werkelijk resultaat 2012

Toelichting Algemene dekkingsmiddelen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2012	Realisatie 2012	Verschil
Saldo van baten en lasten	62.138	62.676	538 V

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Algemene uitkering gemeentefonds: Nabetalen over voorgaande dienstjaren verklaren € 270.000 van het verschil. De uitkering over het jaar 2010 is recent definitief vastgesteld. Uiteindelijk is € 114.000 meer ontvangen dan in voorgaande jaarrekeningen is verantwoord. Dit voordeel is het gevolg van de definitieve vaststelling van de WOZ-waarden en van de integratie-uitkering WMO.</p> <p>De uitkering over 2011 zal eind 2013 definitief worden vastgesteld. Inmiddels hebben nabetalen plaatsgevonden tot een bedrag van € 156.000, wat vrijwel geheel op conto komt van een verhoging van de uitkeringsfactor.</p> <p>Het uitkeringsjaar 2012 kent een voordeel van € 248.000. Uit de decembercirculaire 2012 blijkt dat aan het WMO-budget extra middelen worden toegevoegd in verband met extramuralisering van de lage zorgzwaartepakketten Wmo. Het gaat om een bedrag van € 90.000. Daarnaast wordt in verband met de transitiekosten van de Regionale</p>	I		519 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Uitvoeringsdiensten (RUD's) een bedrag van ongeveer € 52.000 toegevoegd. Verder is de uitkeringsfactor verhoogd met een voordelig effect van € 61.000 en volgt uit de nadere vaststelling van de verdeelmaatstaven een voordeel van € 45.000.			
Geldleningen en uitzettingen korter dan één jaar	I		42 V
In de tweede bestuursrapportage werd een voordeel op de financieringslasten gemeld van € 650.000 als gevolg van het feit dat: <ul style="list-style-type: none"> • een groot deel van de ingerekende rentelasten niet werd aangewend in 2012 omdat de investeringen waaraan zij zijn gekoppeld nog niet tot uitvoering zijn gekomen. • de in 2012 gedane investeringen zijn gedekt met kortlopende leningen waarvan de rente aanzienlijk lager is dan de percentages waarmee wij rekenen in onze begroting. Deze raming bleek te voorzichtig en nu blijkt dat het voordeel op de financieringslasten € 42.000 hoger uitvalt dan toen werd prognosticeerd.			

Toelichting Reserves.

Bedragen x € 1.000			
Reserves	Begroting 2012	Realisatie 2012	Verschil
Saldo van baten en lasten	4.268	5.252	984 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Mutaties reserves	I	1159 N	2.143 V
Afwijking lasten:			
<ul style="list-style-type: none"> • Een provinciale subsidie voor het Poldermuseum wordt gestort in de reserve NBK-2 (€ 10.000 N) • Vanuit de grondexploitatie hebben afdrachten plaatsgevonden in de exploitatie (zie verklaring 'Grondexploitaties' in programma 3). Deze bedragen worden gestort in de Reserve NBK-1 (€ 447.000 N). • Toevoeging nog te ontvangen subsidie van de provincie inzake de fietsbrug over de N242 ten hoogte van de Stationsweg (€ 99.000 N). • Het saldo van het project PV Heerhugowaard Zuid (zie verklaring 'Grondexploitaties' in programma 3) wordt gestort in de reserve Duurzaam (€ 147.000 N). • Toevoeging provinciaal gedeelte van de PV subsidie inzake deelovereenkomst 12 (€ 90.000 N). • Opheffen reserve De Horst ten gunste 			

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>van de Algemene Reserve loopt via de exploitatie (zie ook baten). Dit nadeel betreft de dotatie aan de Algemene Reserve (€ 317.000 N).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opheffen reserve Antidiscriminatie (€ 19.000 N) <p>Afwijking baten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onttrekking reserve NBK-1 ter dekking uitgaven loods Ossa (€ 80.000 V). • Onttrekking reserve NBK-1 ter dekking renovatie sportpark De Vork (€ 222.000 V). • Onttrekking reserve NBK-1 ter dekking van kosten nota 'Naar buiten' (€ 19.000 V). • Opheffen reserve De Horst ten gunste van de Algemene Reserve loopt via de exploitatie (zie ook lasten). Dit voordeel betreft de onttrekking aan de reserve De Horst (€ 317.000 V). • Er is een bedrag onttrokken aan de reserve Duurzaam ter dekking van het NME-project (zie ook product Milieubeleid in programma 3) (€ 75.000 V). • Er wordt € 434.000 onttrokken aan de reserve ISV. Dit bedrag is voornamelijk ter dekking van de kosten fietsbrug Stationsstraat - N242 en bodemsanering werf (€ 434.000 V). • Er wordt € 661.000 onttrokken aan de reserve NBK-1. Dit bedrag is voornamelijk ter dekking van de kosten die zijn 			

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>gemaakt in het kader van de Westfri-siaweg en de ondertunneling van de Kamerlingh Onnesweg (€ 661.000 V).</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2011 is complex Structuurwerken afgesloten waarna het batig saldo in de reserve NBK 1 is gestort. In 2012 zijn er nog kosten nagekomen binnen dit project. Deze kosten (€ 117.000) zijn verantwoord op dit product en worden alsnog gedekt door een onttrekking aan de reserve NBK 1 (zie verklaring 'Grondexploitaties' in programma 3) (€ 117.000 V). • In overeenstemming met de Reserve-keeper 2012 is de boekwaarde van het tafeltenniscentrum DOV in 2012 in één keer afgeschreven (zie product Overige sportaccommodaties in programma 4). Dit nadeel wordt gecompenseerd door een onttrekking aan de Reserve DOV voor hetzelfde bedrag (€ 592.000 V). • In de tweede bestuursrapportage was de verwachting dat voor de GBKN € 79.000 zou worden uitgegeven. Dit is uiteindelijk € 34.000 geworden waardoor € 45.000 minder hoeft te worden onttrokken aan de Algemene Reserve (€ 45.000 N). • Op basis van de VJN 2011 4.3.N is op het product armoedebelief een bedrag opgenomen van € 250.000 voor de armoedemonitor. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking aan de Al- 			

Toelichting verschillen	Bedragen x € 1.000		
	I/S	Lasten	Baten
<p>gemene Reserve. Bij de beoordeling van het product Armoedebeleid (zie programma 4) blijkt echter dat dit product sluit met een voordelig saldo van € 420.000 en dat een onttrekking aan de AR daarom niet nodig is (€ 250.000 N).</p> <ul style="list-style-type: none"> In 2012 is begonnen met het omvormen van sierplantsoenen naar gras. Hiervoor was een bedrag beschikbaar van € 220.000, dat gedekt zou worden uit de Algemene Reserve. Van het beschikbare budget is echter maar € 110.000 aangewend waardoor € 110.000 minder hoeft te worden onttrokken aan de AR. Deze onttrekking vindt plaats in 2013 (€ 110.000 N). 			

Leerlingen van groep 7 en 8 van basisschool De Reflector in Stad van de Zon hebben een filmproject gedaan, waarbij zij bewoners van Stad van de Zon hebben geïnterviewd en gefilmd.

Heerhugowaard
Stad van kansen

Balans

Balans

	31-12-2012		31-12-2011	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	8	42		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	8	42		
Materiële vaste activa	150.231	142.389		
Investerings met een economisch nut				
• in erfpacht uitgegeven gronden	133	133		
• overige investeringen met een economisch nut	141.058	133.259		
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	9.040	8.997		
Financiële vaste activa	2.060	2.089		
Kapitaalverstrekkingen aan:				
• deelnemingen	173	173		
Overige langlopende leningen	88	54		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.799	1.862		
Totaal vaste activa	152.299	144.520		

	31-12-2012		31-12-2011	
Vaste passiva				
Eigen vermogen	91.374	95.306		
Algemene reserve	19.534	17.169		
Bestemmingsreserves	70.516	73.788		
Resultaat na bestemming	1.324	4.349		
Voorzieningen	17.601	17.337		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.498	1.343		
Egalisatievoorzieningen	15.458	14.999		
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	645	995		
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	109.904	112.474		
Onderhandse leningen				
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	109.650	112.300		
Waarborgsommen	254	174		
Totaal vaste passiva	218.879	225.117		

Bedragen x € 1.000

	31-12-2012	31-12-2011
Vlottende Activa		
Vorraden	82.228	86.347
Grond en hulpstoffen:		
• Niet in de exploitatie genomen	2.880	2.155
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	79.313	84.154
Gereed product en handelsgoederen	35	38
Uitzettingen met een rentetypische-looptijd korter dan één jaar	18.755	8.500
Vorderingen op openbare lichamen	2.077	4.569
Overige vorderingen	16.678	3.931
Liquide middelen	79	162
• Kassaldi	8	16
• Banksaldi	71	146
Overlopende activa	2.364	1.945
Vooruitbetaalde bedragen	435	304
Nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen	788	724
Nog te ontvangen bedragen	1.141	917
Totaal vlottende activa	103.426	96.954
Totaal activa	255.725	241.474

	Bedragen x € 1.000	
	31-12-2012	31-12-2011
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	28.975	9.448
Kasgeldleningen	7.000	0
Banksaldi	4.122	3.662
Overige schulden	17.853	5.786
Overlopende passiva	7.871	6.909
Vooruitontvangen bedragen	194	211
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke Nog te betalen bedragen	3.821	1.658
	3.856	5.040
Totaal vlottende passiva	36.846	16.357
Totaal passiva	255.725	241.474

Grondslagen consolidatie, waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen ofwel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij

moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- ofwel vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan

de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven Conform de kaders opgenomen in de '*Nota materiële vaste activa 2010*' worden slijtende investeringen vanaf het moment van ingebruikneming lineair dan wel annuïtair tot nihil afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Voor investeringen die zijn aangeschaft voor de vaststelling van deze nota geldt het moment van ontvangst van de eerste factuur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Activa	Methode	Termijn
Immateriële activa	Lineair	5 jaar
Gronden en terreinen	Geen	Geen
Woonruimten	Lineair	50 jaar
Gebouwen	Lineair	40 jaar
Grond- weg en waterbouwkundige werken	Lineair	18 jaar
Vervoersmiddelen	Annuïtair	10 jaar
Computers	Lineair	4 jaar
Machines, apparaten en installaties	Annuïtair	10-20 jaar

De hier genoemde afschrijvingstermijnen sluiten aan met de afschrijvingstabel opgenomen in '*Nota materiele vaste activa 2010*' (RB2009-102 d.d. 15 december 2009). Het is mogelijk dat op basis van genomen raadsbesluiten of historische afschrijvingstermijnen de werkelijke afschrijvingstermijnen afwijken.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Overeenkomstig de op 15 december 2009 door de gemeenteraad vastgestelde '*Nota materiele vaste activa 2010*' (RB2009-102) worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven in 18 jaar.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van

betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting ofwel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzie-

ningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

College in Paint.

Toelichting Activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	8	42
Totaal immateriële vaste activa	8	42

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2012:

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2012	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2011
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	8			-1		-33	42
Totaal immateriële vaste activa	8	0	0	-1	0	-33	42

Onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling stond tot de jaarstukken 2011 de risico-inventarisatie 2010 opgenomen. Deze risico-inventarisatie betrof een knelpuntenanalyse over de opkomsttijden van de brandweer. Artikel 34 BBV geeft aan dat kosten van onderzoek en ontwikkeling alleen mogen worden geactiveerd indien deze zijn voor de vervaardiging van een actief. Het risico-onderzoek uit 2010 voldoet niet aan deze voorwaarde en is daarom in een keer afgewaardeerd naar het product Brandbestrijding.

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Investerings met een economisch nut		
• in erfpacht uitgegeven gronden	133	133
• overige investeringen met een economisch nut	141.058	133.259
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	9.040	8.997
Totaal materiële vaste activa	150.231	142.389

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige materiële vaste activa met een economisch nut gedurende het jaar 2012:

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2012	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2011
• Gronden en terreinen	14.387	6.197		-30			8.220
• Woonruimten	273	69		-69			273
• Bedrijfsgebouwen	94.004	4.482		-3.649	-1.294	-741	95.206
• Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	11.231	2.448	-2	-398			9.183
• Vervoermiddelen	2.157	134		-235			2.258
• Machines, apparaten en installaties	11.823	2.148		-1.327			11.002
• Overige materiële vaste activa	7.183	797	-6	-725			7.117
Totaal overige materiële vaste activa	141.058	16.275	-8	-6.433	-1.294	-741	133.259

In de jaarstukken 2011 waren ten onrechte onder de post grond, weg en waterbouwkundige werken enkele kleine investeringen die onder overige materiële vaste activa horen opgenomen van in totaal € 57.000. Deze zijn op de posten in 2011 gecorrigeerd.

De belangrijkste overige investeringen in materiële vaste activa met een economisch nut staan in onderstaand overzicht vermeld:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Investerings- bedrag 2012	Nadere specificatie
<i>Gronden en terreinen</i>	6.197	
• Activeren gronden vanuit grondcomplexen		6.197
<i>Woonruimten</i>	69	
• Woonwag en		69
<i>Bedrijfsgebouwen</i>	4.482	
• Scholen		3.804
• Gemeentewerf		19
• Gemeentelijke gebouwen		659
<i>Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken</i>	2.448	
• Rioleringswerkzaamheden		2.441
• Openbare verlichting		7
<i>Vervoermiddelen</i>	134	
• Overige voertuigen		134

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Investerings- bedrag 2012	Nadere specificatie
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	2.148	
• ICT Hardware		241
• ICT Software		44
• Pekelspuitinstallaties		91
• Installaties		1.563
• Machines		209
<i>Overige materiële vaste activa</i>	797	
• Overige investeringen		797

Gronden en terreinen.

De commissie BBV heeft in 2012 de 'Notitie grondexploitatie' uit 2008 aangepast. De belangrijkste aanpassing van de notitie heeft betrekking op de vraag wanneer door de gemeente aangekochte gronden, en dan specifiek de gronden van niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG), als voorraad geactiveerd mogen worden. Als randvoorwaarde voor het mogen activeren van deze gronden is gesteld dat deze gronden in de nabije toekomst in exploitatie genomen gaan worden, dit is bij voorkeur vastgelegd in een door de raad een vastgesteld bestemmingsplan. Voldoet de gronden niet aan deze randvoorraad dan moeten deze gronden geactiveerd worden onder de materiële vaste activa tegen de oorspronkelijke aankoopwaarde of een lagere markwaarde.

Deze aanscherping van de regels had tot gevolg dat de gemeente alle gronden in de grondcomplexen Strategische grondaankopen en Onroerende zaken buien grondexploitatie in De Vaandel Noord moest activeren. Hierdoor is voor in totaal € 6,2 miljoen aan grond geactiveerd.

Grond-, weg, en waterbouwkundige werken.

De grondexploitaties De Draai en de Vaandel staan vanwege de aanhoudende economische malaise zwaar onder druk. In een themabijeenkomst met de raad op 27 maart 2013 zijn verschillende mogelijkheden besproken deze grondexploitaties te verlichten. Daarbij is door het college voorgesteld om vanaf boekjaar 2012 de rioleringswerkzaamheden uit de grondexploitaties te halen en ze als materiële vaste activa te gaan activeren. In 2012 zijn er in totaal

€ 1,7 miljoen aan rioleringsuitgaven verantwoord in verschillende grondexploitaties. Deze zijn in de jaarrekening verantwoord onder de post materiële vaste activa, Grond-, weg, en waterbouwkundige werken.

Bijdragen derden.

De belangrijkste bijdragen van derden die de gemeente heeft gekregen zijn een bijdrage van € 500.000 van de stichting SOVON en € 455.000 van het ministerie van OCenW inzake de nieuwbouw van de praktijkschool de Focus.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut gedurende het jaar 2012:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>						
	Boekwaarde 31-12-2012	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2011
• Gronden en terreinen	308			-9			317
• Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	8.474	732	-60	-571			8.373
• Overige materiële vaste activa	258			-49			307
Totaal materiële vaste activa	9.040	732	-60	-629			8.997

In de jaarstukken 2011 waren ten onrechte onder de post grond, weg en waterbouwkundige werken enkele kleine investeringen die onder overige materiele vaste activa horen opgenomen van in totaal € 32.000. Deze zijn op de posten in 2011 gecorrigeerd.

De belangrijkste overige investeringen in materiële vaste activa met een economisch nut staan in onderstaand overzicht vermeld:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Investerings- bedrag 2012	Nadere specificatie
• Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	732	
• Herinrichting wijken		331
• Fietspaden		118
• Wegen		283

Financiële Vaste activa.

De post Financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Kapitaalverstrekkingen aan:		
• deelnemingen	173	173
Overige langlopende leningen	88	54
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.799	1.862
Totaal financiële vaste activa	2.060	2.089

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2012 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2012	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2011
Kapitaalverstrekkingen aan:							
• deelnemingen	173						173
Overige langlopende leningen	88	37	-1	-2			54
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.799			-63			1.862
Totaal financiële vaste activa	2.060	37	-1	-65	0	0	2.089

Viottende activa.**Vorraden**

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Grond en hulpstoffen:		
• Niet in de exploitatie genomen bouwgronden	2.880	2.155
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	79.313	84.154
Gereed product en handelsgoederen	35	38
Totaal voorraden	82.228	86.347

Luchtfoto 'De Vaandel'.

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

Bedragen x € 1.000

Niet in exploitatie genomen bouwgronden	Balans- waarde 31-12- 2012	Voor- ziening verlies- latend complex	Boek- waarde 31-12- 2012	Investerings			Opbrengsten		Herrubri- cering	Winst- /verlies- neming	Boek- waarde 31-12- 2011	Van/naar gronden in exploi- tatie en onder- hande werken	Boek- waarde 31-12- 2011	
				Grond aan- kopen	Rente	Ontwik- kelings- kosten	Grond- verkope n	Overige						
Strategische Grondaankopen	0		0		31	10			-3	-507	-289	758		758
Onroerende zaken buien grondexploitatie	0		0	1	63	5				-1.199	-464	1.594		1.594
Bickerstraat	0		0		19						-484	465		465
Stationsgebied	0		0									0	679	-679
De Vaandel Zuid	2.880		2.880									2.880	2.880	0
Acacialaan	0		0		1						-18	17		17
Totaal niet in exploitatie genomen	2.880	0	2.880	1	114	15	0	-3	-1.706	-1.255	5.714	3.559	2.155	

Van de bouwgronden in exploitatie kan het volgende overzicht worden gegeven:

<i>Bedragen x € 1.000</i>													
Bouwgronden in exploitatie	Balanswaarde 31-12-2012	Voorziening verlieslatend complex	Boekwaarde 31-12-2012	Investerings			Opbrengsten		Herrubriering	Winst-/verliesneming	Boekwaarde 31-12-2011	Van/naar gronden niet in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2011
				Grondaankopen	Rente	Ontwikkelingskosten	Grondverkoop	Overige					
Middenweg 30	-3		-3			88		-91			0		0
Structuurwerken Heerhugowaard-Zuid	0		0			117			-117		0		0
Zandhorst III	-250		-250			111		-23		102	-440		-440
Broekhorn	11.376		11.376	3	434	53	-430	-23			11.339		11.339
De Horst	-540		-540			241		-16	-152		-613		-613
De Vaandel Midden	10.560	-3.000	13.560	-281	1.426	1.275	-950	-3	-5.078	-1.720	18.891	-2.880	21.771
De Draai	38.653	-7.200	45.853	1.137	1.398	4.557	-3.513	-1.049	-643		43.966		43.966
Heerhugowaard-Zuid	10.512		10.512			387	2.151	-2.227	-3	-322	10.526		10.526
PV-project Heerhugowaard	-1		-1			194		-164	147		-178		-178
Recreatieve voorzieningen Heerhugowaard-Zuid	-198		-198			50		-59		250	-439		-439
Stadshart	6.239		6.239		230	620		-76	-7		5.472		5.472
Beveland	-205		-205			32		-4			-233		-233
Noordereiland	-61		-61			8		-3			-66		-66
Hugo Oord	-29		-29		1	-59					29		29
Olmenlaan	-129	-111	-18			322		-110			-230		-230

Bedragen x € 1.000

Bouwgronden in exploitatie	Balanswaarde 31-12-2012	Voorziening verlieslatend complex	Boekwaarde 31-12-2012	Investerings			Opbrengsten		Herrubri- cering	Winst- /verlies- neming	Boek- waarde 31-12- 2011	Van/naar gronden niet in exploitatie	Boek- waarde 31-12- 2011
				Grond aan- kopen	Rente	Ontwik- kelings- kosten	Grond- ver- kopen	Overige					
Tamarixplantsoen/Ter	-1.282		-1.282			11		-39			-1.254		-1.254
Poort Halfweg	35		35			385		-4			-346		-346
Terbraaklaan	0		0		1	7		30		-15	-23		-23
Westpoort	5.528		5.528		204	231					5.093		5.093
Totaal Bouwgronden in exploitatie	80.205	-10.311	90.516	859	4.081	10.394	-7.120	-1.637	-6.172	-1.383	91.494	-2.880	94.374

Het verloop van de verliesvoorzieningen op grondexploitaties gedurende het jaar 2012 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Verliesvoorzieningen	Boekwaarde 31-12-2012	Ottrekking	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2011
De Draai	7.200	-2.800		10.000
Olmenlaan	111	-109		220
De Vaandel Midden	3.000		3.000	0
Totaal verliesvoorzieningen	10.311	-2.909	3.000	10.220

Wijzigingen als gevolg van notitie commissie BBV van februari 2012.

In het 'slagveld' van grondexploitaties waar veel gemeenten mee te kampen hebben heeft de commissie BBV de regelgeving rond grondexploitaties stevig aangescherpt. In de notitie Grondexploitaties (bijgesteld) (februari 2012) zijn stellige uitspraken en aanbevelingen gedaan over de grondexploitaties en de verwerking in begroting en jaarrekening. Bij de beoordeling van de grondexploitaties hanteren accountants deze notitie als kader.

Voor de jaarstukken 2012 zijn de volgende stellige uitspraken van belang:

- Voor het activeren van kosten bij niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) moet een reëel en stellig voornemen bestaan dat deze in de nabije toekomst zal worden bebouwd. Deze verwachting moet zijn gebaseerd op een raadsbesluit, waarin inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode.
- Het activeren van vervaardigingskosten op NIEGG is aanvaardbaar, maar dient beperkt te blijven tot het niveau van de huidige marktwaarde van de grond. Wanneer na een raadsbesluit meer duidelijkheid bestaat over de nadere invulling van de toekomstige bouwlocatie en de daartoe nog te maken kosten, kan de verwachte marktwaarde in de toekomstige bestemming als toets worden gebruikt. Los van wat de commissie BBV stelt en aanbeveelt is het uiteraard in het belang van de gemeente Heerhugowaard dat we de situatie in de grondexploitaties zo goed

mogelijk beheersen en ons niet 'rijker' rekenen dan we zijn. In de herziening van de grondexploitaties is daarom uitgangspunt dat we een behoedzame verwachting van de resultaten neerleggen.

Alle lopende grondexploitaties (zowel die in exploitatie, als diegenen die nog niet in exploitatie zijn genomen) zijn tegen deze stellige uitspraken aangehouden. Dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen die zijn verwerkt in deze jaarstukken.

Een toelichting hierop is gegeven in de toelichting op de balans en in paragraaf G. Grondbeleid.

Winst- verliesnemingen

De Draai.

Door de slechte economische situatie in Nederland is de grondexploitatie van de Draai verder onder druk komen te staan. Het was daarom noodzakelijk om vanuit de interne beheersbaarheid de drie 'value-drivers', ofwel de 3P's, programma, prijs en planning aan te passen. Hierdoor was het geprognosticeerde verlies tegen contante waarde van 31 december 2011 opgelopen van € 10,0 miljoen naar € 21,8 miljoen per 31 december 2012.

In de themabijeenkomst met de raad op 27 maart 2013 en **RB2013-051** d.d. 23 april 2013 zijn mogelijkheden uitgewerkt om de geprognosticeerde verliezen te verkleinen. Hierbij is besloten om de rioleringswerken met ingang van boekjaar 2012 uit de grondexploitatie

te halen en deze te gaan activeren. Verdere kostenreductie wordt gerealiseerd door het schrappen van kademuren en het halveren van de voorzieningen op bijzondere plekken. Daarnaast zal vanaf 2020 de vrije kavelprijs worden verhoogd. Deze aanpassingen in de grondexploitatie hebben erin geresulteerd dat het geprognosticeerd resultaat terug is gelopen van € 21,8 miljoen naar € 7,2 miljoen verlies. Dit betekent dat de verliesvoorziening voor de Draai met € 2,8 miljoen verlaagd kan worden.

De Vaandel.

Ondanks versobering van de grondexploitatie, die in 2011, is vastgesteld, is de grondexploitatie De Vaandel door een combinatie van de economische recessie en het groot areaal van 70 hectaren en de lange resterende looptijd van 26 jaar verder onder druk komen te staan. De geprognosticeerde winst tegen netto contante waarde van € 3,9 miljoen is omgeslagen in een geprognosticeerd verlies tegen netto contante waarde van € 5,1 miljoen.

Hierbij is het de stellige verwachting dat de ontwikkelingskosten over de periode tot en met 2010 van in totaal € 1,7 miljoen niet meer goed gemaakt binnen de grondexploitatie van dit complex. Het is het conform de voorschriften van de BBV verplicht deze als verlies in 2012 te nemen. Deze kosten zijn ten laste van het rekeningresultaat 2012 gebracht.

Zandhorst, Recreatiegebied Heerhugowaard-Zuid.

De winsten op de complexen Zandhorst, € 102.000, en recreatiegebied Heerhugowaard Zuid, € 250.000, zijn genomen op basis van de voorwaarden voor het nemen van winst en verlies bij grondexploitatie zoals deze zijn opgenomen in de paragraaf 7.1.4 'Winst- en verliesneming' van de nota 'Grondbeleid 2008: Grond onder de voeten', (RB2008-074 d.d. 24 juni 2008). Voor een toelichting hierop wordt u verwezen naar de paragraaf G. 'Grondbeleid'.

Olmenlaan

Bij de jaarrekening 2011 werd een verlies verwacht van € 220.000. Hiervoor was, in overeenstemming met de voorschriften, een verliesvoorziening getroffen. De redenen voor het verwachte verlies waren dat er tijdens de looptijd van het project diverse herontwikkelingen hebben plaatsgevonden, de kosten voor de herinrichting van het Olmenplein hoger zijn uitgevallen dan geraamd en een langere looptijd van het project. Door diverse kleine meevallers zal het geprognosticeerde verlies op deze grondexploitatie € 109.000 lager uitvallen dan bij de jaarrekening 2011 was voorzien. Hierdoor kan de verliesvoorziening met € 109.000 worden verlaagd tot € 111.000.

Afsluiten complexen.

Strategische grondaankopen.

Voor de strategische grondaankopen Middenweg 2 en 4 waren geen plannen om deze binnen aanzienlijke tijd in exploitatie te nemen. Hierdoor was het noodzakelijk om de gronden tegen marktwaarde, € 507.000 over te boeken naar de materiële vaste activa. Het restant saldo op dit complex van € 290.000 is ten laste van het rekeningresultaat 2012 gebracht.

Onroerende zaken buiten grondexploitatie.

Voor de onroerende zaken buiten grondexploitatie net als de strategische grondaankopen dat er geen plannen om deze binnen aanzienlijke termijn in exploitatie te brengen. De onroerende zaken van dit complex tegen marktwaarde (€ 1,2 miljoen) overgeboekt naar de materiele vaste activa. Het restant saldo op dit complex van € 462.000 is ten laste van het rekeningresultaat 2012 gebracht.

Acacialaan en Bickerstraat

De complexen Acacialaan en Bickerstraat zijn met een verlies van respectievelijk € 19.000 en € 483.000 afgesloten. De verliezen zijn ten laste van het rekeningresultaat 2012 gebracht.

Opsplitsing De Vaandel.

In het kader van de van de interne beheersbaarheid van het complex en de stellige uitspraken van de commissie BBV van februari

2012 is het noodzakelijk om het complex De Vaandel op te knippen in drie delen midden, noord en zuid. Het midden gedeelte zal als actieve grondexploitatie gehouden in stand gehouden worden.

De waarde van de gronden, € 2,5 miljoen vermeerderd met vervaardigingskosten van € 0,4 miljoen, liggende in het zuidelijke gedeelte zijn uit de grondexploitatie De Vaandel genomen en ondergebracht in een NIEGG. De gemiddelde m² prijs van deze gronden is € 14,50. Deze waarde is lager dan de getaxeerde waarde van circa € 20,00. Deze uitname is gebaseerd op **RB2013-061** d.d. 23 april 2013 waarin is opgenomen dat er een reëel en stellig voornemen bestaat de NIEGG gronden in de nabije toekomst te bebouwen.

Voor de gronden in noordelijk deel geldt dat er geen reëel voornemen om deze in de nabije toekomst te bebouwen. Hierdoor ontbreekt de grondslag voor NIEGG en zijn deze als materiële vaste activa, tegen aanschafwaarde van € 4,4 miljoen, opgenomen.

Uitname riolering.

In de themabijeenkomst van 27 maart 2013 is de raad geïnformeerd over de situatie waarin de grondcomplexen De Draai en De Vaandel zich bevinden. Hierna is in de raad van 23 april 2013, **RB2013-059**, besloten om vanaf 2012 de kosten van de eerste aanleg van rioleringen niet meer te dekken vanuit de grondexploitaties maar deze te activeren. Voor de jaarrekening 2012 betekende dit dat

vanuit de volgende grondcomplexen de rioleringwerken zijn geactiveerd onder de materiele vaste activa:

Complex	<i>Bedragen x € 1.000</i> Uitname
G.780 De Draai	643
G.771 De Vaandel Midden	580
G.800 Heerhugowaard-Zuid	322
G.842 Stadshart	7
G.763 De Horst e.o.	152
Totaal	1.704

Overige onderhanden werken.

Van de overige onderhanden werken kan het volgende overzicht worden gegeven:

Met de nieuwe Mozaiëkroute komen de inwoners van de Edelstenenwijk en het Stadshart gemakkelijk aan de limiet van 30 minuten bewegen per dag.

Bedragen x € 1.000

Onderhande werken	Balans- waarde 31-12- 2012	Voor- ziening verlies- latend complex	Boek- waarde 31-12- 2012	Investerings			Opbrengsten		Herrubri- cering	Winst- /verlies- neming	Boek- waarde 31-12- 2011	Van/naar gronden niet in exploitatie	Boek- waarde 31-12- 2011
				Grond aan- kopen	Rente	Ontwik- kelings- kosten	Grond- ver- kopen	Overige					
Uitvaartcentrum Krusemanlaan Stationsgebied	255		255			255					0		0
	-1.147		-1.147	0	0	44	0	-512		0	-679	-679	0
Totaal onderhande werken	-892	0	-892	0	0	299	0	-512	0	0	-679	-679	0

Vanuit de opbrengsten van de verkoop van de grond voor het uitvaartcentrum aan de Krusemanlaan moeten de kosten 2012 van onder andere de terreinaanpassingen en de verhuizing van het volkstuinten complex worden gedekt. De werkzaamheden zullen zowel in 2012 als 2013 plaatsvinden. De verkoop van de grond van € 1,4 miljoen heeft op 9 januari 2013 plaatsgevonden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Vorderingen op openbare lichamen	2.077	4.569
Verstreckte kasgeldleningen		0
Rekening-courantverhoudingen met niet-		0
Overige vorderingen	16.678	3.931
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.	18.755	8.500

Kim van Dijk uit Heerhugowaard en Kathrin Goeken uit Eindhoven zijn op vrijdag 29 september tijdens de opening van het cultureel seizoen op het Coolplein gehuldigd en benoemd tot sportambassadeur van Heerhugowaard. Beide dames wonnen in september tijdens de paralympische spelen in Londen goud (tijdrit) en brons (wegwedstrijd) bij het onderdeel tandemwielrennen.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Balans- waarde 31-12-2012	Voorziening oninbaar- heid	Boekwaarde 31-12-2012	Balans- waarde 31-12-2011
Vorderingen op openbare lichamen				
• Omzetbelasting/BTW compensatiefonds	1.681		1.681	4.381
• Nog te ontvangen rijksleges	396		396	188
Verstreckte kasgeldleningen				
Rekening-courantverhoudingen met niet-				
Overige vorderingen				
• Creditfacturen (crediteuren)	472	-52	524	716
• Reguliere debiteuren	15.045	-110	15.155	1.690
• Belasting debiteuren	534	-109	643	888
• Debiteuren Sociale Zaken	627	-2.387	3.014	637
Totaal uitzettingen met een rente typische looptijd van korter dan één jaar.	18.755	-2.658	21.413	8.500

De post reguliere debiteuren op balansdatum is aanzienlijk hoger dan dat deze was ultimo 2011 was. Dit wordt vooral veroorzaakt door de afrekening met de Provincie Noord-Holland inzake de aanleg van de Westfisiaweg. Deze afrekening heeft die eind december 2012 heeft plaatsgevonden.

De gemeente heeft de bijdrage die verschuldigd was voor de aanleg van de Westfrisiaweg voorgefinancierd door de aanleg van de

Spoortunnel en de aanleg van de ontsluiting van De Vaandel. De kosten van € 13,3 miljoen inclusief 21% btw zijn gefactureerd aan de provincie en vallen op de balans onder de post reguliere debiteuren.

Onder de post nog te betalen bedragen van de overlopende passiva is de bijdrage van € 10,9 miljoen van de gemeente in de Westfrisiaweg opgenomen.

De provincie heeft het verschil, € 2,2 miljoen, tussen wat de gemeente heeft voorgefinancierd en wat de gemeentelijke bijdrage is medio januari 2013 aan de gemeente betaald.

De post omzetbelasting/btw compensatiefonds is het saldo van de BTW die de gemeente nog te vorderen heeft op de belastingdienst (voornamelijk compensabele BTW) en de BTW die de gemeente moet afdragen aan de belastingdienst. Het saldo tussen de te vorderen BTW en de af te dragen BTW is in 2012 aanzienlijk lager in 2011. De belangrijkste reden hiervoor is dat het voorgefinancierde gedeelte van de gemeentelijke bijdrage aan de Westfrisiaweg inclusief € 2,3 miljoen aan BTW was. Deze btw moet afgedragen worden aan de belastingdienst.

Door BTW aangifte over het vierde kwartaal 2012 ultimo januari 2013 is de verschuldigde BTW inmiddels aan de belastingdienst afgedragen.

In de jaarstukken 2011 is onder de post creditfacturen is een verliesvoorziening van € 52.000 opgenomen. Deze voorziening heeft betrekking op het faillissement van de Coöperatie VAOP. De VAOP kocht het door de verenigingen ingezamelde oud papier op, stuurde voor het ingezamelde oud papier een creditnota aan de gemeente

Heerhugowaard en betaalde vervolgens het bedrag aan de gemeente. Aan de hand van de opgave van de VAOP werd het te ontvangen bedrag doorbetaald aan de verenigingen die het oud papier hadden ingezameld.

Ten tijde van het faillissement van de VAOP waren wel de creditnota's voor de maanden april en mei 2011 ontvangen, maar de betaling nog niet. Omdat het niet waarschijnlijk is dat dit bedrag nog ontvangen gaat worden is een verliesvoorziening genomen.

Omdat het faillissement ten tijde van het opstellen van de jaarstukken 2012 nog niet definitief is afgewikkeld is deze post in de jaarstukken 2012 wederom opgenomen.

Liquide middelen.

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Kassaldi	8	16
Banksaldi	71	146
Totaal liquide middelen	79	162

Overlopende activa.

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Vooruitbetaalde bedragen	435	304
Nog van Europese en Nederlandse overheid lichamen te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen.	788	724
Nog te ontvangen bedragen	1.141	917
Overlopende activa	2.364	1.945

Het verloop van de verliesvoorzieningen op grondexploitaties gedurende het jaar 2012 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Boekwaarde 31-12-2012	Toevoe- gingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2011
• Nto inz subsidie prov.NH2008-23386	95			95
• Nto inz subsidie prov.NH2009-12623	0		-169	169
• Nto inz subsidie prov.NH2009-7184	146			146
• Nto inz subsidie prov.NH2011-47979	99	99		0
• Project Zo kan het wel	0		-11	11
• Tijdenbeleid	0		-15	15
• Educatie	0		-25	25
• Opvoedingsondersteuning	86			86
• Overrealisatie generaal pardon	55			55
• IKS	66			66
• Mixtream 2011	0		-5	5
• WNK/Stichting Pluswerk	0		-50	50
• Nog te ontvangen subsidie UKPNT	50	50		0
• Mixtream 2012	5	5		0
• NTO subsidie prov.NH 2011-38410	183	183		0
• OAB 2012	2	2		0
Totaal	787	339	-275	723

Toelichting Passiva

Vaste passiva Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Algemene reserve	19.534	17.169
Bestemmingsreserves	70.516	73.788
Resultaat na bestemming	1.324	4.349
Totaal eigen vermogen	91.374	95.306

Het verloop in 2012 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2012	Toevoeging		Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Verminde-ring ter dekking van af- schrijvingen	Boekwaarde 31-12-2011
		Rente	Overige				
Algemene reserve	19.534		4.939	-898	-1.676		17.169
Bestemmingsreserves							
• Bovenwijkse voorzieningen hoofdinfrastructuur	5.254	104	646	-3.311	5.025		2.790
• Bovenwijkse voorzieningen gebouwen	8.585	392	10	-2.006			10.189
• Reserve beheer & sociale structuur	20.914		718	-1.182			21.378
• Kinderopvang	289						289

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2012	Toevoeging		Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2011
		Rente	Overige				
• Grote projecten	26.181	958	1.520			-5.578	29.281
• Decentralisatie huisvesting onderwijs	323			-46			369
• BWS en overwinstregeling	1.361	52		-37			1.346
• Erfgoedreserve	113			-17			130
• Egalisatie bedrijfsmiddelen	649						649
• Nieuwbouw tafeltennis center DOV	0		19	-689			670
• Brede School De Horst	0			-317			317
• Kunstgrasvelden & Accomodaties	865		42			-186	1.009
• Reserve Schoolwoningen	3.674					-395	4.069
• WMO	176		139	-54			91
• Antidiscriminatie	0			-19			19
• Impulsregeling combinatiefuncties	276						276
• IZA gelden	279		55	-112			336
• Duurzaamheid	459		47	-84	47		449
• Black Spots 2012	0			-54			54
• OAB / Wet OKE	0			-24			24
• NUP	154		77		77		0
• Milleniumgemeente	26			-4			30
• IKS (co-financiering)	125			-13	138		0

							<i>Bedragen x € 1.000</i>
	Boekwaarde 31-12-2012	Toevoeging		Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2011
		Rente	Overige				
• ISV-2	420		37	-202	585		0
• RHCA	0			-55	55		0
• Cool	0			-50	50		0
• Citymarketing	12				12		0
• Alcohol en Jeugd	28			-7	35		0
• Beeldende Kunst	0			-23			23
• Duurzaamheid (deel PV projecten)	237		237				0
• Afbouwregeling DSV subsidies	116		116				0
Totaal reserves	90.050	1.506	8.602	-9.204	4.348	-6.159	90.957

In het onderstaande overzicht is een specificatie van de mutaties per reserve weergegeven:

				<i>Bedragen x € 1.000</i>
Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting	
Algemene Reserve	Deze reserve is de basis van het financiële weerstandsvermogen van de gemeente.	2.365	Bestemming negatief rekeningresultaat 2011, conform jaarstukken 2011 (€ 1.676.000 N). Opheffen reserve 'Beeldende kunst', conform Reservekeeper 2012 (€ 15.689 V). Opheffen reserve 'Tafeltenniscentrum DOV', conform Reservekeeper 2012 (€ 689.022 V). Dekking eenmalige afschrijving actief Tafeltenniscentrum DOV omdat deze volgens de BBV niet geactiveerd had mogen worden (€ 592.000 N). Correctie van de in de reserve 'Kunstgrasvelden' geboekte kapitaallasten	

Bedragen x € 1.000

Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
			<p>van het Tareltenniscentrum DOV (€ 42.015 N).</p> <p>Opheffen reserve 'Brede school De Horst', conform Reservekeeper 2012 (€ 316.644 V).</p> <p>Opheffen reserve 'Antidiscriminatievoorzieningen', conform Reservekeeper 2012 (€ 19.000 V).</p> <p>Overheveling overschot in de reserve 'NBK-2', conform Reservekeeper 2012 (€ 1.600.000 V).</p> <p>Terugstorting dotatie 2011 van de reserve 'NBK-1', conform RB2012-007 d.d. 21 februari 2012 (€ 2.300.000 V).</p> <p>Onttrekking in het kader van de kosten van het omvormen groen, conform VJN-11 4.4 BB. Van het benodigde budget voor de investering voor het omvormen van het groen is in 2012 de helft uitgegeven, de andere helft wordt in 2013 uitgegeven (€ 110.134 N).</p> <p>In de voorjaarsnota 2011 (VJN-11 4.4.II) waren in 2012 onttrekkingen uit de algemene reserve begroot van € 525.000. De onttrekking voor WMO-voorzieningen (OV-taxi en Huishoudelijke hulp) van € 119.000 zijn volledig gedaan. De kosten voor de GBKN zijn in 2012 niet volledig gemaakt hierdoor hoeft er niet € 156.000 te worden onttrokken maar slechts € 34.000. Het product Armoedebeleid sluit met een positief saldo van € 420.000; de begrote onttrekking van € 250.000 kan derhalve achterwege blijven. (€ 153.000 N).</p>
Bovenwijkse voorzieningen - hoofdinfrastructuur	Het doel van deze reserve is de dekking van de investeringen in de hoofdinfrastructuur van de bovenwijkse voorzieningen.	2.464 V	<p>Toevoeging rente (€ 103.758 V).</p> <p>Saldo van grondcomplex 'Structuurwerken Heerhugowaard-Zuid' is via de bestemming van het resultaat 2011 conform jaarstukken 2011 (zie blz. 10 Jaarstukken 2011) en RB2012-007 d.d. 21 februari 2012 gestort in de reserve (5.025.000 V).</p> <p>In 2012 gemaakte kosten op de grondcomplex 'Structuurwerken Heerhugowaard-Zuid' (€ 116.989 N).</p> <p>In raadsbesluit 2011-078 d.d. 30 juni 2011 was besloten om een extra dotatie te doen aan de reserve NBK-1 omdat de stand van de reserve een negatief saldo liet zien van € 2,3 miljoen. Bij de herziening van de reserve en de toekomstige investeringen is gebleken dat deze extra dotatie vanuit 2011 niet meer noodzakelijk is. In raadsbesluit RB2012-007 d.d. 21 februari</p>

Bedragen x € 1.000

Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
			<p>2012 en in de reservekeeper 2012 is deze post teruggedraaid en teruggestort in de 'Algemene reserve' (€ 2.300.000 N).</p> <p>Saldo van werkelijke van ontvangen subsidies en onttrekkingen ter dekking van uitgaven in het op de investeringskredieten van de NBK-1 (€ 894.133 N).</p> <p>Afdracht aan de reserve conform exploitatieovereenkomst Van Veenweg 75a (€ 70.000 V) en exploitatieovereenkomst Middenweg 30a (€ 82.247) (€ 152.247 V).</p> <p>Afdrachten de Vaandel (€ 121.337) en de Draai (€ 273.600) aan de reserve NBK-1 op basis van werkelijk verkochte percelen grond (€ 394.937 V).</p> <p>Toevoeging nog te ontvangen subsidie van de provincie Noord-Holland inzake de fietsbrug over de N242 in het verlengde van de Stationsweg (€ 98.878 V)</p>
Bovenwijkse voorzieningen - gebouwen	Het doel van deze reserve is de dekking van de investeringen in de gebouwen van de bovenwijkse voorzieningen.	1.604 N	<p>Toevoeging rente (€ 392.277 V).</p> <p>Van de provincie ontvangen subsidie voor de renovatie van het poldermuseum (€ 10.000 V).</p> <p>Op basis van de berekening 2012 van de reserve is gebleken dat er bij ongewijzigd beleid aan het eind van de looptijd de reserve op € 8 miljoen zou uitkomen. Door in 2012 € 1,6 miljoen uit de reserve te halen zal de reserve aan het eind van de looptijd uitgeput zijn. Dit conform de Reservekeeper 2012, blz 12. Heroverwegingen reserves en voorzieningen. (€ 1.600.000 N).</p> <p>Overheveling van de jaarlijkse bijdrage aan de VVV naar de reserve 'Beheer en sociale structuur', conform raadsbesluit RB12-038, d.d. 24 april 2012 (€ 72.750 N).</p> <p>Onttrekkingen ter dekking van uitgaven in het kader van de NBK-2 (€ 333.367 N).</p>

Bedragen x € 1.000

Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
Reserve beheer en sociale structuur	Het doel van deze reserve is de dekking van de (beheers)lasten van voorzieningen als gevolg van de groei van de gemeente op het sociaal en maatschappelijk veld.	464 N	Jaarlijkse dotatie aan de reserve 'Beheer en sociale structuur' conform Begroting 2012 en Reservekeeper 2012. (€ 445.342 V). Jaarlijkse toevoeging van de groeigelden conform de Reservekeeper 2012. (€ 200.000 V). Overheveling van de jaarlijkse bijdrage aan de VVV vanuit de reserve 'NBK-2', conform raadsbesluit RB12-038, d.d. 24 april 2012 (€ 72.750 V). Onttrekking van de pieklasten beheer en onderhoud, conform Reservekeeper 2012 (€ 1.182.434 N).
Beeldende Kunst	Het doel van deze reserve is de dekking van de aanschafkosten van beeldende kunst.	23 N	Onttrekking ter dekking van de kosten voor het project Community Art in de Schrijverswijk, conform RB2011-169 d.d. 24 januari 2012 (€ 7.000 N). Opheffen reserve 'Beeldende kunst', conform Reservekeeper 2012 (€ 15.689 N).
Grote projecten	De reserve is ingesteld voor de dekking van de lasten van investeringen die voortvloeien uit de grote projecten.	3.100 N	Toevoeging rente (€ 958.119 V). Jaarlijks oplopende dotatie, conform Begroting 2012 en Reservekeeper 2012 (€ 1.520.000 V). Onttrekking ter dekking van de kapitaallasten (€ 5.578.184 N).
Decentralisatie huisvesting onderwijs	Het doel van de reserve is de dekking van huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs en voor het onderhoud van gymzalen in Heerhugowaard.	46 N	Onttrekking ter dekking van de kapitaallasten brandmeldinstallaties, conform Reservekeeper 2012 (€ 46.300 N).
BWS en overwinstregeling	Het doel van deze reserve is de dekking van de lasten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en wonen.	15 V	Toevoeging rente (€ 51.821 V). Onttrekkingen ter dekking van uitgaven in het kader van de BWS overwinstregeling (€ 36.569 N).
Monumenten	Het doel van de reserve is de dekking van subsidiëring van onderhoud en restauratie van gemeentelijke monumenten.	17 N	Betaling subsidie voor de renovatie van monumentaal pand Middenweg 454 (€ 16.686 N).

Bedragen x € 1.000

Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
Nieuwbouw tafeltennis center DOV	Het doel van de reserve is de dekking van de kapitaallasten voor de nieuwbouw van het tafeltennis center DOV.	670 N	Aanvullende bijdrage vanuit de grondcomplex De Horst vanwege een overschrijving op het krediet nieuwbouw tafeltennis centrum DOV (€ 19.019 V). Overhevelen naar de 'Algemene reserve', conform Reservekeeper 2012 (€ 689.022 N).
Brede School De Horst	Het doel van de reserve is ter dekking van de huurlasten van de brede school en het wijkcentrum de Horst	317 N	Bij de heroverwegingen in de Reservekeeper 2011 is er een bedrag in de reserve gehouden ter dekking van de nakomende kosten. Gebleken is dat dit bedrag te hoog opgenomen. Het restant saldo wordt conform Reservekeeper 2012 overgeheveld naar de 'Algemene reserve'. (€ 316.644 N).
Kunstgrasvelden & Accommodaties	Het doel van de reserve is de aanleg van twee kunstgrasvelden bij twee sportverenigingen en de aanleg van een kunsthockeyveld.	144 N	Onttrekking ter dekking van de kapitaallasten (€ 185.766 N). Correctie van de kapitaallasten tafeltenniscentrum DOV vanuit de Algemene reserve (€ 42.015 V).
Reserve Schoolwoningen	Het doel van de reserve is de dekking van de rentelasten van de investeringen in de schoolwoningen.	395 N	Dekking rentelasten schoolwoningen (€ 394.745 N).
WMO	Het doel van de reserve is ter dekking van uitgaven van vragen naar begeleiding of projecten in het kader van de WMO tot en met 2010.	85 V	Toevoegen transitiekosten decentralisatie AWBZ aan de reserve 'WMO' conform Reservekeeper 2012 (€ 139.000 V). Onttrekking van incidentele uitgaven voor verschillende projecten in het kader van WMO, conform Reservekeeper 2012 (€ 53.842 N).
Antidiscriminatie voorzieningen	De reserve voor de dekking van subsidies voortkomend uit de Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorziening.	19 N	Opheffen reserve 'Antidiscriminatievoorzieningen', conform Reservekeeper 2012 (€ 19.000 V).
IZA gelden	Het doel is de dekking voor uitgaven in de bedrijfsvoering.	57 N	Dotatie tweede tranche IZA gelden aan de reserve 'IZA-gelden' conform RB2012-068 d.d. 26 juni 2012 (€ 54.722). Onttrekking ter dekking van de kosten van de 'Heerhugowaard academie', conform Reservekeeper 2012 (€ 11.000 N). Onttrekking ter dekking van de kosten van het strategisch personeelsplan/bedrijfsvoering, conform Reservekeeper 2012 (€ 101.000 N).

Bedragen x € 1.000

Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
Duurzaamheid	Het doel van de reserve is het mogelijk maken van investeringen in duurzaamheid.	10 V	Bestemming van het rekeningresultaat 2011, conform Jaarstukken 2011 (€ 47.000 V). Toevoeging van de opbrengsten van de structurele opbrengsten van de erfpacht van de windmolens Strand van Luna, conform RB2010-145 d.d. 14 december 2012 en Reservekeeper 2012 (€ 47.000 V) Onttrekking van investeringen duurzaamheid 2012 (€ 8.933 N). Gemeentelijk gedeelte NME-arrangementen, conform Reservekeeper 2012 (€ 74.596 N).
Black Spots 2012	Het doel van de reserve is de realisatie van de aanleg van vrij liggende fietspaden langs de Amstel.	54 N	Dekking van de kosten voor de aanleg van de vrijliggende fietspaden Amstel, conform RB2011-117 d.d. 20 december 2011 en Reservekeeper 2012 (€ 54.000 N).
OAB / Wet OKE	Het doel van de reserve is de uitbreiding van het aanbod voor- en vroegschoolse educatie.	24 N	Uitbreiding van het Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aanbod in de Stad van de Zon, conform Reservekeeper 2012 (€ 24.175).
Millenniumgemeente	Het doel is de uitvoering van de Millenniumnota 'Een wereld aan kansen'. Inwoners en bedrijven van Heerhugowaard te betrekken bij de millenniumdoelen en het inspireren dat ze zelf kunnen bijdrage aan het behalen van de doelen.	4 N	Onttrekking ter dekking van de werkelijke uitgaven 2011 (€ 4.020 N).
NUP (Nationaal uitvoeringsprogramma)	Tegen gaan van het negatief effect op de begroting door de implementatie van E-overheid.	154 V	Bestemming rekeningresultaat 2011 (€ 77.000 V). Storting van de bijdrage in de algemene uitkering voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma, conform Reservekeeper 2012 (€ 77.000 V).
Innovatie Klimaatneutrale Steden (IKS)	Het doel van de reserve is de dekking van kosten die niet worden gedekt door de subsidie die is verstrekt door het Agentschap NL in het kader van IKS (Innovatie Klimaatneutrale Steden)	126 V	Bestemming rekeningresultaat 2011 (€ 138.000 V). Onttrekking van uitgaven gedaan in het kader van de IKS (€ 12.490 n)

Bedragen x € 1.000

Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
Investeringen stedelijke vernieuwingen.	Het doel van deze voorziening is om lasten in het kader van het ISV beleid te kunnen dekken.	383 V	Bestemming rekeningresultaat 2011 (€ 545.000 V). Dekking van de gemaakte kosten in het kader van de ISV-2 (€ 201.690 N).
Citymarkering	Het doel van de reserve is de dekking van kosten van 'vaar-,voet- en fietsroutes' welke na 2011 worden gemaakt.	12 V	Bestemming rekeningresultaat 2011 (€ 12.000 V).
Alcohol en Jeugd	Het doel van de reserve is de voortzetting speerpunten beleidsplan Alcohol en Jeugd 2008 - 2010.	28 V	Bestemming rekeningresultaat 2011 (€ 35.000 V) Uitgaven in het kader van het Project Alcohol en Jeugd 2012 (€ 6.803 N)
Cool	Het doel van de reserve was de uitbetaling van de bruidschat aan de stichting Cool.	0	Bestemming rekeningresultaat 2011 (€ 50.000 V) Uitbetaling bruidschat aan de stichting Cool (€ 50.000 N)
Duurzaamheid (deel PV projecten)	Het doel van de reserve is het realiseren van 813 kpW aan zonenergie in de Stad van de Zon.	147 V	Toevoeging van het positief saldo op de reserve PV-projecten Heerhugowaard Zuid aan de reserve Duurzaamheid, conform Reservekeeper 2012 (€ 147.286 V).
Afbouwregeling subsidies	DSV Het doel van de reserve is de dekking van kosten die voortvloeien uit afbouwregelingen die worden getroffen met langlopende subsidierelaties.	116 V	Toevoeging aan de reserve van de in 2012 extra gerealiseerde taakstelling van de bezuiniging op de DSV subsidies, conform raadsbesluit RB2012-013 d.d.27 maart 2012 (€ 116.000 V).

Vorzieningen.

Het verloop van de voorzieningen

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.498	1.343
Egalisatievoorzieningen	15.458	14.999
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	645	995
Totaal voorzieningen	17.601	17.337

Elf Heerhugowaarders en één inwoner van Langedijk hebben op vrijdag 27 april een koninklijke onderscheiding gekregen. Allen zijn benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Het verloop van de voorzieningen wordt in het onderstaand overzicht weergegeven:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Boekwaarde 31-12-2012	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2011
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
• Pensioenvoorziening politieke ambtsdragers	1.374	155			1.219
• Arbeidsvoorwaardenbeleid	124				124
	1.498	155	0	0	1.343
• Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	277	375		-301	203
• Groot onderhoud Wegen/Kunstwerken	11.241	3.404		-2.954	10.791
• Groot Onderhoud Openbare Verlichting	1.484	471		-213	1.226
• Voorziening egalisatie riolering	1.620	205		-265	1.680
• Groot onderhoud speeloppervlakten buitensport	836	261		-524	1.099
	15.458	4.716	0	-4.257	14.999
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</i>					
• Egalisatie afvalstoffenheffing	645			-350	995
	645	0	0	-350	995

In het onderstaande overzicht is een specificatie van de mutaties per reserve weergegeven:

				Bedragen x 1.000
Voorziening	Doel voorziening	Mutatie	Toelichting	
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Pensioenvoorziening politieke ambtsdragers	Het doel is een voorziening te treffen voor toekomstige pensioenclaims van voormalige politieke ambtsdragers.	155 V	Jaarlijkse toevoeging, conform Reservekeeper 2012 € 70.000, alsmede een extra toevoeging van € 85.000 op basis van een actuariële berekening.	
Arbeidsvoorwaardenbeleid	Financiële dekking voor opname en uitbetaling van de spaarcontracten		In 2012 waren er geen medewerkers die spaarcontracten hebben die in 2012 uitbetaald hoefde te worden.	
Egalisatievoorzieningen				
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	Het doel van deze voorziening is het periodiek groot onderhoud van gebouwen.	74 V	Toevoeging is in overeenstemming met Reservekeeper 2012, onttrekking van werkelijke uitgaven 2012.	
Groot onderhoud wegen, kunstwerken, waterhuishouding	Het doel is van de voorziening is het periodiek groot onderhoud van wegen, kunstwerken en waterhuishouding.	450 V	Toevoeging aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2012 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten en afrekening van werkelijke lasten 2012 groot onderhoud.	
Groot onderhoud openbare verlichting	Het doel van de voorziening is het periodiek onderhoud van de openbare verlichting.	258 V	Toevoeging aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2012 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten en afrekening van werkelijke lasten 2012 groot onderhoud.	
Voorziening egalisatie riolerings	Het doel van de voorziening is het verkrijgen van een planmatige systematiek in rioleringsinvesteringen.	60 N	Onttrekking aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2012 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten en afrekening werkelijke lasten 2012.	

Bedragen x 1.000

Voorziening	Doel voorziening	Mutatie	Toelichting
Groot onderhoud speeloppervlakten buitensport	Het doel van de voorziening is de renovatie van buitensportaccommodaties zonder dat er schommelingen in de jaarlijkse lasten optreden.	263 N	Toevoeging aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2012 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten, onttrekking voor groot onderhoud aan sportaccommodaties in 2012.
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden			
Egalisatie afvalstoffenheffing	Het doel van de voorziening is het streven naar een gelijkmatig patroon in de tariefstelling.	350 N	Korting op de afvalstoffen heffing heeft plaatsgevonden conform de Reservekeeper 2012 € 306.000. De afkoop van minicontainers is aanzienlijk lager uitgekomen hierdoor is er geen € 230.000 maar € 44.342 uitgegeven.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

	Bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Obligatieleningen		
Onderhandseleningen		
• binnenlandse banken en overige financiële	109.650	112.300
Waarborgsommen	254	174
Totaal voorzieningen	109.904	112.474

Het verloop van de onderhandse geldleningen wordt in het onderstaand overzicht weergegeven:

	Jaar afsluiten	Looptijd (in jaren)	Rente percentage	Boekwaarde 31-12-2012	Opname	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2011	Rentelast
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2005	25	4,06%	10.800		600	11.400	463
De Nederlandse Waterschapsbank N.V.	2005	25	3,61%	10.800		600	11.400	412
De Nederlandse Waterschapsbank N.V.	2006	25	3,68%	3.800		200	4.000	147
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2007	30	4,60%	12.250		500	12.750	587
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2008	20	5,10%	12.000		750	12.750	650
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2010	5	2,35%	20.000			20.000	470
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2010	6	2,65%	20.000			20.000	530
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2011	6	3,54%	20.000			20.000	707
Totaal				109.650	0	2.650	112.300	3.965

Bedragen x € 1.000

Flottende passiva

Netto-flottende schuld met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Kasgeldleningen	7.000	0
Banksaldi	4.122	3.662
Overige schulden	17.853	5.786
Totaal	28.975	9.448

De post overige schulden is het saldo van de crediteuren. Het saldo van de creditnota's (€ 524.000) is onder de Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar verantwoord.

Onder de overige schulden is de vergoeding die de gemeente Heerhugowaard aan de provincie verschuldigd is, € 10,96 miljoen, voor de aanleg van de Westfrisiaweg. Deze post is medio januari 2013 verrekend met een factuur die de gemeente Heerhugowaard aan de provincie heeft verstuurd voor door de gemeente voorgeschoten bedragen van de aanleg van de Spoortunnel en de ontsluiting van de Vaandel.

Leerlingen van het Trinitas College hebben voor de week van de Opvoedkaravaan een aantal kunstwerken gemaakt die aansloten bij een van de thema's van de Opvoedkaravaan: bewegen. Ter voorbereiding hebben zij zich verdiept in de bouw en spiergroepen van het menselijk lichaam. Door de techniek van schilderen lijken de comic heroes in vliegende vaart op de kijker af te komen. De schilderijen hangen in de hal van het gemeentehuis en in het Centrum voor Jeugd en Gezin aan de Taxuslaan.

De Opvoedkaravaan was eind april een initiatief van het Centrum voor Jeugd en Gezin voor alle beroepskrachten die in Heerhugowaard werken voor kinderen, jongeren en ouders.

Overlopende passiva

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Vooruitontvangen bedragen	194	211
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	3.821	1.658
Nog te betalen bedragen	3.856	5.040
Totaal	7.871	6.909

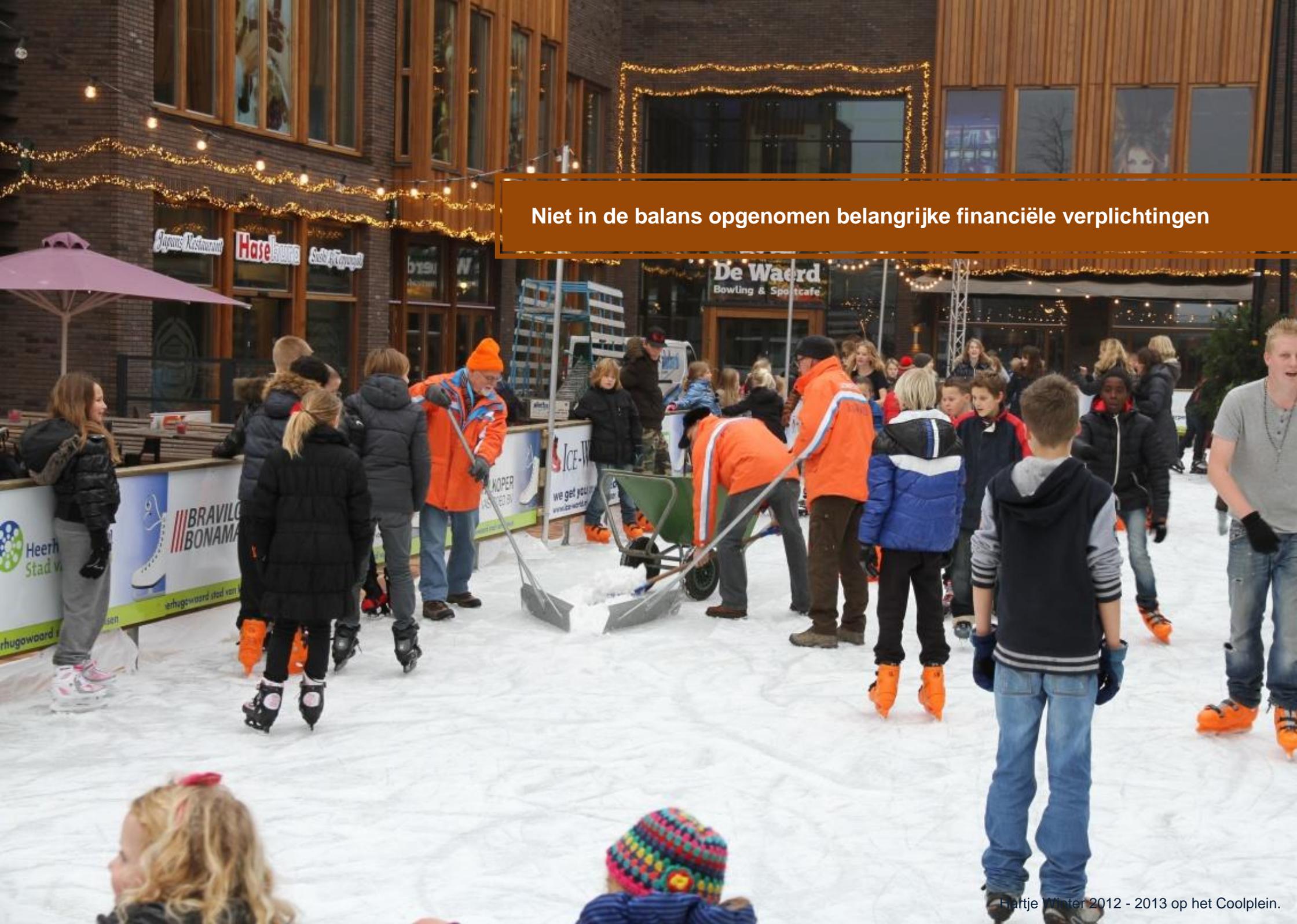
Specificatie van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Boekwaarde 31-12-2012	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2011
Participatiebudget	343		-323	666
Opvoedingsondersteuning	83			83
Corr. Tijdenbeleid	0		-53	53
Project Naar een nuchter Noord-Kennemerland	11	6		5
OAB 2011-2014	0	76	-79	3
ISV -3	212	71		141
Innovatieprogramma Klimaatneutrale wijken	321		-9	330

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Boekwaarde 31-12-2012	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2011
NME-arrangement	46	160	-152	38
BDU Verkeer en vervoer	15	15		0
PV subsidie Stad van de Zon	249		-90	339
Besluit Locatiegebonden Subsidies	0	132	-132	0
Tunnel Zuidtangent	2.541	2.541		0
Totaal	3.821	3.001	-838	1.658

De post nog te betalen bedragen is als volgt te specificeren.

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2011
Nog te betalen facturen	903	1.374
Nog te betalen subsidie	520	604
Nog te betalen uitkeringen	256	2
Nog te betalen rente	1.444	1.490
Nog te betalen belastingen	202	233
Terug te betalen rijksuitkeringen	532	1.337
Totaal	3.857	5.040

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Waarborgen en garanties.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Hoofdsom	Schuld 31-12-2011	Nieuwe leningen 2012	Aflossing 2012	Bedragen x € 1.000	
					Schuld 31-12-2012	Garant- stelling 31-12-2012
Sportverenigingen SWS gewaarborgd	1.154	622	210	43	789	395
Sportverenigingen niet SWS gewaarborgd	975	642		34	608	608
Culturele- en Zorginstellingen	12.972	8.575		751	7.824	7.824
Geldleningen werknemers	2.239	2.705		8	2.697	2.697
Overige garanties	19.447	19.447		993	18.454	18.454
Totaal Sportverenigingen, culturele- en zorginstellingen	36.787	31.991	210	1.829	30.372	29.977
Stichting Woonwaard Noord-Kennemerland	308.167	213.159	88.400	39.398	262.161	131.081
Ymere	27.500	27.500			27.500	13.750
Woonzorg Nederland	2.592	2.235		49	2.186	1.093
Totaal achtervang door WSW	338.259	242.894	88.400	39.447	291.847	145.924
Totaal gegarandeerde geldleningen	375.046	274.885	88.610	41.276	322.219	175.901

In 2012 zijn er twee nieuwe garanties, in totaal € 105.000, afgegeven aan de Mixed Hockey Club en SVW'27. Het betreft hier garantstellingen voor de verbouwing van het clubhuis en de renovatie van de kleedruimtes.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Huur- of leaseobject	Jaarlijks huur- of leasebedrag
Software	
• Algemene software	465
• Document management	137
• SAP licenties + onderhoud	170
• Soza/WMO	112
• Omgevingsvergunning	77
• Overige	94
Hardware	
• Printers	105
Abonnementen	
• Vaste telefonie	97
• Mobiele telefonie	143

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Huur- of leaseobject	Jaarlijks huur- of leasebedrag
Huur gebouwen	
• Huur A. Polaktuin 29-35	33
• Huur MFA De Horst, grond en gebouwen	362
• Huur MFA Mediaan, grond en gebouwen	138
• Huur Centrum voor Jeugd en Gezin	32
Overige	
• Electronische dienstauto's	63
• Planten gemeentehuis	30
• Onderhoudscontracten materieel stadsbedrijf	72

Heerhugowaard
Stad van kansen

Bijlagen

Bijlage 1. Classificatie begrotingsafwijkingen

Met ingang van de jaarrekening over het jaar 2004 moet op grond van het Besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten de begrotingsrechtmatigheid specifiek in de accountantscontrole worden betrokken. Daarbij moet de accountant tenminste aangeven of de uitgaven die tot de begrotingsoverschrijdingen hebben geleid binnen het door de Gemeenteraad uitgezette beleid passen dan wel dat er sprake is van strijdigheid met een wettelijke bepaling ofwel met een door de Gemeenteraad genomen beslissing.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:		
	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, maar telt mee voor het oordeel
A	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep ofwel de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, verordening) was gedefinieerd.	X

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:		
	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, maar telt mee voor het oordeel
B	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.	X
C	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X
D	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)-regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X
E	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.	X

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:		Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, maar telt mee voor het oordeel
F	<p>Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bijna der onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.:</p> <ul style="list-style-type: none"> geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar geconstateerd na verantwoordingsjaar 	X	X
G	<p>Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.</p> <ul style="list-style-type: none"> jaar van investeren- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren 	X	X

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:		Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, maar telt mee voor het oordeel
H	<p>Kostenoverschrijding binnen bestaand beleid waarvan kan worden vastgesteld dat deze niet eerder kenbaar was dan bij het opstellen van de jaarrekening.</p>	X	

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de baten en lasten per programma en het verschil tussen prognose bij de tweede bestuursrapportage 2012 en de realisatie van 2012.

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Overzicht baten en lasten	Actuele begroting 2012	Realisatie 2012	Verschil actuele begroting vs realisatie	Classificatie onrechtmatigheid
Lasten				
1. Veiligheid	3.457	3.412	45	
2. Stedelijk beheer	28.829	29.033	-204	H
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	21.414	30.149	-8.735	C
4. Sociale samenhang	44.953	45.103	-150	H
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	14.476	14.266	210	
Totaal Lasten	113.129	121.963	-8.834	
Baten				
1. Veiligheid	120	145	25	
2. Stedelijk beheer	11.573	12.694	1.121	
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	15.783	21.595	5.812	
4. Sociale samenhang	16.574	17.381	807	
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	3.574	3.544	-30	
Totaal Baten	47.624	55.359	7.735	

Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals balansposten, dienen tot stand te zijn ge-

komen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. In de begroting en in vervolg hierop in de tweede bestuursrapportage zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de geautoriseerde begroting. Op grond van bovenstaande tabel kan worden geconcludeerd dat de uitgaven van programma 1 en 5 binnen de geautoriseerde begroting hebben plaatsgevonden. De overige programma's laten een overschrijding van de lasten zien ten opzichte van de geautoriseerde begroting. Voor deze afwijkingen heeft een toetsing plaatsgevonden van de afwijkingen in overeenstemming met de aan het begin van deze paragraaf opgenomen tabel met toetsingsvoorwaarden.

De uitkomst van deze toetsing is dat geen sprake is van onrechtmatige uitgaven. Het betreft overschrijdingen die passen binnen bestaand beleid waarvan kan worden vastgesteld dat melding over deze overschrijdingen niet bewust achterwegen is gebleven bij het opstellen van de jaarrekening dan wel dat deze kostenoverschrijdingen worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.

Overzicht afgesloten kredieten.

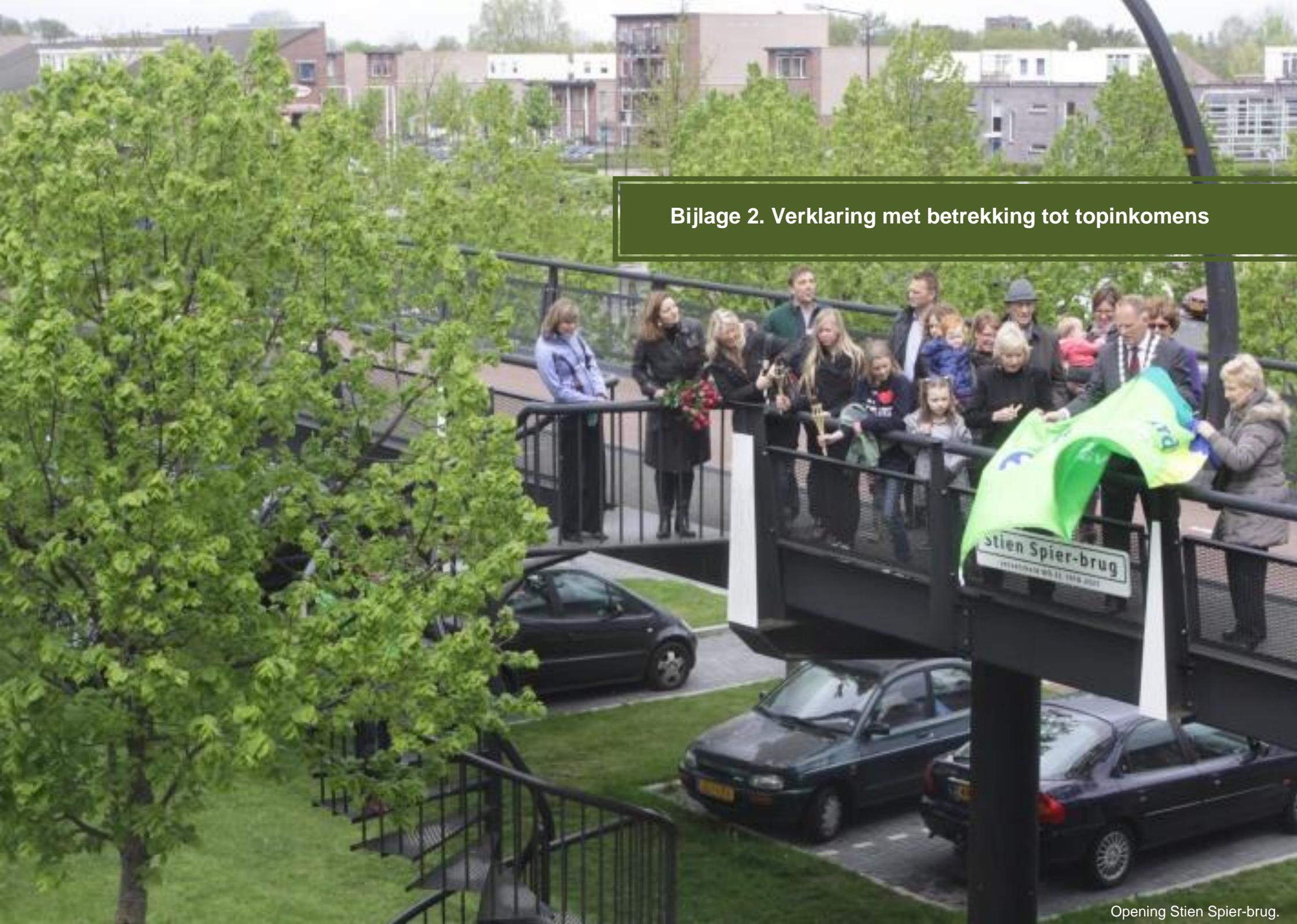
In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van kredieten die naar aanleiding van de eerste of tweede bestuursrapportage 2012 zijn afgesloten en waarvan het gevoteerde krediet overschreden is. Conform artikel 2 lid 4 van de financiële verordening worden afwijkingen kleiner dan € 25.000 niet toegelicht.

Bedragen x € 1.000				
Kredietnummer + omschrijving	Gevoteerd krediet	Eindresultaat	Krediet overschrijding	Toelichting afwijking
V.6.120.026 Vervanging brandweeruniformen	22	45	-23	Zie ook tweede bestuursrapportage 2011 (pag. 51)
S.1.2.009.01.0 Vervanging BRS	54	63	-9	De uitlevering van het nieuwe brandweeruniform heeft ruim twee jaar geduurd. Door voortschrijdend inzicht bleek het noodzakelijk extra kleding (trui en pantalon) aan te schaffen. Het gevoteerde krediet was overigens gebaseerd op de toenmalige grootte van het vrijwilligerskorps (55 man/vrouw) Het korps is echter uitgebreid naar 65 mensen. Hierdoor was extra kleding noodzakelijk. Bovendien hebben enkele vrijwilligers het korps verlaten en vervangen voor nieuwe vrijwilligers. Al met al is voor ongeveer 75 vrijwilligers kleding aangeschaft.
S.6.1.015 Oefenaanhanger	10	11	-1	Gedekt door onderschrijving op S.1.3.028.01.0 Uitbreiding servers 2010 (SAN) en S.1.3.020.01.0 Software thuiswerken

					Bedragen x € 1.000
Kredietnummer + omschrijving	Gevoteerd krediet	Eindresultaat	Krediet overschrijding	Toelichting afwijking	
S.4.2.531.12.0 Nieuwbouw tafeltennis centrum DOV	570	623	-53	Te laag geschat krediet	
S.1.2.010.01.0 Upgrade AAG-software pakket	11	12	-1		
S.3.2.148.01.0 Inspecties 2011	17	18	-1		
S.1.2.011.01.0 Aanschaf kassysteem 2011	52	55	-3		
S.3.2.114.01.0 Fietspaden Zuidtangent	203	213	-10		
S.1.2.008.01.0 GIS	51	53	-2		
S.1.1.003.01.0 Vernieuwing website	142	146	-4		
S.3.2.130.06.0 Saneren OV-kabel 2010	45	46	-1		
V.5.340.070 Vrachtwagen met afzetsysteem	200	203	-3		
S.3.2.082.02.0 Afkoppelen en drainage Bomenwijk 4	490	494	-4		
S.4.2.481.01.1 Schakelklassen	180	181	-1		
S.6.1.014 Risico-inventarisatie 2010	20	37	-17	De kosten van de knelpuntenanalyse (onderzoek naar de verbeterpunten bij de brandweer) zijn hoger uitgevallen dan vooraf gedacht. Extra vervolg onderzoeken bleken noodzakelijk. Volgens het BBV mogen dergelijke onderzoekskosten niet worden geactiveerd. Deze worden nu afgeboekt en komen ten laste van het product ' <i>Brandbestrijding</i> '.	
P.655.41.03.0 Groen WFW	10	15	-5	Deelproject gereed.	
S.2.1.007.05.0 Kansrijk Jong - Hangplek Deka	20	24	-4		

Bedragen x € 1.000				
Kredietnummer + omschrijving	Gevoteerd krediet	Eindresultaat	Krediet overschrijding	Toelichting afwijking
S.2.3.012.03.0 Groot onderhoud welzijnsgebouwen 2011	365	412	-47	Extra kosten door gebruik duurdere materialen in verband met wetgeving (geluid Komplex) en instandhouding buurthuizen. De overschrijding wordt gedekt uit de voorziening.
S.3.2.130.03.0 Vervangen OV-kasten 2010	59	69	-10	
S.3.2.148.04.0 Reinigen 2011	11	14	-3	
S.3.2.149.03.0 Voorbereiding Groot onderhoud wegen 2012	75	79	-4	
Nieuwbouw /verbouw werf	3.744	3.842	-98	De kosten van de nieuwbouw werf Beukenlaan worden ten laste van de gemeente met € 98.000 overschreden. De overschrijding komt voor circa € 65.000 voor rekening van een verlenging van de geluidswand en voor het overige als gevolg van extra vervangingen en dagelijks onderhoud -en preventief onderhoud welke ten laste van de nieuwbouwkredieten zijn gebracht in plaats van de onderhoudsexploitatie in de eerdere jaren. De extra jaarlijkse kapitaallasten ad circa € 8.000 zullen vervolgens goeddeels worden fifty-fifty verdisconteerd in overhead en tarieven. Op de kredieten van EsDeGe Reigersdaal zijn extra uitgaven gedaan van € 38.000, welke in overleg met EsDéGé Reigersdaal worden verdisconteerd in de huurprijs van het gebouw.
V.5.340.074 Steyr II - 2011	70	73	-3	
V.5.340.091 LM trac - 2011	62	67	-5	

Bijlage 2. Verklaring met betrekking tot topinkomens

Sinds 1 maart 2006 is de '*Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (Wopt)*' van kracht. Deze wet regelt dat o.a. de instellingen die overwegend uit publieke middelen worden gefinancierd, zoals de gemeenten, jaarlijks de beloning per individuele functionaris met wie een arbeidsrelatie bestaat op functienaam publiceren, indien deze beloning uitstijgt boven het vastgestelde ministersalaris. Dit grensbedrag is voor 2012 vastgesteld op € 193.000.

De gemeente Heerhugowaard heeft geen arbeidsrelatie met functionarissen met een beloning boven dit grensbedrag.

Bijlage 3. SISA verantwoordingsinformatie

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa			
					I N D I C A T O R E N			
BZK	C8B	Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 (BLS) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Toelichting afwijking	Eindverantwoording	Ja/Nee	
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
				<i>Indicatummer: C8B / 01</i>	<i>Indicatummer: C8B / 02</i>	<i>Indicatummer: C8B / 03</i>	<i>Indicatummer: C8B / 04</i>	
				1	2008-62531	€ 132.420	Restbedrag blijft staan tot project afgerond is	Ja
OCW	D9	Onderwijsachterstand enbeleid 2011-2014 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie.	
				<i>Indicatummer: D9 / 01</i>	<i>Indicatummer: D9 / 02</i>	<i>Indicatummer: D9 / 03</i>	<i>Indicatummer: D9 / 04</i>	
				€ 80.921	€ 0	€ 0	€ 2.865	
I&M	E7A	Innovatieprogramma Klimaatneutrale Steden (Proefprojecten) Regeling eenmalige uitkering planstudies en proefprojecten IKS Gemeenten	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)			
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
				<i>Indicatummer: E7A / 01</i>	<i>Indicatummer: E7A / 02</i>	<i>Indicatummer: E7A / 03</i>		
				€ 21.756	Nee	€ 24.745		

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa						
					I N D I C A T O R E N						
I&M	E26	Spoorse doorsnijdingen, tranche 1 Regeling eenmalige uitkeringen spoorse doorsnijdingen Gemeenten			Aantal projecten (waarvoor een beschikking ontvangen is)	Aantal afgeronde projecten (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee				
					<i>Aard controle R</i> <i>Indicatormummer: E26 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatormummer: E26 / 02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatormummer: E26 / 03</i>				
					1	0	Nee				
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen			Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee		
					<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatormummer: E27B / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatormummer: E27B / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatormummer: E27B / 03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatormummer: E27B / 04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatormummer: E27B / 05</i>		
					1	2008-23386	€ 0	€ 599.320	Ja		
					2	2009-7184	-€ 246.925	€ 253.707	Ja		
					3	2011-38410	€ 896.012	€ 1.066.463	Nee		
					4	2011-43878	€ 4.664	€ 445	Ja		
					5	2011-44386	€ 1.935	€ 0	Ja		
					6	2011-44801	€ 2.500	€ 0	Ja		
					7	2011-47979	€ 98.878	€ 133.760	Nee		
					8	2012-29039	€ 4.420	€ 107.420	Nee		
EL&I	F3	Verzameluitkering EL&I Regeling verzameluitkering Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)			Besteding (jaar T) (en eventueel besteding van voorgaande jaren voor zover nog niet eerder verantwoord)						
					<i>Aard controle R</i> <i>Indicatormummer: F3 / 01</i>						
						€ 159.931					

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa				
					I N D I C A T O R E N				
SZW	G1C-1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeentedeel 2012 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten verantwoorden hier alleen het gemeentelijk deel indien er in (jaar T) enkele of alle inwoners werkzaam zijn bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.		Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T); exclusief deel openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatummer: G1C-1 / 01</i>	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren; exclusief deel openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatummer: G1C-1 / 02</i>				
				1,00	0,00				
SZW	G1C-2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatummer: G1C-2 / 01</i>	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (T-1); inclusief deel openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatummer: G1C-2 / 02</i>	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; <i>Aard controle R</i> <i>Indicatummer: G1C-2 / 03</i>	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatummer: G1C-2 / 04</i>	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatummer: G1C-2 / 05</i>	
				1 0398 (Heerhugowaard)	228,75	11,98	173,29	18,53	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa	
					I N D I C A T O R E N	
SZW	G2	I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB		Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	
		I.1 WWB: algemene bijstand				
		Gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T) indien zij de uitvoering in (jaar T) helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i> € 7.230.738	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i> € 188.998	
		I. 2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)		Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	
		Gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T) indien zij de uitvoering in (jaar T) helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i> € 161.254	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i> € 1.559	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa	
					INDICATOREN	
		I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)			Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T) indien zij de uitvoering in (jaar T) helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>
					€ 31.450	€ 451
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen
		Gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T) indien zij de uitvoering in (jaar T) helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>
					€ 137.990	€ 9.802

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa						
					I N D I C A T O R E N						
SZW	G3	I. 5 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T) indien zij de uitvoering in (jaar T) helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i> € 0							
				Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob		
				<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i> € 58.173	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i> € 93.910	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i> € 3.867	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i> € 215.939	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i> € 50.366	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i> € 0		
				Gemeenten verantwoord hier het totaal (jaar T) indien zij de uitvoering in (jaar T) helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004					
				<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i> € 0	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i> € 0						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa				
					I N D I C A T O R E N				
SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB) Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T) indien zij de uitvoering in (jaar T) helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.			Besteding (jaar T) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T) Regelluw Dit onderdeel is van toepassing voor gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.
					<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 05</i>
					€ 1.740.416	€ 306.768	€ 17.706	€ 0	
				Het aantal door de gemeente in (jaar T) ingekochte trajecten basisvaardigheden		Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in (jaar T) behaalde NT2-certificaten, dat niet meetelt bij de output-verdeelmaatstaven uit de verdeelsleutel van Onze Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel.			
					<i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: G5 / 06</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: G5 / 07</i>			
					119	97			

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2012 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa				
					I N D I C A T O R E N				
VWS	H10_2010	Brede doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin (BDU CJK)_Hernieuwde uitvraag 2008 tot en met 2011 Tijdelijke regeling CJK Gemeenten			Besteding 2008 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H10_2010/01</i>	Besteding 2009 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H10_2010/02</i>	Besteding 2010 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H10_2010/03</i>	Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H10_2010/04</i>	Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H10_2010/05</i>
					€ 582.789	€ 903.819	€ 1.107.161	€ 1.702.694	Ja

Heerhugowaard
Stad van kansen

Controleverklaring

Deloitte Accountants B.V.
Comeniusstraat 8
1817 MS Alkmaar
Postbus 270
1800 AG Alkmaar

Tel: (088) 2882888
Fax: (088) 2889702
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Heerhugowaard

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2012 van de gemeente Heerhugowaard gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de programmarekening over 2012 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerhugowaard is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het op 18 december 2007 door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

130320 R/MB/3113413680

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Deze financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door de gemeenteraad op 18 december 2007 en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeente.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1 % en voor onzekerheden 3 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door de gemeenteraad bij raadsbesluit van 18 december 2007 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Heerhugowaard een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2012 als van de activa en passiva per 31 december 2012 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2012 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Alkmaar, 4 juni 2013
Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: ing. J.L. Wisse RA

130320 R/MB/3113413680

Heerhugowaard
Stad van kansen

Parelhof 1 | Postbus 390 | 1700 AJ Heerhugowaard
Telefoon: 14072 | Internet: www.heerhugowaard.nl